

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

Številka:

Datum: 10.5.2018

LETNO POROČILO

O IZVAJANJU UKREPOV ZAKONA O RAZVOJNI PODPORI POMURSKI REGIJI V OBDOBJU 2010-2019

V LETU 2016

Maj 2018

Kazalo

1.	Povzetek – Pomurje v krizi in odziv nanjo	3
2.	Prikaz stanja in razvojnih težav v Pomurju	9
3.	Ukrepi in organi izvajanja Zakona	12
3.1	Ukrepi in instrumenti	12
3.1.1.	Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010–2019	13
3.1.2.	Spodbude za zaposlovanje	14
3.1.3.	Davčna olajšava za investiranje	15
3.1.4.	Prednostna obravnava programov in projektov iz Pomurske regije	15
3.2.	Organi usklajevanja in izvajanja zakona	16
3.2.1.	Medresorska komisija	16
3.2.2.	Projektna pisarna Vlade Republike Slovenije v Pomurski regiji	17
3.2.3.	Regionalna razvojna agencija Mura	18
3.2.4.	Razvojni center Murska Sobota	18
4.	Analiza izvajanja aktivnosti po ukrepih Zakona	19
4.1.	Program POMURJE	20
4.1.1.	Izvajanje aktivnosti Programa POMURJE	20
4.1.1.1.	Spodbujanje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest	21
4.1.1.2.	Spodbujanje razvoja človeških virov	26
4.1.1.3.	Spodbujanje socialnega podjetništva	27
4.1.1.4.	Promocija regije, da bi privabili domače in tuje investicije	29
4.1.1.5.	Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov v Pomurski regiji	33
4.2	Spodbude za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje	33
4.2.1.	Spodbude za zaposlovanje	35
4.2.2.	Davčne olajšave za zaposlovanje	37
4.2.3.	Davčne olajšave za investiranje	38
4.3.	Vzpostavitev medpodjetniškega izobraževalnega centra	40
4.4.	Vzpostavitev regijskega gospodarskega središča (»Razvojni center slovenskega gospodarstva«)	43
4.5.	Vlaganje v prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva ter živilsko predelovalne industrije in diverzifikacije v nekmetijske dejavnost	44
4.5.1.	Izvajanje Programa razvoja podeželja 2014-2020	45
4.5.1.1.	Lokalne akcijske skupine	46
4.6	Vlaganje v infrastrukturo za oskrbo s pitno vodo	47

5.	Koordinacija drugih ukrepov Vlade RS za Pomursko regijo.....	51
5.1.	Poročanje ministrstev o ukrepih v širšem smislu zakona	51
5.1.1.	Poročilo Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	51
5.1.2.	Poročilo Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo.....	54
5.1.2.1.	Slovenski podjetniški sklad	54
5.1.3.	Slovenski regionalno razvojni sklad.....	54
5.1.4.	Poročilo Ministrstva za kulturo	54
5.1.5.	Poročilo Ministrstva za obrambo.....	56
5.1.6.	Poročilo Ministrstva za zdravje	56
5.1.7.	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport	56
5.1.8.	Eko sklad.....	57
5.2.	Črpanje EU sredstev	59
5.2.1.	Evropska kohezijska politika v programskem obdobju 2007-2013 za cilj »Konvergenca«	59
5.2.1.1.	Izvajanje kohezijske politike 2007-2013 v Pomurski regiji.....	60
5.2.1.2.	Operativni programi Cilja 3	61
5.2.2.	Evropska kohezijska politika v programskem obdobju 2014-2020 za cilj »Naložbe za rast in delovna mesta«	62
5.2.2.1.	Izvajanje kohezijske politike 2014-2020 v Pomurski regiji.....	64
5.2.2.2.	Operativni programi Cilja 2	66
5.3.	Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu in uveljavljanje skupnega slovenskega gospodarskega prostora	68
5.4.	Urad Vlade RS za narodnosti.....	69
5.5.	Območne razvojne agencije	70
6.	Kazalniki za spremljanje učinkovitosti izvajanja zakona.....	71
6.1.	Kazalniki Programa POMURJE 2019	73
7.	Finančni prikaz izvajanja zakona.....	75

1. Povzetek – Pomurje v krizi in odziv nanjo

Pomurje v zadnjem obdobju zaznamuje vrsta dogodkov, ki so v veliki meri vplivali tako na delovanje države kot na delovanje regije in občin v Pomurju. Kot odziv na izrazito stopnjevanje gospodarske krize v Pomurju, se je s sprejetjem Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji **Vlada RS v letu 2009 odločila za integriran in ciljno usmerjeni pristop z vključevanjem** več razvojnih programov več ministrstev. S tem se je želelo gospodarsko dinamizirati regijo in doseči njeno dolgoročno razvojno prestrukturiranje. Z novim pristopom v Pomurju je regionalna politika utrla pot novemu Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, ki je bil sprejet v marcu 2011.

V začetku leta 2016 je bilo v Pomurski regiji 10.121 brezposelnih, kar je 6,49% več kot konec leta 2015. V mesecu juniju 2016 je število nezaposlenih upadlo za 22,48% (7.846 nezaposlenih) ter za 17,45% v primerjavi s koncem leta 2015. Temu primerna je stopnja registrirane brezposelnosti, ki je bila v mesecu januarju 2016 21,0%, v mesecu juniju pa nižja za 4,6 odstotne točke. Povprečna stopnja registrirane brezposelnosti je bila v prvih dveh mesecih v letu 2016 20,6%, kar je za 0,5 odstotne točke nižja kot v enakem obdobju 2015 ter za 7,8 odstotne točke višja od povprečne stopnje v enakem obdobju na ravni Slovenije. Povprečna stopnja registrirane brezposelnosti je bila v letu 2016 17,4%, kar je za 1,5 odstotne točke nižja kot v letu 2015 ter za 6,2 odstotne točke višja od povprečne stopnje na ravni Slovenije v letu 2016.

Po podatkih registra AJPES je v letu 2016 v Pomurski regiji delovalo 1.872 gospodarskih družb, 2.761 samostojnih podjetnikov in 33 zadrug. Velike družbe predstavljajo 0,9%, srednje velike družbe 2,3% ter male in mikro družbe 96,9% vseh družb v regiji.

Velika podjetja so zaposlovala 20,6% vseh zaposlenih (zmanjšanje števila zaposlenih za 2,7% v primerjavi z letom 2015), srednja podjetja 30,7% vseh zaposlenih (porast števila zaposlenih za 4,1% v primerjavi z letom 2015) ter mikro in majhna podjetja 48,6% vseh zaposlenih (zmanjšanje števila zaposlenih za 1,4% v primerjavi z letom 2015) v regiji.

V Pomurski regiji po podatkih registra AJPES je v letu 2015 delovalo 1.849 gospodarskih družb, 2.908 samostojnih podjetnikov in 30 zadrug. Velike družbe predstavljajo 1,3%, srednje velike družbe 2,0% ter male in mikro družbe 96,7% vseh družb v regiji.

Velika podjetja so zaposlovala 23,3% vseh zaposlenih (porast števila zaposlenih za 4,10% v primerjavi z letom 2014), srednja podjetja 26,6% vseh zaposlenih (porast števila zaposlenih za 2,10% v primerjavi z letom 2014) ter mikro in majhna podjetja 50,0% vseh zaposlenih (porast števila zaposlenih za 5,84% v primerjavi z letom 2014) v regiji.

Po podatkih AJPES-izpostava Murska Sobota o poslovanju gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov in zadrug v Pomurju v letu 2016 so se kazalniki produktivnosti v primerjavi z letom 2015 nekoliko izboljšali, čeprav regija še vedno zaostaja za slovenskim povprečjem. Tako prihodki na zaposlenega še vedno zaostajajo za 19%, neto dodana vrednost na zaposlenega za 23% in bruto plača na zaposlenega v gospodarskih družbah za 13%. V letu 2015 so se kazalniki produktivnosti v primerjavi z letom 2014 poslabšali, tako regija še bolj zaostaja za slovenskim povprečjem. Tako prihodki na zaposlenega še vedno zaostajajo za 22%, neto dodana vrednost na zaposlenega za 23% in bruto plača na zaposlenega v gospodarskih družbah za 14%. V letu 2016 so pomurske družbe zopet izboljšale končni poslovni rezultat in izkazale za 60,9 mio evrov neto

čistega dobička, prihodki so se povečali za 8% ter neto dodana vrednost za 7%, povečalo pa se je tudi število zaposlenih glede na leto 2015. V primerjavi z letom 2014 so pomurske gospodarske družbe v letu 2015 pomembno izboljšale rezultate poslovanja, saj so izkazale za 53,2 mio evrov neto čistega dobička, kar jih uvršča na osmo mesto med slovenskimi regijami. Gospodarska moč regije se počasi krepi, saj so poslovno leto zaključile z neto čistim dobičkom (obseg čistega dobička je bil višji od obsega čiste izgube), prihodki so se povečali za 3% ter neto dodana vrednost za 6%, prav tako se je povečalo tudi število zaposlenih glede na preteklo leto. Vendar se trend zaostajanja regije nadaljuje pri temeljnih kazalnikih poslovanja, tako Pomurska regija po prihodkih na zaposlenega zaostaja za 19% (na šestem mestu), po neto dodani vrednosti za 23% (na dnu lestvice) in bruto plači na zaposlenega za 13% (na predzadnjem zadnjem mestu) za slovenskim povprečjem.

Pričujoče poročilo je letno poročilo o izvajanju ukrepov Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2019 (v nadaljnjem besedilu: Zakon) in zajema obdobje **od 1. januarja do 31. decembra 2016.**

V marcu 2016 je bil v okviru Programa spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije 2010-2019 (v nadaljnjem besedilu: Program) v okviru prvega instrumenta Spodbujanje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest, objavljen *osmi javni razpis za **spodbujanje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest.*** Razpisanih je bilo skupaj 6.600.000,00 EUR nepovratnih sredstev za leti 2016 in 2017. V letu 2016 se je **izvajalo 27 projektov začetnih investicij.** V letu 2016 je bilo izplačanih **2.248.278,75 EUR.**

Slovenski podjetniški sklad je objavil javni razpis za spodbude za zagon podjetij na problemskih območjih z visoko brezposelnostjo v letih 2016 in 2017, v okviru tega tudi na območju izvajanja zakona. Subvencijo je prejelo 22 novoustanovljenih podjetij iz območja zakona v skupni višini 292.238,97 EUR izplačanih sredstev v letu 2016. Prav tako je Slovenski podjetniški sklad objavil javni razpis za mikrokredite na problemskih območjih, program MSP 5+ in mladi, v okviru tega tudi na območju izvajanja zakona. Odobrenih je 62 vlog iz območja zakona v skupni višini odobrenih kreditov 1.423.050 EUR.

V okviru drugega instrumenta Programa »**Spodbujanje razvoja človeških virov**«, je bil v letu 2016, v mesecu novembru objavljen javni razpis **za pridobitev sredstev za vključevanje diplomantov v delo na razvojnih projektih podjetij** na območju izvajanja zakona. Okvirna višina razpisanih sredstev za leto 2017 je 251.784 EUR. V letu 2016 so se začele izvajati tudi aktivnosti namenjene mladim v Pomurju, ki jih izvaja Pomurski tehnološki park, kot edini subjekt inovativnega okolja iz Pomurja. V letu 2016 je bila pripravljena analiza potencialov v Pomurju, akcijski načrt, izobraževalno gradivo ter izvedenih več dogodkov in aktivnosti z mladimi (dijaki, študenti in brezposelnimi) in podjetji, ki so skupno reševali podjetniške izzive. V letu 2016 je bilo izplačanih 100.000 EUR.

V okviru tretjega instrumenta Programa »**Socialno podjetništvo**« je bila v mesecu januarju 2016 organizirana delavnica na temo socialnega podjetništva. V mesecu juniju je bil objavljen nacionalni javni razpis za izbor operacij za zagon socialnih podjetij in mladinskih zadrug v letih 2016-2018. Na območju zakona se izvaja 17 operacij.

Koordinacijo aktivnosti in spodbujanje socialnega podjetništva v Pomurju je v letu 2016 prevzel Razvojni center Murska Sobota v okviru svojih rednih aktivnosti. V letu 2016 sredstev v okviru tega instrumenta ni bilo predvidenih.

V okviru Instrumenta 4 »**Promocija regije**« je aktivnosti v okviru *Načrta promocije regije, da bi privabili domače in tuje investicije v letu 2016* izvajal Razvojni center Murska Sobota, ki predstavlja tudi osrednjo točko za usmerjanje in pomoč investitorjem pri realizaciji njihovih investicij. Izdelana je bila Strategija komunikacije Pomurske regije ter identificirana ključna sporočila regije, pripravljena ponudba regije potencialnim investitorjem, izvedena promocija regije kot lokacije za (tuje) investitorje na različnih dogodkih doma in tujini ter promocija gospodarstva regije, za potencialne investitorje prenovljen Katalog pomurskega gospodarstva, ažurirani in posodobljeni podatki o poslovnih/gospodarskih conah (vključeni v prenovljen katalog). Za izvedbo aktivnosti *za zagotovitev infrastrukturnih pogojev za uspešno srednje in dolgoročno promocijo regije za privabljanje tujih in domačih investicij: Vrata v Pomurje*, je pristojna Mestna občina Murska Sobota. V letu 2016 je bil objavljen poziv za upravljalca paviljona »EXPO Milano 2015«, prijavo je oddala tudi Mestna občina Murska Sobota. Paviljon »EXPO Milano 2015« je bil predan v upravljanje Mestni občini Murska Sobota ter podpisan dogovor o prenosu upravljanja paviljona »EXPO Milano 2015«. Po podpisu dogovora je Mestna občina Murska Sobota pristopila k pridobivanju potrebne gradbene dokumentacije in k pripravi investicijske dokumentacije.

V okviru Instrumenta 5 »**Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov v regiji**«, je aktivnosti v okviru instrumenta 5 izvajal Razvojni center Murska Sobota, ki spremlja realizacijo in poroča o izvajanju programa.

V okviru *vzpostavitve razvojnega partnerstva v regiji*, je bilo v letu 2016 izvedeno srečanje Strateškega razvojnega partnerstva v Pomurju, ki so se ga v mesecu decembru 2016 udeležile regijske (razvojne) institucije. Srečanje je bilo namenjeno seznanitvi s 6. Letnim poročilom zakona za leto 2015, Programu Pomurje ter aktualizaciji skupnih stališč regije v luči izvajanja Programa Pomurje, s ciljem zagotovitve vseh sredstev programa do zakonsko določene višine 33 mio EUR, s spremembo programa oz. podaljšanjem obdobja izvajanja zakona.

Za samostojno izvajanje nalog (po ukinitvi vladne projektne pisarne z dnem 31.12.2012 in stečaju RRA Mure v letu 2015) so v letu 2016 bila Razvojnemu centru Murska Sobota izplačana sredstva v skupni višini **58.169,77 EUR**.

V zvezi z uvedenimi spodbudami za zaposlovanje in davčno olajšavo za investiranje v Pomurski navajamo podatke, ki se nanašajo na leto 2015, saj bodo podatki za leto 2016 vključeni v naslednje letno poročilo. Davčni zavezanci so v letu 2015 uveljavljali olajšavo za investiranje in spodbudo za zaposlovanje kot sledi: ***Davčne olajšave za zaposlovanje je v letu 2015 koristilo 28 davčnih zavezancev, v skupni vrednosti 700.838 EUR. Davčne olajšave za investiranje je v letu 2015 koristilo 249 davčnih zavezancev, v skupni vrednosti 11.185.537 EUR. Spodbude za zaposlovanje je v letu 2016 koristilo 43 podjetij, ki so zaposlila 261 prikrajšanih delavcev. Delodajalcem, ki so z vlogo za povrnitev prispevkov pridobili pravico do povrnitve stroškov zaposlitve, je bilo za 2016 skupaj priznано in izplačano 512.596,15 EUR sredstev.***

V letu 2014 zaključeni projekt *Medpodjetniški izobraževalni center – MIC* je v letu 2016 nadaljeval s svojimi aktivnostmi na *področju izobraževanja in usposabljanja* v regiji. MIC je dejaven tudi na drugih vzporednih področjih v regijskem okolju in je s svojim delovanjem že postal priznana in poznana institucija v regijskem okolju, ki nudi storitve, ki jih regija na področju izobraževanja in usposabljanja, nujno potrebuje.

Sofinancirane aktivnosti treh projektov *razvojnih centrov slovenskega gospodarstva* iz Pomurske regije, iz sektorjev novi materiali, elektroindustrija in elektronika ter energetika, odobrenih na javnem razpisu »Razvojni centri slovenskega gospodarstva« v letu 2010, so se s koncem leta 2014 zaključile. Prejemniki sredstev morajo poročati še pet let o izvajanju aktivnosti in doseženih kazalnikih. Dva razvojna centra sta svoje aktivnosti v letu 2016 nadaljevala, nad enim pa je bil v letu 2015 sprožen stečajni postopek.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je v letu 2015 zaključilo z aktivnostmi, saj se je zaključilo izvajanje **Programa razvoja podeželja 2007–2013**, prav tako so bila izvedena še zadnja izplačila. Tako izplačil v letu 2016 iz PRP 2007-2013 več ni bilo. Z letom 2015 se je začel izvajati **Program razvoja podeželja za obdobje 2014-2020**, v okviru katerega je do konca leta 2023 na voljo 1,1 mrd EUR. Do konca leta 2016 je bilo objavljenih 18 javnih razpisov. V letu 2016 se je zagnal investicijski cikel, ki se bo z 20 novimi javnimi razpisi nadaljeval tudi v letu 2017. Pomurju je bilo v letu 2016 izplačanih 37.299.476 EUR, kar predstavlja 20,8% vseh izplačanih sredstev.

Projekt vodooskrbe Pomurja je bil vključen v Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture (OP ROPI 2007 - 2013), v indikativni seznam velikih projektov. Izgradnja omrežja se je financirala iz sredstev Kohezijskega sklada. V sklopu posameznih projektov se je iz Kohezijskega sklada financirala tudi novogradnja ter rekonstrukcija vodnih virov in transportnih vodovodov. V letu 2015 se je projekt vodooskrbe Pomurja zaključil, prav tako so bila izvedena še vsa izplačila. V letu 2016 so bila pripravljena Končna poročila upravičencev o izvedbi projekta.

Po posameznih ukrepih Zakona so bila v letu 2016 izvedena plačila po sledečih proračunskih postavkah: PP 960610 (Program), PP 3595 (Spodbude za zaposlovanje), PP 140021 in PP 140022 (Program razvoja podeželja 2014-2020). Izplačil v okviru Medpodjetniškega izobraževalnega centra MIC, »Razvojnih centrov slovenskega gospodarstva« in na projektu vodooskrba Pomurja v letu 2016 ni bilo.

Zakon v 13. členu predvideva pripravo letnih poročil, ki jih Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo¹ predlaga Vladi RS. V skladu z zakonom Vlada RS o tem poroča Državnemu zboru RS. Vlada je na 126. redni seji dne 16.3.2017 sprejela *Šesto letno poročilo za leto 2015*². Z vsebino letnega poročila za leto 2015 je bila seznanjena tudi Komisija DS RS za lokalno samoupravo in regionalni razvoj na 93. seji dne 3.4.2017. Šesto letno poročilo je bilo obravnavano tudi v Državnem zboru RS, na 25. redni seji Odbora za gospodarstvo dne 6.4.2017, ki se je s poročilom seznanil.

¹ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o vladi RS (Ur. list RS, št. 8/2012), prej Služba vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko.

² Glej **Sklep Vlade (2017)**.

Z vsebino šestega letnega poročila je bilo seznanjeno tudi Strateško razvojno partnerstvo Pomurja, dne 22.12.2016.

Pričujoče Poročilo za leto 2016 zajema obdobje sedmega leta izvajanja Zakona. Pri pripravi so sodelovala vsa ključna ministrstva in uradi, neposredno vključeni v izvajanje zakona in sicer: Ministrstvo RS za gospodarski razvoj in tehnologijo (Direktorat za regionalni razvoj), Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko³, Ministrstvo RS za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo RS za finance in Finančna⁴ uprava Republike Slovenije, Ministrstvo RS za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo RS za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvo RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo RS za okolje in prostor, Ministrstvo RS za infrastrukturo, Javni sklad RS za regionalni razvoj in razvoj podeželja, SPIRIT Slovenija⁵.

V delu, ki obravnava tako imenovani »Zakon v širšem smislu«, so sodelovala tudi nekatera druga ministrstva in uradi z navedbo aktivnosti, katere sicer niso neposredno povezane z izvajanjem Zakona, vendar pa imajo pomemben vpliv na razvoj Pomurja, kot na primer Ministrstvo RS za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvo RS za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo RS za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo RS za obrambo, Ministrstvo RS za kulturo, Ministrstvo RS za zdravje ter Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko. Letno poročilo vsebuje tudi projekte čezmejnega sodelovanja v okviru Cilja 3 in vsebino, ki se nanaša na aktivnosti Eko sklada, Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Urada Vlade RS za narodnosti.

Na predlog Državnega sveta RS o večji vključenosti območnih razvojnih agencij v izvajanje Zakona, ob obravnavi tretjega letnega poročila za leto 2012 v letu 2013, so v predmetno poročilo vključene tudi območne razvojne agencije. Prav tako pa so v prilogi poročila predstavljeni podatki o odobrenih sredstvih na javnih razpisih programa tudi na ravni posameznih občin in upravnih enot.

Iz poročila izhajajoči podatki kažejo, da so se v sedmem letu izvajanja Zakona izvajale aktivnosti iz vseh ukrepov, ki jih določa zakon. V letu 2016 so bila izvedena izplačila iz proračuna RS po vseh ukrepih zakona.

V maju 2015 je bil v proceduri sprejemanja na Vladi RS pripravljen **Predlog Zakona o spremembah Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015**, s čimer se je predlagalo podaljšanje obdobja izvajanja zakona za dve leti, to je do 31.12.2017. Ocenjuje se, da bodo v podaljšanem obdobju lažje doseženi cilji zakona in zagotovljena vsa z zakonom določena sredstva Programa v skupni višini 33 mio EUR. V proračunu za leto 2015 je bilo zagotovljenih le del še potrebnih sredstev za izvedbo Programa, preostanek sredstev bi bil zagotovljen v letih 2016 in 2017. Predlog zakona je bil obravnavan na 53. seji Komisije DS za lokalno samoupravo in regionalni razvoj dne 14.9.2016. Zakon o spremembah Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 (ZRPPR1015-A) je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 82/15 z dne 3.11.2015.

³ Vlada RS ustanovila dne 28.2.2014.

⁴ Finančna uprava je nastala 1. avgusta 2014 in je pravna naslednica Carinske uprave RS in Davčne uprave RS.

⁵ Javna agencija RS za spodbujanje podjetništva, internacionalizacije, tujih investicij in tehnologije.

Na podlagi podaljšanja Zakona za obdobje dveh let, tj. do 31.12.2017 se je pristopilo k pripravi in uskladitvi spremembe Programa Pomurje za leti 2016 in 2017. Po medresorskem usklajevanju je Vlada RS Spremenjeni program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010-2017 sprejela na 97. redni seji dne 21.7.2016.

Dne 3.3.2017 je bil v obravnavo v Državni zbor RS poslan Predlog zakona o spremembah Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2017, s predlogom podaljšanja obdobja izvajanja zakona do konca leta 2018. Svet Pomurske razvojne regije je na 68. redni seji sveta dne 13.3.2017 sprejel sklep, s katerim poziva Vlado RS in Državni zbor RS, da podaljšata Zakon in tako zagotovita uresničevanje Programa spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010-2017 v zakonski predpisani višini 33 mio evrov. Vlada RS je na 127. redni seji dne 23.3.2017 sprejela Mnenje o Predlogu zakona o spremembah Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2017, v katerem se strinja z obravnavo vloženega predloga zakona, s tem, da se obdobje izvajanja Zakona podaljša za dve leti. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je Svet Pomurske razvojne regije z dopisom z dne 23.3.2017 obvestilo, da predlaga dvoletno podaljšanje obdobja izvajanja zakona, s čimer bodo lažje doseženi vsi cilji zakona. Predlog zakona je bil obravnavan na 93. seji Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj dne 3.4.2017 in na 26. seji Odbora za gospodarstvo DZ dne 11.5.2017, ki sta predlog zakona podprla. Zakon o spremembah Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2019 (ZRPPR1015-B) je Državni zbor sprejel na 30. seji dne 24.5.2017. Sprememba zakona je bila objavljena v Uradnem listu RS št. 27/17 z dne 2.6.2017.

Na podlagi podaljšanja Zakona za obdobje dveh let, tj. do 31.12.2019 se je pristopilo k pripravi in uskladitvi spremembe Programa Pomurje za leti 2018 in 2019. Po medresorskem usklajevanju je Vlada RS Spremenjeni program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010-2019 sprejela na 148. redni seji dne 14.9.2017.

2. Prikaz stanja in razvojnih težav v Pomurju

V letu 2009 je bruto domači proizvod na prebivalca v Pomurju znašal 11.359 evrov in dosegel 65,67% slovenskega povprečja. Regija je v letu 2009 zmanjšala razvojni zaostanek za slovenskim povprečjem za 0,7 odstotne točke glede na leto 2008. Ob tem se zaostajanje Pomurja za povprečno produktivnostjo dela v gospodarskih družbah v Sloveniji prav tako zmanjšuje. Od leta 2009 do 2010 se je produktivnost dela nominalno povečala za 0,6% in dosegla 25.799 evrov, kar pa je še vedno samo 71,57 % povprečja Slovenije (36.044 EUR). V Pomurju so še vedno najnižje plače v državi (1.152 EUR) in zaostajajo za slovenskim povprečjem (1.373 EUR) za 16,1 %.

Po podatkih AJ PES za leto 2016 prihodki na zaposlenega še vedno zaostajajo za slovenskim povprečjem za slabo petino (19%, v letu 2015 22%, v letu 2014 16,6%), neto dodana vrednost na zaposlenega za 23% (2015 23%, 2014 20,4%) in bruto plača na zaposlenega v gospodarskih družbah za 13% (2015 14%, 2014 12,6%). Pri neto dodani vrednosti na zaposlenega je v letu 2008 zaostanek v Pomurju znašal 30%, v letu 2009 le še 25%, v letu 2010 pa se je spet povečal na 28%, v letu 2011 na 31 %, v letu 2012 pa se je zmanjšal na 25 %, v letu 2013 povečal na 28,5%, se v letu 2014 ponovno zmanjšal na 20,4%, se v letu 2015 spet povečal na 23% ter v letu 2016 ostal na 23%. Podobno je pri bruto plači na zaposlenega, kjer je bilo zaostajanje Pomurja v letu 2008 20%, v letu 2009 15%, v letu 2010 16%, v letu 2011 19%, v letu 2012 pa se je zaostajanje bruto plač glede na slovensko povprečje zmanjšalo na 14,8% in ostalo na tej ravni tudi v letu 2013, se v letu 2014 še zmanjšalo na 12,6%, se v letu 2015 ponovno povečalo na 14% ter se v letu 2016 zmanjšalo na 13%. To pomeni, da so se kazalniki produktivnosti pomurskih gospodarskih družb v primerjavi z letom 2015 delno izboljšali. Pomurske gospodarske družbe so v letu 2016 zopet izboljšale končni poslovni rezultat in izkazale za 60,9 mio EUR neto čistega dobička (2015 53,2 mio EUR), kar jih uvršča na deseto mesto (2015 na osmo mesto) med slovenskimi regijami. Gospodarska moč regije se počasi krepi, saj se je povečal delež prihodkov (8%) in neto dodana vrednost (7 %) ter povečal delež v izgubah (3%, 2015 1,3%). V primerjavi z letom 2015 se je čista izguba povečala za 76%.

Po podatkih pomurske izpostave AJ PES je v letu 2016 v Pomurski regiji delovalo 1.872 (2015 1.849) gospodarskih družb, 2.761 (2015 2.908) samostojnih podjetnikov in 33 (2015 30) zadrug. V letu 2016 je v Pomurju poslovalo 16 (0,9%, 2015 24 oz. 1,3%) velikih družb, 43 (2,3%, 2015 37 oz. 2,0%) srednjih družb, 95 (5,1%, 2015 87 oz. 4,7%) majhnih družb in 1.718 (91,8%, 2015 1.701 pz. 92,0%) mikro družb. Pomurske družbe (in samostojni podjetniki) so v letu 2016 zaposlovale 18.391 (2015 17.905) delavcev, kar predstavlja 3,7% vseh zaposlenih v slovenskih družbah.

Industrijske zmogljivosti so skoncentrirane na mestnih območjih. Večja industrijska središča so: Murska Sobota (predelovanje hrane, predelovanje kovin, medicinska oprema in tekstilna industrija), Lendava (petrokemična industrija, oprema za skladišča), Gornja Radgona (predelovanje hrane, elektronske naprave) in Ljutomer (umetna vlakna, predelovanje hrane).

Družbe v regiji so v letu 2016 po pokritju davkov izboljšale rezultate poslovanja in izkazale neto čisti dobiček v višini 60.939 tisoč EUR, ki je bil za 1% večji kot v letu 2015 (53.217 tisoč EUR), ko so pomembno izboljšale rezultate poslovanja. V letu 2014 so družbe prav tako pomembno izboljšale rezultate poslovanja in izkazale neto čisti dobiček v višini 20.950 tisoč EUR, medtem ko so v letu 2013 pomembno poslabšale rezultate poslovanja in izkazale neto čisto izgubo v višini 24.675 tisoč EUR, v

letu 2012 pa so poslovale pozitivno in ustvarile neto čisti dobiček v višini 28.391 tisoč EUR, v letu 2011 pa so ustvarile neto čisto izgubo v višini 0,7 mio EUR, kar je za 8,5 krat manj kot v letu 2010. Samostojni podjetniki so v letu 2016 nadaljevali z uspešnim pozitivnim poslovanjem in ustvarili neto podjetnikov dohodek v višini 16.386 tisoč EUR ali 15% več kot v letu 2015 (15.673 tisoč EUR). V letu 2014 je neto podjetnikov dohodek znašal 15.882 tisoč EUR, v letu 2013 je ta znašal 13.425 tisoč EUR. V letu 2012 so samostojni podjetniki ugotovili za 12,3 % nižji neto podjetnikov dohodek kot v letu 2011 (14.438 tisoč EUR), ki je bil za 11% višji kot v letu 2010 (13.005 tisoč EUR).

Po podatkih SURS je bila povprečna mesečna bruto plača za leto 2016 v Sloveniji 1.584,66 EUR (2015 1.555,89 EUR). V istem obdobju je povprečna mesečna bruto plača za pomursko statistično regijo znašala 1.412,02 EUR (2015 1.383,76 EUR) in tako bila za 12,58% (2015 11,1%) nižja od slovenskega povprečja (v letu 2014 je bila nižja od slovenskega povprečja za 12,3%).

Z razvojem podpornega okolja za podjetništvo bo treba podpreti prizadevanja za ustvarjanje novih delovnih mest in spremeniti način razvoja podjetij, da bo temeljil na novih proizvodih in tržnih ciljih. Ker največ delovnih mest daje **tradicionalna industrija**, se srečujemo z nizko stopnjo znanja o poslovanju in upravljanju ter izkušenj pri tem. Manjka podjetniške kulture. Sodobne oblike zaposlovanja, kot sta socialno podjetništvo in zadružništvo, so lahko dopolnitev zaposlitvam v gospodarskih družbah.

Ne le v Pomurju, tudi v drugih okoljih sta **tekstilna in živilskopredelovalna industrija** v velikih strukturnih težavah. Zaradi globalizacije je na svetovne trge uspelo priti manjšim predelovalcem in proizvajalcem, ki z uporabo sodobnih tehnologij lažje zadovoljijo potrebe trgov in se zaradi manjših naložb v tehnologije lažje odzivajo na hitre spremembe na trgih. Proizvajalci so se predvsem v živilski industriji povezali v konglomerate, ki na tržnih poteh še dodatno zmanjšujejo stroške in povsem prevzamejo trg po vertikali in horizontali. V tekstilni industriji so se manjši proizvajalci usmerili na nekaj segmentov in znamke diferencirali glede na kakovost in ceno ter ponovno združeni zapolnili celoten spekter potreb kupcev. Zaradi zaostajanja v razvoju je celotna predelovalna industrija Pomurja ostala kapitalsko in delovno intenzivna.

Raziskave in razvoj so v Pomurju na razmeroma nizki stopnji. Raziskovalne ustanove so pogosto povezane s stopnjo univerzitetne izobrazbe, zato tukaj ni večjih raziskovalnih središč. Raziskave v zasebnem sektorju so redke. Raziskovalci v zasebnem sektorju pogosto nimajo primerne opreme in ne uporabijo vsega svojega strokovnega znanja. Zaradi tega je potreba po raziskovalnih in tehnoloških središčih velika. Poleg tega prav tako ni visoko-tehnološke industrije ter mreženja in združevanja industrij v grozde. Kljub temu so pobude za raziskave na teh področjih: okoljska ergonomija, industrijsko oblikovanje, fotovoltaika in biomasa, novi materiali ter bioplin. Smiselno je podpreti predvsem tiste, po katerih povprašuje gospodarstvo in jih je pripravljeno tudi financirati.

Glavne težave v **turizmu** so: le sezonsko delovanje turistične industrije (razen toplic), nizka stopnja trženja kulturne in naravne dediščine, pomanjkanje izmenjave informacij v turistični industriji in pri tržnem sodelovanju. Dodatna težava Pomurja kot širše regijske turistične destinacije je pomanjkanje mikro in malega turističnega podjetništva (družinskega podjetništva) s ponudbo specializiranih (certifikati kakovosti in tržne znamke), inovativnih, visokokakovostnih turističnih proizvodov in storitev.

Kmetijska dejavnost je zaradi ugodnih naravnih danosti ena od najpomembnejših gospodarskih dejavnosti v Pomurju, saj ima regija skoraj petkrat več obdelovalnih površin na prebivalca kot je slovensko povprečje in za polovico presega priporočeno površino. Prevladujoč tip kmetovanja v Pomurju je mešana rastlinska pridelava in poljedelstvo, narašča tudi zanimanje za vrtnarstvo. Poleg ključnih podjetij, ki delujejo na področju pridelovalne in predelovalne industrije, je v zadnjih letih zaznati tudi pojav manjših zasebnih predelovalnih obratov. Glavne težave, s katerimi se sooča pomursko kmetijstvo so: majhne in razdrobljene kmetije, nizka produktivnost in dodana vrednost, upad kmetij, ki so se ukvarjale z živinorejo, zaraščanje kmetijskih zemljišč, nizka stopnja izobrazbe kmetov, pomanjkanje znanja o upravljanju in podjetništvu, velik delež kmetov s polovičnim delovnim časom, visoka starost kmetov.

Pomurje ima velike možnosti za razvoj konkurenčnega kmetijstva temelječega na načelih trajnostnega razvoja. Biopridelava in lokalna (samo)oskrba s hrano so tržna niša, ki še ni dobro izkoriščena.

Trg dela. Zaradi premalo širokega razvoja gospodarstva regije in odpuščanja v nekaterih podjetjih se v regiji srečujemo s strukturno brezposelnostjo. Precej zaposlenih, ki danes še delajo v tekstilni industriji, bo sčasoma verjetno postalo brezposelnih in sicer v starosti, ko bo za izobraževanje za druge poklice že prepozno.

V letu 2015 se je v Pomurski regiji prijavilo 7.664 brezposelnih, kar je 7,1% manj kot v enakem obdobju leta 2014, odjavilo pa se je 8.108 oseb, kar je 5,9% več kot v enakem obdobju leta 2014. Število zaposlitev iz evidence zavoda se je v letu 2015 povečalo za 9,7%. Poleg velike brezposelnosti težko zaposljivih oseb v Pomurju se bo učinek brezposelnosti prenesel tudi na mlade. Brezposelni starši bodo namreč slabo vplivali na mlajše generacije, ki v regiji ne bodo videli možnosti za lasten razvoj, zato bodo iskali možnosti za študij in zaposlitev drugod.

Ključni podatki o trgu dela v Pomurski regiji⁶ v letu 2016 glede na 2015 so:

- priliv v evidenco brezposelnih: 6.698, 11,4% manj kot v letu 2015,
- odliv iz evidence brezposelnih: 7.886, 1,9% manj kot v letu 2015,
- vključeni v zaposlitev (podatek za OS Murska Sobota): 6.006, 5,2% manj kot v letu 2015,
- sporočena prosta delovna mesta (podatek za OS Murska Sobota): 4.985,
- vključeni (na novo) v aktivno politiko zaposlovanja (podatek za OS Murska Sobota): 2.604, kar je 4,7% vključitev manj kot v preteklem letu. Največ vključitev je bilo v programe:
  - o 1.063 v javna dela,
  - o 611 v programe institucionalnega usposabljanja,
  - o 441 v povračilo prispevkov na podlagi ZSRR-2 in ZRPPR1017,
  - o 191 v usposabljanje na delovnem mestu in delovni preizkus,
- strukturne težave, pri katerih Pomurska regija najbolj odstopa od državnega povprečja (podatki december 2016):
  - o 52,2% dolgotrajno brezposelnih (1 leto in več),
  - o 40,2 % starih 50 let in več,
  - o 38,1% z osnovnošolsko izobrazbo ali manj,
  - o 25,4% invalidov.

⁶ Podatki se nanašajo na območje, ki ga pokriva OS Murska Sobota. Območje OS Murska Sobota ni enako območju, ki ga obravnava ZRPPR1015, saj ne zajema občin Ormož, Središče ob Dravi in Sv. Tomaž, ker le-te občine sodijo pod pristojnost OS Ptuj.

Razvojne institucije. V Pomurju se izvajajo številni projekti, ki pa niso med seboj povezani, kot bi to bilo potrebno, čeprav je v času izvajanja zakona zaznati pozitivne spremembe. Ne glede na to bi bilo potrebno ob pripravi projektov v večji meri upoštevati njihovo izvedljivost in smotrnost izvedbe ter izbirati projekte, ki gradijo na virih, ki pomenijo konkurenčno prednost regije in naložbo v dolgoročni razvoj.

Ključno vlogo pri gospodarskem prestrukturiranju regije, pri boljšem sodelovanju med zasebnim in javnim sektorjem s spodbujanjem, vodenjem in povezovanjem trajnostnega poslovanja in tehnološkega razvoja naj bi imele regionalne razvojne institucije. Vse to pa je mogoče samo ob tesnem medsebojnem sodelovanju vseh ključnih dejavnikov na regionalni ravni: regionalne in območnih razvojnih agencij, občin, javnih in zasebnih ustanov, organizacij in podjetij, ki so gibalno gospodarskega razvoja. Razvojne institucije bi morale več časa nameniti razvoju novih zamisli in povezovanju ter vsebinam, ki so povezane z regijo. Preboj lahko pomeni le koncentracija znanja in kapitala, ki sta v regiji že tako omejena.

Pri razvoju lokalnih ter malih in srednjih podjetij so dejavne številne nevladne organizacije in agencije, kot npr. zbornice, lokalna podjetja, inkubatorji itd. V preteklih letih se je partnerstvo med njimi okrepilo ter s tem tudi njihova sposobnost za razvoj in izvajanje projektov.

3. Ukrepi in organi izvajanja Zakona

V tem poglavju želimo kratko predstaviti formalne temelje za izvajanje Zakona o Pomurju. Na kratko bomo opisali ukrepe Zakona in ob njih institucionalno okolje, ki zagotavlja njihovo izvajanje.

3.1 Ukrepi in instrumenti

Zakon v 3. členu opredeljuje **ukrepe** razvojne podpore pomurski regiji, ki so:

- 1) Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010–2019,**
- 2) Spodbude za zaposlovanje,**
- 3) Davčna olajšava za investiranje,**
- 4) Prednostna obravnava programov in projektov iz Pomurske regije pri kandidiranju za sredstva iz nacionalnih programov, programov evropske kohezijske politike in politike razvoja podeželja na področjih.**

Prvi trije ukrepi razvojne podpore predstavljajo intervencijo vlade in države kot take na zakonsko omejenem geografskem območju. Razlogi za takšno intervencijo so predvsem v zunanjem gospodarskem šoku, ki ga je Pomurje doživelo zaradi stečaja največjega delodajalca v regiji, to je oblačilnega giganta tovarne Mura d.d. in, posledično, zaradi velikega povečanja števila nezaposlenih.

Medtem, ko pomenijo prvi trije ukrepi predvsem finančno in fiskalno ugodnost za Pomurje, pa je zadnji, torej 4. ukrep razvojne podpore usmerjen na horizontalno, integralno, povezovanje in prednostno obravnavo nekaterih ključnih programov kohezijske politike EU, ki se izvajajo oziroma ki so načrtovani, da se bodo izvajali v Sloveniji.

Za izvajanje prvih treh ukrepov so bile v letu 2010 priglašene *štiri sheme državnih pomoči*⁷. Konec leta 2014 sta bili za izvajanje ukrepov priglašeni *novi shemi državnih pomoči*.⁸ Prav tako je bilo konec leta objavljeno Tolmačenje MGRT glede uveljavljanja davčne olajšave za investiranje po Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSRR-2) in Zakonu o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 (ZRPPR1015) za investicije izvedene od 1.7.2014 do 23.12.2014⁹.

3.1.1. Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010–2019

Vlada RS je na svoji seji dne 4. februarja 2010 sprejela Program POMURJE 2015¹⁰. Vrednost Programa POMURJE 2015 je 33 mio evrov. Dne **17. februarja 2011** je Vlada RS na svoji seji sprejela **Drugo spremembo programa POMURJE 2015**¹¹. Sprememba se nanaša na realokacijo sredstev med inštrumenti. Dne **22. decembra 2011** je Vlada RS na svoji seji sprejela **Tretjo spremembo programa POMURJE 2015**¹². Sprememba se nanaša na spremembo Instrumenta 1 in Instrumenta 2. Dne 29. marca 2012 je Vlada RS na svoji seji sprejela **Četrto spremembo programa POMURJE 2015**¹³. Sprememba se nanaša na spremembo nekaterih kazalnikov v Poglavlju 5, na spremembe vseh Instrumentov in finančnega okvira programa ter na spremembo besedila v Poglavlju 8. Dne 13.3.2013 je Vlada RS na svoji seji sprejela **Peto spremembo programa POMURJE 2015**¹⁴. Sprememba se nanaša na spremembe instrumentov 2, 3, 4 in 5 ter spremembo finančnega načrta (realokacijo sredstev). Dne 24.4.2014 je Vlada RS na svoji seji sprejela **Šesto spremembo programa Pomurje 2015**¹⁵. Sprememba se nanaša na vsebinske spremembe nekaterih kazalnikov in vseh instrumentov ter spremembo finančnega načrta. V letu 2015 spremembe programa ni bilo. Dne 21.7.2016 je Vlada RS sprejela **Sedmo spremembo programa Pomurje 2017**.¹⁶ Sprememba se nanaša na spremembe nekaterih kazalnikov in vseh instrumentov ter spremembo finančnega načrta.

Sredstva so zagotovljena z Zakonom na posebni proračunski postavki Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo. Razrez po posameznih instrumentih po spremembi Programa POMURJE je prikazan v **Tabeli 14 (str. 79)**.

⁷ Glej **Letno poročilo (2010)**.

⁸ Za povračilo prispevkov delodajalca in davčno olajšavo za zaposlovanje je bila priglašena shema državnih pomoči št. BE04-2399245-2014. Za davčno olajšavo za investiranje pa je bila priglašena shema državnih pomoči št. BE02-2399245-2014.

⁹ 23.12.2014 je začela veljati nova Uredba o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči ter načinu uveljavljanja regionalne spodbude za zaposlovanje ter davčnih olajšav za zaposlovanje in investiranje.

¹⁰ Glej **Sklep Vlade (2010)**.

¹¹ Glej **Sklep Vlade (2011)**.

¹² Glej **Sklep Vlade (2011)**.

¹³ Glej **Sklep Vlade (2012)**.

¹⁴ Glej **Sklep Vlade (2013)**.

¹⁵ Glej **Sklep Vlade (2014)**.

¹⁶ Glej **Sklep Vlade (2016)**.

Program se izvaja s petimi instrumenti:

- I. Spodbujanje investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest,***
- II. Spodbujanje razvoja človeških virov,***
- III. Spodbujanje socialnega podjetništva,***
- IV. Promocija regije, da bi privabili domače in tuje investicije in***
- V. Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov v regiji.***

Sprejemu Zakona je sledil sprejem *Uredbe o kriterijih in pogojih* ter načinu uveljavljanja spodbud za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015 (v nadaljevanju »Pomurska uredba«)¹⁷. Z Pomursko uredbo zakonodajalec ureja spodbude za zaposlovanje in davčno olajšavo za investiranje.

Na podlagi izvajanja Pomurske uredbe v prvih dveh letih izvajanja zakona v praksi, so se v letu 2012 začele aktivnosti priprave spremembe Pomurske uredbe, ki je bila do konca leta 2012 medresorsko usklajena in dne 15.4.2013 objavljena v Uradnem listu št. 31/2013. Gre za manjše spremembe pri spremembi obrazcev, ki jih uporablja ZRSZ, pri prijavi vlog za povračilo prispevkom delodajalcem. Z dnem uveljavitve *Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči ter načinu uveljavljanja regionalne spodbude za zaposlovanje ter davčnih olajšav za zaposlovanje in investiranje* (v nadaljevanju »Uredba«)¹⁸ konec leta 2014 je prenehala veljati Pomurska uredba.

V Uradnem listu RS št. 77/16 z dne 2.12.2016 je bila objavljena Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči ter načinu uveljavljanja regionalne spodbude za zaposlovanje ter davčnih olajšav za zaposlovanje in investiranje.

3.1.2. Spodbude za zaposlovanje

Drugi ukrep Zakona predvideva spodbude za zaposlovanje, ki so podrobneje opredeljene v Zakonu (5. člen) in Uredbi in sicer:

- *Delodajalec, ki najmanj za dobo dvanajstih mesecev zaposli prikrajšanega delavca v Pomurski regiji, lahko uveljavlja zmanjšanje davčne osnove za 70% stroškov tega delavca.*
- *V primeru, ko delodajalec najmanj za dve leti zaposli prikrajšanega delavca, se mu za obdobje dveh let povrnejo plačani prispevki delodajalca za socialno varnost.*

V primeru, da delodajalec najmanj za eno leto zaposli prikrajšanega delavca, opredeljenega z Uredbo, uveljavlja zmanjšanje davčne osnove za 70% stroškov delavca. Pri tem se upoštevajo bruto plača in prispevki delodajalca za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zdravstveno zavarovanje, obvezno zavarovanje za primer brezposelnosti in zavarovanje za starševsko varstvo, uvedeni v skladu z zakoni, ki urejajo to področje.

¹⁷ Glej **Uredbo o kriterijih in pogojih (2010, 2013).**

¹⁸ Uradni list RS, št. 94/14 in 77/16. Velja od 23.12.2014.

V primeru, da delodajalec najmanj za dve leti zaposli prikrajšanega delavca, opredeljenega z Uredbo, se mu za obdobje dveh let povrnejo plačani prispevki delodajalca za socialno varnost. Delodajalci imajo možnost koristiti povrnitev plačanih prispevkov v dveh delih, in sicer po prvem letu zaposlitve in po dveh letih zaposlitve prikrajšanega delavca. Povračilo ni združljivo s subvencijo za zaposlitev, dodeljeno delodajalcu za namene spodbujanja zaposlovanja v okviru izvajanja ukrepov aktivne politike zaposlovanja za to osebo.

Spodbuda za zaposlovanje prikrajšanega delavca in povrnitev prispevkov delodajalca za socialno varnost istega prikrajšanega delavca se lahko kombinirata, vendar do najvišjega dovoljenega zneska državnih pomoči¹⁹.

3.1.3. Davčna olajšava za investiranje

Tretji ukrep Zakona predvideva davčno olajšavo za investiranje, ki je podrobneje opredeljena v Zakonu (6. člen) in Uredbi in sicer:

- *Delodajalec lahko za investiranje v letih od 2010 do 2019 uveljavlja zmanjšanje davčne osnove v višini 70 odstotkov investiranega zneska za nove začetne investicije v opremo in neopredmetena sredstva.*

Pogoj za koriščenje olajšave za investiranje je, da imajo podjetja sedež in dejansko ekonomsko aktivnost v Pomurju, pozitivno davčno osnovo, da zaposlujejo delavce iz Pomurja, in da investirajo na območju izvajanja zakona. Ocenjuje se, do so navedeni pogoji skladni tudi s ciljem zakona, tudi z davčnimi ukrepi spodbuditi investicije (gospodarska aktivnost) in zaposlovanje v Pomurju.

3.1.4. Prednostna obravnava programov in projektov iz Pomurske regije

Poleg Programa POMURJE in dveh »fiskalnih ukrepov« zajema Zakon o Pomurju tudi instrument, ki zagotavlja prednostno obravnavo programov in projektov iz Pomurske regije pri kandidiranju za sredstva iz nacionalnih programov, programov evropske kohezijske politike in politike razvoja podeželja in sicer:

- *Program razvoja podeželja 2007-2013, oziroma del, ki ga Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano izvaja v Pomurju;*
- *Aktivnosti Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo iz naslova Evropskega sklada za regionalni razvoj 2007-2013 pri vzpostavljanju Gospodarskega središča v Pomurju;*
- *Aktivnosti Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport iz naslova Evropskega sklada za regionalni razvoj pri vzpostavitvi Medpodjetniškega izobraževalnega centra (MIC);*
- *Aktivnosti Ministrstva za okolje in prostor iz naslova Evropskega kohezijskega sklada pri izgradnji Pomurskega vodovoda.*

¹⁹ Glej 5. člen ZRPPR1015 (2009)

Medtem, ko za aktivnosti ukrepov Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport in Ministrstva za okolje in prostor ni bilo potrebno sprejemati dodatnih podzakonskih aktov za izvajanje tega Zakona, pa je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za izvajanje Programa razvoja podeželja 2007-2013 v prvi polovici leta 2010 pripravilo (Vlada RS pa sprejela) *uredbo za izvajanje programa razvoja podeželja za obdobje 2007-2013 v letih 2010 – 2013*. Zaradi uveljavitve Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja v letu 2011, je Vlada RS sprejela *novou uredbo za izvajanje programa razvoja podeželja za obdobje 2007-2013 v letih 2011-2013*, ki je veljala od 16.4.2011 dalje. Izvajanje Programa razvoja podeželja za obdobje 2007-2013 se je zaključilo 31.12.2015.

V letu 2016 se je začel izvajati Program razvoja podeželja za obdobje 2014-2020, ki se izvaja v skladu z Uredbo o izvajanju lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, v programskem obdobju 2014–2020 (Uradni list RS, št. 42/15, 28/16, 73/16 in 72/17).

3.2. Organi usklajevanja in izvajanja zakona

Operativni okvir za izvajanje Zakona o Pomurju so od začetka izvajanja do sedaj predstavljali:

- a) Medresorska komisija za usklajevanje ukrepov razvojne podpore Pomurski regiji**
- b) Projektna pisarna Vlade RS v Pomurju**
- c) Projektna enota za Pomurje**
- d) Regionalna razvojna agencija Mura**
- e) Razvojni center Murska Sobota, RRA.**

Pri tem je bil glavni namen Projektne pisarne, ki je delovala do konca leta 2012, vertikalno usklajevanje izvajanja Zakona o Pomurju, torej povezava med nacionalno in regionalno ravni.

Poglavitni dogodki pri izvajanju zakona v letu 2016 se nahajajo v tem poročilu.

3.2.1. Medresorska komisija

Za usklajevanje izvajanja zakona je Vlada RS ustanovila Medresorsko komisijo za usklajevanje ukrepov razvojne podpore Pomurski regiji. Dne 10.6.2010 je Vlada RS sprejela sklep o širitvi komisije. Tako je bila ustanovljena **Medresorska komisija za usklajevanje razvojnih ukrepov Pomurski regiji in Pokolpju**. V Medresorski komisiji sodelujejo predstavniki vseh resorjev, vključenih v izvajanje zakona²⁰. Do 26.5.2011 jo je vodil državni sekretar v Kabinetu predsednika Vlade. V skladu s Sklepom

²⁰ Pri tem predstavlja izjemo Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki je bil k sodelovanju v Zakonu o Pomurju povabljen zaradi svojih dejavnosti na področju čezmejnega sodelovanja z Avstrijo, Madžarsko in Hrvaško.

Vlade RS²¹ jo je po tem datumu vodil direktor Urada za lokalno samoupravo in regionalni razvoj na SVLR.

Z dnem 24.5.2012²² je bila s sklepom Vlade RS ukinjena Medresorska komisija ter s sklepom Vlade RS²³ št. 30200-1/2013/4 z dne 10.10.2013 nadomeščena z Delovno skupino za spremljanje izvajanja ukrepov razvojne podpore na problemskih območjih z visoko brezposelnostjo v skladu z Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja²⁴ in Zakonu o razvojni podpori Pomurski regiji. Delovna skupina se je v mesecu decembru 2014 sestala na 1. seji in obravnavala poslovnik o organizaciji in načinu dela delovne skupine ter izvajanje programov spodbujanja konkurenčnosti v Pokolpju, v Pomurju in na območju Maribora s širšo okolico. Druga seja Delovne skupine je bila v mesecu aprilu 2015 in je obravnavala izvajanje programov spodbujanja konkurenčnosti v Pokolpju, Pomurju, na območju Maribora s širšo okolico in na območju občin Hrastnik, Radeče in Trbovlje.

3.2.2. Projektna pisarna Vlade Republike Slovenije v Pomurski regiji

Projektna pisarna Vlade Republike Slovenije v Pomurski regiji (v nadaljnjem besedilu: Projektna pisarna) je delovala od 15.1.2010. Do 2.3.2011 jo je vodil državni sekretar v Kabinetu predsednika Vlade RS. Na podlagi drugega odstavka 12. člena Zakona, je dne 17.3.2011 ministrica SVLR izdala Navodilo o delovanju Projektne pisarne Vlade RS V Pomurski regiji²⁵, dne 15.6.2011 je minister brez resorja odgovoren za lokalno samoupravo in regionalno politiko izdal *Navodilo za delovanje Projektne pisarne Vlade Republike Slovenije v Pomurski regiji*²⁶, ki je usklajeno z novim Zakonom o skladnem regionalnem razvoju²⁷ in Sklep o imenovanju skrbnika regije²⁸, dne 6.2.2012 pa je predstojnik Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko izdal novo *Navodilo za delovanje Projektne pisarne Vlade Republike Slovenije v Pomurski regiji*²⁹.

Projektna pisarna je delovala kot začasna oblika delovanja v obdobju **od 01.01.2010 do 31.12.2012**.

Naloge Projektne pisarne so izvajali:

- Skrbnik regije na SVLR/MGRT;
- Skrbniki pogodb v Uradu za lokalno samoupravo in regionalni razvoj v SVLR/MGRT;
- Regionalna razvojna agencija Mura d.o.o., Murska Sobota, ki je izvajala posamezne naloge pisarne po pogodbi s SVLR/MGRT.

Projektna pisarna se je fizično nahajala v prostorih RRA Mura.

Projektna pisarna Vlade RS v Pomurju je začela z aktivnim povezovanjem razvojnih deležnikov in javnih institucij z zasebnimi. Z usposobitvijo RRA Mura za zagotavljanja logistične in vsebinske

²¹ Glej **Sklep Vlade (2011)**.

²² Glej **Sklep Vlade (2012)**.

²³ Glej **Sklep Vlade (2013)**.

²⁴ Uradni list RS, št. 20/2011 in 57/2012.

²⁵ Glej **Navodilo (2011a)**.

²⁶ Glej **Navodilo (2011b)**.

²⁷ Glej **Uradni list RS, št. 20/2011**.

²⁸ Glej **Sklep SVLR (2011)**.

²⁹ Glej **Navodilo (2012)**.

podpore gospodarskim subjektom in občinam v Pomurju, je RRA Mura postala pomemben akter v regiji za uspešno izvajanje Zakona med delovanjem pisarne do konca leta 2012.

Po prenehanju delovanja pisarne v Pomurski regiji z dnem 1.1.2013, je RRA Mura samostojno, kot osrednja regijska razvojna institucija, nadaljevala s potrebnimi dejavnostmi na podlagi zakona do konca leta 2015.

3.2.3. Regionalna razvojna agencija Mura

RRA Mura je izvajala naloge pristojne regionalne razvojne agencije za Pomursko regijo po Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja do konca leta 2015, saj je bil 2. oktobra 2015 nad družbo oklican stečajni postopek. Svet Pomurske razvojne regije je na 59. seji dne 8.12.2015 sprejel sklep o preklicu pooblastila RRA Mura d.o.o. z začetkom učinkovanja dne 31.12.2015.

Naloge je izvajala v sodelovanju z območnimi razvojnimi agencijami in so bile povezane z izvajanjem zakona. Ker območje izvajanja zakona zajema celovito območje Prlekije in Prekmurja, so spadale v okvir aktivnosti RRA Mura tudi občine Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž.

V pogodbi³⁰ med SVLR/MGRT in RRA Mura so bile opredeljene naloge strokovne, tehnične in organizacijske podpore ter koordinacije pri izvajanju Zakona.

RRA Mura je za svoje aktivnosti v okviru izvajanja zakona trikrat na leto izstavljala zahtevek za izplačilo in sicer: 15. marca, 15. julija in 15. novembra tekočega leta.

3.2.4. Razvojni center Murska Sobota

Svet Pomurske razvojne regije je na 59. seji dne 8.12.2015 prav tako sprejel sklep o izboru pogodbenega partnerstva za skupno opravljanje splošnih razvojnih nalog v regiji v programskem obdobju 2014-2020. Pogodbeno partnerstvo je potrdil tudi Razvojni svet Pomurske regije na svoji 16. seji dne 9.12.2015.

Svet Pomurske razvojne regije (SR) je v mesecu januarju 2016 pri MGRT vložil prošnjo za predhodno soglasje k izbiri Razvojnega centra Murska Sobota za regionalno razvojno agencijo Pomurske razvojne regije v programskem obdobju 2014-2020. MGRT je dne, 11.2.2016, pod številko zadeve 3030-18/2014/38 izdalo SR soglasje k izbiri regionalne razvojne agencije Razvojnega centra Murska Sobota, v skladu z drugim odstavkom 20. člena Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSRR-2; Uradni list RS, št. 20/11, 57/12 in 46/16) za izvajanje instrumentov programa spodbujanja konkurenčnosti po Zakonu o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2017 (Uradni list RS, št. 87/09 in 82/15).

Odločbo MGRT o vpisu v evidenco regionalnih razvojnih agencij št. 3030-11/2013/178 z dne 26.2.2016 za opravljanje splošnih razvojnih nalog v Pomurski razvojni regiji v obdobju 2014-2020 je Razvojni center Murska Sobota (RCMS) prejel 1.3.2016.

³⁰ Glej **Pogodba RRA MURA (2009)** in Dodatek št. 1, Dodatek št. 2, Dodatek št. 3, Dodatek št. 4 in Dodatek št. 5 (2011, 2012, 2013, 2014 in 2015).

Pogodba o financiranju nalog v okviru Spremenjenega Programa spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010-2017, št. C2130-16Z99800, je bila med MGRT in RCMS podpisana 4.8.2016³¹.

Iz pogodbe izhajajoče naloge, ki jih v obdobju izvajanja Programa izvaja RCMS, so sledeče:

- strokovne, tehniške in organizacijske naloge ter zagotavljanje prostorske podpore pri izvajanju Programa,
- sodelovanje pri pripravi Programa in sodelovanje pri pripravi sprememb in dopolnitev Programa,
- poročanje o izvajanju aktivnosti in nalog po Instrumentih v zvezi s to pogodbo,
- informiranje potencialnih prijaviteljev na javne razpise v okviru izvajanja Programa, v sodelovanju z MGRT in Slovenskim podjetniškim skladom,
- sodelovanje pri izvajanju razpisov, ki jih vodi MGRT, skladno z vsakokratnimi zahtevami in navodili MGRT,
- svetovanje potencialnim prijaviteljem in posredovanje informacij v zvezi s Programom,
- organizacija posameznih svetovalnih delavnic na temo posameznih javnih razpisov skladno s Programom,
- priprava letnih poročil o izvajanju zakona v sodelovanju z MGRT,
- vzdrževanje evidenc in priprava posameznih poročil v zvezi s to pogodbo in programom,
- pomoč prijaviteljem pri uveljavljanju davčnih olajšav za investiranje in spodbud za zaposlovanje na podlagi zakona,
- usklajevanje dejavnosti ministrstev v Pomurski regiji,
- sodelovanje pri vrednotenjih Programa in
- druge naloge po nalogu MGRT v skladu s Programom.

RCMS je tako v letu 2016 začel z izvajanjem aktivnosti in nalog v skladu s podpisano pogodbo, na območju izvajanja Zakona, ki vključuje tudi občine Ormož, Sveti Tomaž in Središče ob Dravi.

RCMS je za opravljene naloge in aktivnosti v letu 2016 izstavil dva zahtevka za izplačilo in prejel plačilo v višini 58.169,76 EUR.³²

4. Analiza izvajanja aktivnosti po ukrepih Zakona

Zakon je razdeljen na štiri ukrepe, pri čemer predstavlja prvi ukrep »**Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010-2019**« **najpomembnejši člen razvojnega prestrukturiranja regije**. Drugi in tretji ukrep sta »fiskalna« ukrepa, saj gre za spodbude za zaposlovanje podjetij ter investicijske olajšave. Četrti ukrep predstavlja sklop programov in projektov iz naslova kohezijske politike.

³¹ Glej Pogodba RCMS (2016).

³² Glej RCMS (2016).

Pri opredeljevanju in izvajanju ukrepov razvojne podpore zakon predvideva, da se upoštevajo zlasti dolgoročne primerjalne prednosti in razvojne usmeritve Pomurske regije, kot so: geotermalna energija in drugi obnovljivi viri energije, trajnostno in konkurenčno kmetijstvo ter agroživilstvo, turizem. Ukrepi razvojne podpore se izvajajo v skladu s pravili o uporabi sredstev evropske kohezijske politike, pravili evropske politike razvoja podeželja in pravili o dodeljevanju državnih pomoči.

Prednostna obravnava programov in projektov iz Pomurske regije pri kandidiranju za sredstva iz programov evropske kohezijske politike in evropske politike razvoja podeželja se zagotavlja z neposredno potrditvijo regijskih projektov, ki so vključeni v operative programe, s strani organa upravljanja, v skladu s pravili kohezijske politike ter z dodatnimi merili za izbor projektov iz Pomurske regije v javnih razpisih, na osnovi uredbe iz 10. člena tega zakona.

Pri izvajanju ukrepov razvojne podpore se upoštevajo tudi specifične potrebe narodnostno mešanega območja regije, predvsem z vidika ustvarjanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti in slovenske narodne skupnosti v Porabju.

4.1. Program POMURJE

Program POMURJE se je začel izvajati v začetku februarja 2010 in se izvaja s petimi instrumenti:

- I. Spodbujanje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest,
- II. Spodbujanje razvoja človeških virov,
- III. Spodbujanje socialnega podjetništva,
- IV. Promocija regije, da bi privabili domače in tuje investicije in
- V. Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov v regiji.

4.1.1. Izvajanje aktivnosti Programa POMURJE

V začetku februarja 2010 je Vlada RS sprejela Program POMURJE in s tem se je lahko začelo izvajanje posameznih instrumentov Programa. V letu 2011 je Vlada RS na svojih sejah sprejela dve spremembi Programa POMURJE. Dne **17. februarja 2011** je Vlada RS na svoji seji sprejela **Drugo spremembo programa POMURJE**³³. Dne **22. decembra 2011** je Vlada RS na svoji seji sprejela **Tretjo spremembo programa POMURJE**³⁴. Dne **29. marca 2012** je Vlada RS na svoji seji sprejela **Četrto spremembo programa POMURJE**³⁵, dne **13. marca 2013** pa **Peto spremembo Programa Pomurje**³⁶. **Šesto spremembo Programa Pomurje**³⁷ je Vlada RS na svoji seji sprejela dne **24. aprila 2014**. Vlada RS je **Sedmo spremembo Programa Pomurje** na svoji seji sprejela dne **21. julija 2016**.

V nadaljevanju je prikazano stanje o izvajanju vsakega od petih instrumentov Programa POMURJE v obdobju leta 2016.

³³ Glej **Sklep Vlade (2011)**.

³⁴ Glej **Sklep Vlade (2011)**.

³⁵ Glej **Sklep Vlade (2012)**.

³⁶ Glej **Sklep Vlade (2013)**.

³⁷ Glej **Sklep Vlade (2014)**.

4.1.1.1. Spodbujanje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest

Instrument predstavlja najbolj vidno in s tem tudi v javnosti najbolj z naklonjenostjo sprejeto aktivnost zakona. V okviru prvega instrumenta, Spodbujanje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest, je bil v letu 2016 izveden:

- **Osmi javni razpis ³⁸za sofinanciranje začetnih investicij v podjetjih (8. JR), objavljen v Uradnem listu RS št. 21/2016 z dne 18. 03. 2016, št. 26/2016 z dne 8.4.2016 in št. 28/2016 z dne 15.4.2016.**

Izvedba Osmega javnega razpisa za sofinanciranje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest na območju izvajanja Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010 -2019

Osmi javni razpis za sofinanciranje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest na območju izvajanja Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2019 je bil objavljenem v Uradnem listu RS št. 21/2016, 26/2016 in 28/2016. Okvirna višina sofinanciranja posameznega projekta je znašala najmanj 10.000 EUR in največ 800.000 EUR. Razpisana so bila sredstva za leti 2016 in 2017 v skupni višini **6.600.000 EUR**. Rok za oddajo vlog je bil **15.04.2016**.

Predmet javnega razpisa je bilo sofinanciranje investicij v osnovna sredstva pri postavitvi novega proizvodnega obrata, širitvi obstoječega obrata ali začetku nove dejavnosti, ki pomeni temeljito spremembo proizvoda ali proizvodnega procesa v obstoječem proizvodnem obratu (s pomočjo racionalizacije, diverzifikacije ali modernizacije) ter ustvarjanje novih delovnih mest povezanih z začetno investicijo, na območju izvajanja zakona. Upravičeni stroški po tem javnem razpisu so bili nakup strojev in opreme, nakup nematerialnih naložb, ki pomenijo prenos tehnologije z nakupom patentiranih pravic, licenc, know-howa in nepatentiranega tehničnega znanja, pod pogojem, da se uporabljajo na območju izvajanja zakona, gradbeno-obrtniško-inštalacijska dela ter nakup objektov in zemljišč.

Informiranje potencialnih prijaviteljev o objavi razpisa je potekalo na spletni strani MGRT in RCMS. Morebitni prijavitelji so prejeli izključno pisne informacije (odgovore na vprašanja), ki so bile objavljene na spletni strani MGRT.

Na javnem razpisu je bilo za sofinanciranje odobrenih 27 projektov začetnih investicij. Tako je v izvajanju 27 izbranih projektov začetne investicije, ki bodo skupaj ustvarili **93 novih delovnih mest**.

Pomoč po razpisu je bila dodeljena na osnovi Regionalne sheme državnih pomoči (št. priglavitve: BE02-2399245-2014).

Tabela 1: Število projektov v izvajanju v okviru 8. javnega razpisa Instrumenta 1 ter vrednost odobrenih nepovratnih sredstev po sedežu prijavitelja – po občinah in upravnih enotah

Sedež vlagatelja	število projektov v izvajanju	Zaprošeno sofinanciranje 2016, v EUR	Zaprošeno sofinanciranje 2017, v EUR
------------------	-------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------

³⁸ Glej Osmi javni razpis (2016).

Odranci	2	63.864,53	0,00
Turnišče	1	24.268,60	0,00
Lendava	4	411.714,69	778.095,00
UE Lendava	7	499.847,82	778.095,00
Gornja Radgona	4	686.302,77	333.353,09
UE Gornja Radgona	4	686.302,77	333.353,09
Beltinci	3	251.984,70	0,00
M. Toplice	1	91.022,17	0,00
Puconci	1	0,00	50.000,00
Gornji Petrovci	1	12.048,75	0,00
Murska Sobota	4	142.638,13	800.000,00
UE M.Sobota	10	497.693,75	850.000,00
Ljutomer	5	397.753,89	821.066,92
UE Ljutomer	5	397.753,89	821.066,92
Ormož	1	200.236,00	0,00
UE Ormož	1	200.236,00	0,00
Skupaj	27	2.281.834,23	2.782.515,01

Vir: Analiza 8. javnega razpisa, RC MS (2017).

V letu 2016 je bilo dejansko izplačanih sredstev **2.248.278,75 EUR**, kar predstavlja 98,53 % odobrenih sredstev oz. 62,45% razpisanih sredstev v letu 2016 iz naslova osmega javnega razpisa.

V skladu s pogoji javnega razpisa so se na javni razpis lahko prijavile vse pravne in fizične osebe, ki se ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo in so na dan oddaje vloge na predmetni razpis bile registrirane vsaj 18 mesecev po ZGD³⁹, razen pravnih oseb v javni lasti.

Analiza doseženega na osmih razpisih

Projekti se financirajo iz proračunske postavke 9606 – Razvoj Pomurja. Skupaj se sofinancira **225 projektov** začetnih investicij (67 iz prvega JR, 24 iz drugega JR, 19 iz tretjega JR, 22 iz četrtega JR, 18 iz petega JR, 36 iz šestega JR, 12 iz sedmega JR in 27 iz osmega JR).

Po odobritvi projektov in pred podpisom (ali pa po podpisu) pogodb je prišlo do skupaj **29 odstopov od pogodb**, in sicer:

- od skupaj odobrenih 70 projektov po prvem javnem razpisu sta odstopila od izvajanja pogodbe dva prejemnika (dodatno k tistemu, ki je odstopil pred podpisom pogodbe), od dveh pogodb je odstopila SVLR ob prejetju zahtevka za izplačilo, ker se projekta začetne investicije nista izvajala v skladu z navedbami v vlogi in določili javnega razpisa; v izvajanju je 67 projektov, 321 delovnih mest po pogodbah.
- od skupaj odobrenih 30 projektov po drugem javnem razpisu je odstopilo od izvajanja pogodbe šest prejemnikov; v izvajanju je 24 projektov, 66 delovnih mest po pogodbah.
- od skupaj odobrenih 24 projektov po tretjem javnem razpisu je odstopilo od izvajanja pogodb pet prejemnikov; v izvajanju je 19 projektov, 56 delovnih mest po pogodbah.

³⁹ Glej Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – ZGD-1-UPB3, z vsemi spremembami).

- od skupaj odobrenih 24 projektov po četrtem javnem razpisu sta odstopila od izvajanja pogodbe dva prejemnika; v izvajanju je 22 projektov, 120 delovnih mest po pogodbah.
- od skupaj odobrenih 22 projektov po petem javnem razpisu so odstopili od izvajanja pogodbe štirje prejemniki; v izvajanju je 18 projektov, 91 delovnih mest po pogodbah.
- od skupaj odobrenih 43 projektov po šestem javnem razpisu je odstopilo od izvajanja pogodbe sedem prejemnikov; v izvajanju je 36 projektov, 93 delovnih mest po pogodbah.
- od skupaj odobrenih 14 projektov po sedmem javnem razpisu sta odstopila od izvajanja pogodbe dva prejemnika; v izvajanju je 12 projektov, 27 delovnih mest po pogodbah.
- Od skupaj odobrenih 27 projektov po osmem javnem razpisu odstopov od izvajanja pogodbe ni bilo; v izvajanju je tako 27 projektov, 93 delovnih mest po pogodbah.

V letu 2016 izplačil iz predhodnega sedmega javnega razpisa v letu 2015 ni bilo.

V letu 2016 so bila izplačana nepovratna sredstva za sofinanciranje 27 projektov, katerim so bila odobrena nepovratna sredstva na osnovi **osmega javnega razpisa, skupaj v višini 2.248.278,75 EUR.**

V letu 2016 so bila tako izplačana nepovratna sredstva samo na osnovi osmega javnega razpisa v skupni višini 2.248.278,75 EUR.

Na podlagi 225 sklenjenih pogodb o sofinanciranju projektov in javnih razpisov morajo prejemniki sredstev v roku 3 let (mala podjetja) oz. 5 let (velika podjetja) ustvariti 867 predvidenih delovnih mest. Iz navedenega sledi, da je bilo za posamezno delovno mesto izplačanih v povprečju 25.728,48 EUR.⁴⁰

Seznam odobrenih projektov iz vseh javnih razpisov je v prilogi Poročila.

Tabela 2: javni razpisi – razpisana in odobrena sredstva, projekti v izvajanju, izplačila 2015 -2016.

	2015	2016	Skupaj
Razpisano prvi javni razpis, EUR	0	0	0
Razpisano drugi javni razpis, EUR	0	0	0
Razpisano tretji javni razpis, EUR	0	0	0
Razpisano četrti javni razpis, EUR	0	0	0
Razpisano peti javni razpis, EUR	0	0	0
Razpisano šesti javni razpis, EUR	5.137.348,00	0	5.137.348,00
Razpisano sedmi javni razpis, EUR	2.000.000,00	0	2.000.000,00
Razpisano osmi javni razpis, EUR		3.600.000,00	3.600.000,00

⁴⁰ V letu 2010 je bilo skupaj izplačanih sredstev v višini 3.563.310,88 EUR, v letu 2011 3.179.971,37 EUR, v letu 2012 3.368.523,85 EUR, v letu 2013 2.650.211,94 EUR, v letu 2014 3.901.048,32 EUR, v letu 2015 3.395.249,50 EUR in v letu 2016 2.248.278,75 EUR.

Razpisano skupaj, EUR	7.137.348,00	3.600.000,00	10.737.348,00
Odobreno, EUR			
V izvajanju, po odstopih in prerazporeditvah, EUR	3.473.771,89	2.281.834,23	5.755.606,12
<i>Izplačano prvi javni razpis, EUR</i>	0	0	0
<i>Izplačano drugi javni razpis, EUR</i>	0	0	0
<i>Izplačano tretji javni razpis, EUR</i>	0	0	0
<i>Izplačano četrti javni razpis, EUR</i>	0	0	0
<i>Izplačano peti javni razpis, EUR</i>	0	0	
<i>Izplačano šesti javni razpis, EUR</i>	1.502.236,41		1.502.236,41
<i>Izplačano sedmi javni razpis, EUR</i>	1.893.013,36		1.893.013,36
<i>Izplačano osmi javni razpis, EUR</i>		2.248.278,75	2.248.278,75
Izplačano skupaj Instrument 1, EUR	3.395.249,77	2.248.278,75	5.643.528,52
Delež izplačil od razpisanih sredstev, EUR	47,57%	62,45%	52,56%
Delež izplačil - projekti v izvajanju, EUR	97,94%	98,53%	98,05%

Vir: MGRT, RRA Mura in RC MS (2015, 2016, 2017).

Iz zgornje **Tabele št. 2** izhaja, da je znašala realizacija izplačil v letu 2015 in 2016 52,56% glede na razpisana sredstva in 98,05% glede na odobrena sredstva za projekte v izvajanju.

Izkušnje priprave in izvedbe javnih razpisov v okviru **prvega instrumenta** se bodo upoštevale pri objavi naslednjih razpisov.

Spodbude za zagon novoustanovljenih podjetij

V skladu s Sedmo spremembo Programa Pomurje z dne 21.7.2017 se iz Instrumenta 2 v Instrument 1 prenašajo spodbude za zagon novoustanovljenih podjetij.

V letu 2016 je bil v Uradnem listu RS., št. 52/2016 z dne 29.7.2016 v okviru navedene aktivnosti s strani Slovenskega podjetniškega sklada objavljen javni razpis »**Spodbude za zagon podjetij v problematskih območjih z visoko brezposelnostjo v letih 2016 in 2017 (P2R)**«, katerega predmet so bile subvencije operacij zagona podjetja, priprave tržnih produktov in komercializacije na trgu novoustanovljenih podjetij, delujočih na problematskih območjih z visoko brezposelnostjo, tudi na območju izvajanja zakona. Cilji javnega razpisa so zmanjšanje razvojnega zaostanka v problematskih območjih z visoko brezposelnostjo, nova delovna mesta in zaposlovanje ter zagon novih podjetij.

Pomoč po razpisu je bila dodeljena na osnovi priglasene sheme državne pomoči Programa izvajanja finančnih spodbud MGRT - de minimis (št. priglasitve: M001-2399245-2015/I).

Upravičenci so mikro, mala in srednje velika podjetja, ki se kot pravna ali fizična oseba, ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo in so organizirana kot gospodarske družbe, samostojni podjetniki posamezniki, zadrage ali zavodi ter socialna podjetja (preoblikovana po Zakonu o socialnem podjetništvu), ki imajo sedež v problematskem območju (območje ZRPPR1017, območja občin Pokolpja, območja občin Maribora s širšo okolico in območja občin Hrastnik, Radeče in Trbovlje) in so bila registrirana od 1.1.2014 do 23.8.2016. Okvirna višina subvencij znaša do 1. 200.000 EUR za leto 2016 in do 2.000.000 EUR za leto 2017, max višina subvencije za podjetje je največ do 40.000 EUR (do največ 15.000 EUR v letu 2016 in do največ 25.000 EUR v letu 2017).

Iz Pomurske regije je bilo odobrenih 22 vlog v skupni višini sofinanciranja 313.223,96 EUR, od tega v letu 2016 izplačanih 292.238,97 EUR subvencij.

Mikrokrediti

V skladu s Sedmo spremembo Programa Pomurje z dne 21.7.2017 se v Instrument 1 na novo umešča tudi instrument mikrokrediti.

V letu 2016 je bil v Uradnem listu RS, št. 84/2016 z dne 23.12.2016 v okviru navedene aktivnosti s strani Slovenskega podjetniškega sklada objavljen javni razpis »Mikrokrediti na problemskih območjih v RS – P7R (2016) - Program MSP 5+ in Mladi«, katerega predmet so bili mikrokrediti za mikro, mala in srednje velika podjetja. Cilji javnega razpisa so ohranitev delovnih mest, spodbujanje nastanka novih delovnih mest in konkurenčnosti gospodarstva posamezne regije.

Pomoč po razpisu je bila dodeljena na osnovi pomoči de minimis, skladno z Uredbo Komisije (EU) št. 1407/2013 z dne 18.12.2013 ter na podlagi mnenja o skladnosti sheme de minimis pomoči, podane s strani Ministrstva za finance, Sektor za spremljanje državne pomoči (št. priglasitve M001-2399245-2015) z dne 14.05.2015.

Upravičenci so mikro, mala in srednje velika podjetja, ki imajo na dan oddaje vloge, sedež podjetja ali obrata na problemskem območju, vsaj zadnjih 6 mesecev, se ukvarjajo s gospodarsko dejavnostjo in so organizirana kot gospodarske družbe (tudi s statusom socialnega podjetja), zadruga z omejeno odgovornostjo (tudi s statusom socialnega podjetja), samostojni podjetniki posamezniki. najnižji znesek kredita znaša 5.000 EUR, najvišji znesek kredita pa 25.000 EUR in lahko krije največ 85% vrednosti upravičenih stroškov projekta.

Na javni razpis je iz Pomurja prispelo 98 vlog z zaprosenimi krediti v skupni vrednosti 2.275.050 EUR, odobrenih je bilo 62 vlog v skupni višini odobrenih kreditov 1.423.050 EUR.

Ugodni razvojni krediti za začetne investicije

V skladu s Sedmo spremembo Programa Pomurje z dne 21.7.2017 se v Instrument 1 na novo umeščajo tudi ugodni razvojni krediti za začetne investicije, ki jih dodeljuje Slovenski regionalno razvojni sklad.

V letu 2016 objave javnega razpisa ni bilo.

V Uradnem listu RS, št. 5/17 z dne 3.2.2017 sta bila objavljena dva javna razpisa za ugodna posojila podjetniškim projektom in sicer:

- Javni razpis za ugodna razvojna posojila začetnim podjetniškim projektom na problemskih območjih v Republiki Sloveniji – BP in
- Javni razpis za ugodna posojila podjetniškim projektom in projektom na področju obdelave in predelave lesa v letu 2017.

4.1.1.2. Spodbujanje razvoja človeških virov

S tem instrumentom se bodo spodbujale zaposlitve diplomantov in ustrezno prekvalificiranje delovne sile v Pomurski regiji in usposabljanja za nove izzive, s čimer se bodo povečale možnosti za novo zaposlovanje in ustvarjanje novih delovnih mest za visoko izobražen kader.

Instrument je sestavljen iz dveh sklopov:

1. Projektno sofinanciranje vključevanja diplomantov v delo na razvojnih projektih podjetij;
2. Aktivacija mladih talentov – program za razvoj poslovnih idej in njihov preizkus v praksi.

V okviru izvajanja **instrumenta 2** so se v **letu 2016** izvajale sledeče aktivnosti, in sicer:

1. Projektno sofinanciranje vključevanja diplomantov v delo na razvojnih projektih podjetij

V Uradnem listu RS št. 70/16 z dne 11.11.2016 je bil objavljen **Javni razpis za pridobitev sredstev za vključevanje diplomantov v delo na razvojnih projektih podjetij na območju izvajanja Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2019**. Predmet razpisa je sofinanciranje stroškov dela diplomantov visokošolskega, univerzitetnega in podiplomskega študija, ki bodo v obliki projektnega dela v podjetjih, pomagali pri razvoju izdelkov ali storitev za umestitev na trg, s čimer bo podjetje izboljšalo učinkovitost in dobičkonosnost svojega poslovanja. Cilj razpisa je spodbuditi raziskovalno, razvojno in inovacijsko dejavnost podjetij, okrepiti sodelovanje med diplomanti in podjetji ter spodbuditi podjetja k zaposlitvi diplomantov po izteku projektnega obdobja. Upravičenci so vse pravne in fizične osebe, ki se ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo in so na dan oddaje vloge na razpis vsaj 18 mesecev registrirane po ZGD⁴¹.

Pomoč po razpisu je bila dodeljena na osnovi pomoči de minimis »Program izvajanja finančnih spodbud MGRT- de minimis« (št. priglasitve: M001-2399245-2015).

Okvirna višina razpisanih nepovratnih sredstev za leto 2017 po tem razpisu znaša 251.784,00 EUR. Max višini sofinanciranja projekta je do največ 50.000 EUR, upravičeni so stroški plač – do višine bruto 2 za zaposlene diplomante na projektu.

Na javni razpis je prispelo 10 vlog, od tega so bile tri vloge zaradi vsebinske neustreznosti zavržene. Odobrenih je bilo 7 projektov, en prijavitelj je od projekta odstopil, v izvajanju je 6 projektov.

Izplačil v letu 2016 ni bilo.

2. Aktivacija mladih talentov – program za razvoj poslovnih idej in njihov preizkus v praksi

V skladu s Sedmo spremembo Programa Pomurje z dne 21.7.2017 se dodaja nova aktivnost namenjena razvoju človeških virov – mladim.

Aktivnosti v skladu s podpisano Pogodbo o dodelitvi sredstev za izvedbo programa Aktivacija mladih talentov v Pomurju št. C2130-16Y960030 z dne 26.10.2016 izvaja Pomurski tehnološki park (PTP) kot

⁴¹ Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, z vsemi spremembami).

edini subjekt inovativnega okolja iz Pomurja vpisan v Evidenco A, ki jo vodi Javna agencija RS za spodbujanje podjetništva, internacionalizacije, tujih investicij in tehnologije (SPIRIT Slovenija).

Namen projekta aktivacije je spodbuditi povezovanje mladih kadrov z gospodarstvom ob strokovni podpori zunanjih mentorjev, s ciljem preprečevanja bega možganov (mladih) iz regije, povečanja regijskega podjetniškega potenciala, prenosa znanja ter prakse med izobraževalno in gospodarsko sfero. Ciljno skupino predstavljajo študenti in dijaki šol in fakultet lociranih v Pomurju in brezposelni iskalci zaposlitve.

V letu 2016 so bile izvedene sledeče aktivnosti:

Pripravljena je bila analiza potencialov v Pomurski regiji, analiza stanja brezposelnih, možnih spodbud za zaposlovanje mladih v regiji in analiza stanja vpisanih dijakov/študentov v pomurske srednje in višje šole s primerjavo med šolskima letoma 2015/2016. Pripravljen je bil akcijski načrt z opisom načina in poteka izvedbe reševanja konkretnih podjetniških izzivov, z opredelitvijo sodelujočih deležnikov v projektu ter izobraževalno gradivo (obseg 24 dokumentov in 1 programsko orodje v excelu). V skladu s celostno grafično podobo projekta je bil izdelan promocijski material, predstavitvene brošure, mape, izvedena nadgradnja spletne strani PTP.

V okviru identifikacije podjetniških priložnosti in mladih talentov so bile v aktivnosti vključene 4 srednje šole v Pomurju, izvedene 4 motivacijske delavnice za dijake, 3 motivacijski razgovori za študente, vključenih 71 dijakov in 10 študentov. Izvedenih je bilo 5 dogodkov karierne orientacije na katerih je bilo skupaj udeleženih 75 brezposelnih oseb (v večini iskalci prve zaposlitve). Z namenom identifikacije zainteresiranih pomurskih podjetij je bilo izvedenih 5 dogodkov v sklopu katerih se je identificiralo 14 podjetij in ena kmetija, izoblikovanih je bilo 17 podjetniških izzivov.

V okviru aktivacije talentov na podjetniških projektih je bila izvedena »podjetniška šola« za brezposelne v 5-ih delih, vključenih je bilo 15 brezposelnih s 13-imi podjetniškimi izzivi.

Predstavitvena konferenca za ciljno skupino dijakov se je odvila 03.03.2017 v Moravskih Toplicah na kateri je 14 ekip iz 4 srednjih šol predstavilo predloge rešitev 12 izzivov, ki so jih podala ambiciozna podjetja in ena kmetija iz domače regije. Skupaj je bilo zbranih več kot 100 udeležencev.

V letu 2016 je bilo izplačanih 100.000 EUR.

4.1.1.3. Spodbujanje socialnega podjetništva

Namen instrumenta je spodbuditi in podpreti razvoj podjetniških zamisli v socialnem podjetništvu, spodbujati sodelovanje ljudi in prostovoljsko delo, krepiti družbeno solidarnost in kohezijo, krepiti inovativno sposobnost družbe za reševanje socialnih, gospodarskih, okoljskih in drugih problemov, zagotavljati dodatno ponudbo proizvodov in storitev, ki so v javnem interesu, razvijati nove možnosti zaposlovanja, zagotavljati dodatna delovna mesta ter socialno integracijo in poklicno reintegracijo najbolj ranljivih skupin ljudi na trgu dela, v Pomurski regiji.

Cilj je povečati podjetniško dejavnost v regiji na področju socialne (družbeno odgovorne) ekonomije, predvsem na področjih konkurenčnih prednosti regije, povečati socialno vključenost in zaposlenost prebivalstva.

Državni zbor RS je na seji 7. marca 2011 sprejel Zakon o socialnem podjetništvu (ZSocP), ki je stopil v veljavo 1.1.2012. V letu 2012 je bila na podlagi zakona sprejeta tudi Uredba o določitvi dejavnosti

socialnega podjetništva, ki je podrobneje opredelila te dejavnosti⁴² ter »odprta« evidenca socialnih podjetij«, ki jo vodi pristojno MGRT. V evidenci je bilo v februarju 2018 zavedenih 258 socialnih podjetij s kratico so.p..

Meseca junija 2013 je Vlada sprejela (drugi) sklep o imenovanju članov v Svet za socialno podjetništvo⁴³, ustanovljen meseca septembra 2011, ki je pristojen za oblikovanje politike razvoja socialnega podjetništva. Do konca leta 2012 je bil pripravljen osnutek Strategije razvoja socialnega podjetništva za obdobje 2013-2016. Svet za socialno podjetništvo je Strategijo razvoja socialnega podjetništva potrdil dne 27.6.2013, Vlada RS pa jo je sprejela dne 25.7.2013. V mesecu aprilu 2013 je bil prav tako sprejet Pravilnik o spremljanju poslovanja socialnih podjetij. V mesecu juniju 2014 je bila sprejeta Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o določitvi dejavnosti socialnega podjetništva⁴⁴, ki je razširila nabor dejavnosti. V letu 2014 je MDDSZ v sodelovanju z ministrstvi, pristojnimi za področja dejavnosti socialnega podjetništva, pripravilo Program ukrepov 2014-2015 za izvajanje strategije razvoja socialnega podjetništva za obdobje 2013-2016. Od 1.1.2015 dalje spada socialno podjetništvo pod pristojnost MGRT. V letu 2015 je bila pripravljena sprememba Zakona o socialnem podjetništvu, ki med drugim uvaja novo definicijo socialnega podjetništva, omogoča izvajanje socialnega podjetništva na vseh področjih gospodarskih aktivnosti ter odpravlja tip A in B socialnih podjetij. Sprememba zakona v letih 2015-2017 ni bila uresničena. Dne 30.6.2015 je bila izvedena 7. seja Sveta za socialno podjetništvo (v novi sestavi), kjer so se člani seznanili z vladnim strateškim projektom socialnega podjetništva, združništva in ekonomske demokracije, s načrti in aktivnostmi MGRT na tem področju (od 1.1.2015 dalje) ter s problematiko aktualne strategije in z zakonom.

V letu 2016 je koordinacijo aktivnosti socialnega podjetništva prevzela nosilna RRA, Razvojni center Murska Sobota.

V mesecu januarju 2016 je bila v sodelovanju Razvojnega centra Murska Sobota, Pomursko gospodarsko zbornico, MGRT in Kabinetom predsednika Vlade RS organizirana **delavnica** na temo socialnega podjetništva. Prvi del je bil namenjen predstavitvi stanja na področju socialnega podjetništva, drugi del pa oblikovanju predlogov in izhodišč za pripravo vsebin javnega razpisa v okviru zakona.

V letu 2016 sredstev v okviru tega instrumenta ni bilo predvidenih.

V mesecu juniju 2016 je bil na nacionalni ravni objavljen **Javni razpis za izbor operacij za zagon socialnih podjetij in mladinskih zadrug v letih 2016-2018** (Uradni list RS, št. 39/2016 z dne 3.6.2016).

Namen javnega razpisa je spodbuditi zagon novih socialnih podjetij oz. podjetniških podjetij v obstoječih socialnih podjetjih in zagon novih mladinskih zadrug s statusom socialnih podjetij.

Cilji javnega razpisa so spodbujanje nastanka novih socialnih podjetij in mladinskih zadrug z namenom realizacije inovativnih socialno podjetniških idej na trgu, obstoječih socialnih podjetij k

⁴² Glej **Uradni list RS**, št. 54/2012.

⁴³ Glej **Sklep Vlade** (2012 in 2013).

⁴⁴ Glej **Uradni list RS**, št. 45/2014.

oblikovanju inovativnih podjetniških podjetij in inovativnih izdelkov in storitev za trajnostni obstoj na trgu ter ustvarjanje novih delovnih mest in zaposlovanje na področju socialnega podjetništva.

Pomoč po razpisu je bila dodeljena na osnovi pomoči de minimis »Program izvajanja finančnih spodbud MGRT – »de minimis« (št. priglasitve: M001-2399245-2015).

Upravičenci so socialna podjetja in zadruga, ustanovljene s strani mladih (od 18 do 29 let) s statusom socialnega podjetja v skladu z Zakonom o socialnem podjetništvu. Okvirna višina sredstev znaša največ do 1.907.824,86 EUR, max višina subvencije je 20.000 EUR.

Na javni razpis je prispelo skupaj 143 vlog, odobrenih je bilo skupaj 93 vlog (63 v Vzhodni kohezijski regiji in 30 v Zahodni kohezijski regiji), od tega 15 vlog oz. operacij iz Pomurja in 2 vlogi iz območja UE Ormož. Skupaj je bilo na območju izvajanja Zakona odobrenih 339.327,00 EUR sredstev in predvidenih 13 novih delovnih mest.

Izplačil v letu 2016 ni bilo.

4.1.1.4. Promocija regije, da bi privabili domače in tuje investicije

Privabljanje investicij v Pomursko regijo je eden od ključnih srednjeročnih ciljev Programa POMURJE.

Cilj instrumenta je promocija same regije, biti prepoznavna tako navzven kot navznoter (znotraj same regije in Slovenije). K investiranju v regijo je potrebno poleg promoviranja in informiranja domačih podjetnikov pritegniti tudi podjetnike od drugod. Dejavnosti vključujejo t.i. »branding« regije. Med drugim bodo izbrane »ciljne regije« in ciljni sektorji, kamor bodo pomurska podjetja usmerjala svoje delovanje, hkrati pa bodo izbrana »ciljna podjetja« v izbranih »ciljnih regijah«, ki bi bila primerna, da investirajo v Pomursko regijo oz. se s podjetji v regiji povezujejo. Promocija je nujen segment v poslovanju podjetja in institucij. Prav tako je pomemben segment pri razvoju regij, privabljanju investicij, kadrov, institucij s področja raziskav in razvoja in navsezadnje obiskovalcev oz. turistov, ki so gonilo turističnega razvoja regije.

Za doseg srednjeročnih ciljev je potrebno zagotoviti določene pogoje, med najpomembnejšimi je postavitve ustrezne infrastrukture, namenjene predvsem privabljanju tujih in domačih investicij, ki bo na podlagi odločitve Razvojnega sveta Pomurske regije v mesecu februarju 2016, uresničena v okviru projekta »Vrata v Pomurje«. »Vrata v Pomurje« bodo namenjena tudi celotnemu pomurskemu in slovenskemu gospodarstvu, vključno s turističnim delom gospodarstva.

Instrument se tako izvaja v dveh sklopih:

- 1. z izvajanjem aktivnosti privabljanja investicij v regijo**
- 2. z zagotovitvijo infrastrukturnih pogojev za uspešno srednje in dolgoročno promocijo regije za privabljanje tujih in domačih investicij: Vrata v Pomurje**

Izvajanje aktivnosti privabljanja investicij v regijo je v letu 2016 (po stečaju RRA Mura) v skladu s sklenjeno pogodbo o opravljanju nalog Zakona prevzel RCMS, ki tako predstavlja tudi osrednjo točko za usmerjanje in pomoč investitorjem pri realizaciji njihovih investicij v Pomurski regiji.

Izvedene aktivnosti v okviru Promocije regije, da bi privabili domače in tuje investicije v letu 2016 so bile sledeče:

- ✓ izdelana strategija komunikacije Pomurske regije z analizo stanja, potreb in interesov ciljnih skupin ter trendov v promociji regij na področju ključnih vsebinskih sklopov (industrija, podjetništvo in investicije; turizem in splošna promocija regije; inovativnost in mladi) ter identificirana ključna sporočila regije;
- ✓ aktivnosti promocije regije: celostna podoba oz. brand regije Pomurje Region, vzpostavljena vstopna spletna stran, CGP blagovne znamke; prenovljena spletna stran investpomurje.eu, izdelani promocijski filmi (splošni, za gospodarstvo in mlade) in imidž fotografije, roll-up stojalo, pripravljene vsebine za družabna omrežja; izdelan promocijski regijski spominek (etui) za promocijska darila;
- ✓ priprava ponudbe regije potencialnim investorjem: priprava in ažuriranje informacij o regiji, nabor in ažuriranje podatkov o poslovnih/gospodarskih conah v regiji ter primernih lokacij;
- ✓ promocija regije in njenega gospodarstva: izvedeni promocijski regijski dogodki doma in v tujini (različni dogodki, poslovno srečanje, B2B, predstavitev regije tujim novinarjem,...);
- ✓ promocija regije na mednarodnih športnih dogodkih: RBAR Team Day Rakičan (Letališče Murska Sobota), pilot Red Bull Air Race: Pomurec Peter Podlunšek;
- ✓ za potencialne investitorje izdelan (prenovljen) Katalog pomurskega gospodarstva, ki po novem vključuje poslovne/gospodarske cone ter predstavitevna mapa regije s pomembnejšimi informacijami o regiji za potencialne investitorje (v dveh jezikovnih različicah);
- ✓ vzpostavljeno sodelovanje s SPIRIT Slovenija za privabljanje investicij, ažuriranje in pridobitev podatkov o poslovnih/gospodarskih conah ter uskladitev nabora poslovnih/gospodarskih con z njihovo bazo;
- ✓ izvedba aktivnosti informiranja potencialnih investorjev, v sodelovanju s Spirit Slovenija;
- ✓ druge aktivnosti.

V nadaljevanju sledi prikaz podatkov o TNI v Pomurski regiji.

V Tabeli so prikazani podatki o tujih neposrednih investicijah v Pomurski regiji v obdobju 2008-2016⁴⁵.

Tabela 3: Spodbujanje tujih neposrednih investicij v Pomurski regiji 2008-2016, stanje 31.12.2016

Investitor	Panoga	Leto investicije	Vrednost investicije	Vrednost subvencij	Neto povečanje števila zaposlenih	Realiziranih zaposlitev do 31.12.15	Status zaključen/odprt
Wolford GmbH	Tekstilna industrija	2008	4.750.000	1.338.750	170	170 na projektu (203 vseh v podjetju)	zaključen

⁴⁵ V letih 2014, 2015 objave javnega razpisa za spodbujanje tujih neposrednih investicij v RS ni bilo.

XAL Lighting GmbH	Svetila	2008	1.410.490	286.875	51	51 na projektu (83 vseh v podjetju)	zaključen
Komptech GmbH	Predelovalna dejavnost	2008	2.765.000	262.500	50	50 na projektu (254 vseh v podjetju)	ohranjanje
XAL Lighting GmbH	Svetila	2009	2.577.200	630.000	100	100 na projektu (137 vseh v podjetju)	ohranjanje
Carthago AG	Avtomobilska industrija	2010	2.800.000	840.000	110	110 na projektu (524 vseh v podjetju)	ohranjanje
Lukos Agro Group	Distribucija	2010	1.025.000	238.750	10	5 na projektu	tožba
Wolford GmbH	Tekstilna industrija	2011	3.600.000	1.080.000	125	251 vseh v podjetju	podjetje je odstopilo od pogodbe in vrnilo sredstva
XAL Lighting GmbH	Zunanje pohištvo	2011	1.050.000	210.000	25	25 na projektu (137 vseh v podjetju)	ohranjanje
UBA d.o.o.	Raziskave in razvoj	2011	865.000	479.925	20	20 na projektu (20 vseh v podjetju)	ohranjanje
XAL GmbH	Svetila	2012	2.000.000	297.500	25	12 na projektu (137 vseh v podjetju)	ohranjanje
Carthago GmbH	Avtomobilska industrija	2012	4.000.000	672.000	80	80 na projektu (524 vseh v podjetju)	ohranjanje
Elrad International	Elektronika	2013	1.424.599	272.266	27	27 na projektu (401 vseh v podjetju)	ohranjanje
SKUPAJ			30.551.289	6.977.080	856	553	

Vir: SPIRIT Slovenija, Razvojni center Murska Sobota (2016 in 2016).

Opomba: Status ohranjanje pomeni, da mora podjetje ohranjati investicijo in zaposlitve še vsaj 3 leta (če je majhno ali srednje podjetje) oz. 5 let (veliko podjetje) po tem, ko je doseglo v pogodbi predpisane višine in prejelo sklep o doseganju pogodbenih obveznosti.

Javna agencija Republike Slovenije za spodbujanje podjetništva, internacionalizacije, tujih investicij in tehnologije (SPIRIT Slovenija) je v Uradnem listu RS, št. 47/2016 z dne 1.7.2016 objavila Javni razpis za spodbujanje tujih neposrednih investicij v Republiki Sloveniji v letih 2016 in 2017 - Prvi kapitalski vstopi (TNI 16/17). Skupna razpisana višina sredstev, ki je na razpolago za sofinanciranje predmeta javnega razpisa, je 1.640.000,00 EUR. Javni razpis temelji na shemi državne pomoči »Finančne spodbude za tuje neposredne investicije – regionalna pomoč« (št. sheme: BE01-2399245-2014).

Predmet javnega razpisa je dodelitev finančnih spodbud za začetne investicije pri prvih kapitalskih vstopih tujih investorjev, ki jih bodo prijavitelji (tuji investitorji) izvajali na ozemlju R Slovenije.

Namen javnega razpisa je privabljanje tujih investorjev, katerih investicijski projekti bodo: zagotavljali nova delovna mesta oz. zaposlitve, predvsem v panogah z višjo dodano vrednostjo, prispevali k prenosu znanja in tehnologij in k sodelovanju znanstveno-raziskovalnih podjetij in ustanov na območju R Slovenije s tujimi investitorji, prispevali k skladnejšemu regionalnemu razvoju, k povečanju sinergičnih učinkov povezovanja tujih investorjev s slovenskimi podjetji, predvsem na področju dobav tujim investitorjem in izmenjave znanj in tehnologij.

Cilja razpisa sta: podpreti najmanj 7 prvih kapitalskih vstopov tujih investorjev in odpreti najmanj 310 novih delovnih mest.

Javni razpis je bil odprt do 27. 03. 2017 oz. do porabe predvidenih proračunskih sredstev. Tujih investorjev iz naslova tega razpisa v Pomurje ni bilo.

Za izvajanje aktivnosti **za zagotovitev infrastrukturnih pogojev za uspešno srednje in dolgoročno promocijo regije za privabljanje tujih in domačih investicij: Vrata v Pomurje** je pristojna Mestna občina Murska Sobota, po posebni pogodbi z MGRT.

Tako so v letu 2016 bile izvedene sledeče aktivnosti:

- ✓ objava poziva za upravljalca paviljona »EXPO Milano 2015« konec meseca februarja;
- ✓ oddaja prijave Mestne občine Murska Sobota za upravljalca paviljona »EXPO Milano 2015« v mesecu marcu;
- ✓ predaja paviljona »EXPO Milano 2015« v upravljenje Mestni občini Murska Sobota s strani predsednika Vlade RS in ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo konec meseca julija;
- ✓ podpis dogovora o prenosu upravljanja paviljona »EXPO Milano 2015« na Mestno občino Murska Sobota konec meseca oktobra.

Po podpisu dogovora o prenosu upravljanja paviljona »EXPO Milano 2015« je Mestna občina pristopila k pridobivanju potrebne gradbene dokumentacije (IZ, PGD, PZI) in pripravi investicijske dokumentacije (DIIP in IP).

V letu 2017 je predvidena izvedba projekta Vrata v Pomurje na lokaciji ob Soboškem jezeru.

4.1.1.5. Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov v Pomurski regiji

V okviru instrumenta je potrebno zagotoviti podporo pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov v regiji in vrednotenje Programa. Potrebno bi bilo doseči večjo vertikalno povezanost med ministrstvi in razvojnimi deležniki ter tako prispevati k večji učinkovitosti obeh, pri uresničevanju ključnih regijskih projektov v Pomurski regiji. Cilj instrumenta je celotno institucionalno podporno okolje regije vsebinsko in funkcionalno povezati, ki bo pri pripravi regijskih razvojnih projektov, sposobna izkoristiti primerjalne prednosti regije.

V skladu s Sedmo spremembo Programa Pomurje z dne 21.7.2017 izvaja aktivnosti v okviru tega instrumenta RCMS po pogodbi z MGRT. Naloge in aktivnosti so podrobneje opredeljene pod točko 3.2.4. *Razvojni center Murska Sobota* tega poročila.

Priprava novih in spremljanje obstoječih regijskih razvojnih projektov

Spremljanje realizacije in poročanje o izvajanju Programa Pomurje je potekalo na podlagi pogodbe med RCMS in MGRT.

V okviru vsebinskega sklopa ***Vzpostavitev razvojnega partnerstva v regiji***, je bilo v letu 2016 izvedeno srečanje *Strateškega razvojnega partnerstva v Pomurju*, ki so se ga v mesecu **decembru 2016** udeležile regijske (razvojne) institucije.

Tematika srečanja **Strateškega razvojnega partnerstva v Pomurju dne 22.12.2016⁴⁶** je bila namenjena seznanitvi s 6. Letnim poročilom zakona za leto 2016, Programu Pomurje ter aktualizaciji skupnih stališč regije v luči izvajanja Programa Pomurje, s ciljem zagotovitve vseh sredstev programa do višini 33 mio evrov (sprememba programa oz. podaljšanje zakona).

4.2 Spodbude za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje

V zvezi z davčnimi spodbudami bodo podatki za leto 2016 vključeni v letno poročilo za leto 2017. V tem poročilu so navedeni podatki, ki se nanašajo na leto 2015, ki pa jih zaradi časovnega zamika še ni bilo v letnem poročilu za 2015. **Podlaga za izvajanje tega ukrepa je objava Uredbe o kriterijih in pogojih ter načinu uveljavljanja spodbud za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015** v Uradnem listu RS, št. 3/2010 z dne 15. januarja 2010 (prva sprememba uredbe je bila objavljena v Uradnem listu RS, št. 31/2013 z dne 15. aprila 2013), na podlagi katere se je pripravil **Priročnik za uporabo Uredbe⁴⁷**. Z dnem uveljavitve (23. december 2014) **Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči ter načinu uveljavljanja regionalne spodbude za zaposlovanje ter davčnih olajšav za zaposlovanje in investiranje** je prenehala veljati Uredba o kriterijih in pogojih ter načinu uveljavljanja spodbud za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015. Dopolnitev Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči ter načinu uveljavljanja regionalne spodbude za zaposlovanje ter davčnih olajšav za

⁴⁶ Glej **Zapisnik strateškega razvojnega partnerstva v Pomurju z zaključki (2016)**.

⁴⁷ Glej **Priročnik (2010)**.

zaposlovanje in investiranje je bila objavljena v Uradnem listu RS, št. 77/2016 z dne 2. decembra 2016.

Svetovanje v zvezi z Uredbo izvajajo naslednje institucije: RCMS, FURS, ZRSZ.

Poleg svetovanja v zvezi z uredbo je Finančna uprava RS v letu 2016 izvedla še naslednje aktivnosti:

- informiranje davčnih zavezancev na podlagi telefonskih in pisnih vprašanj, povezanih z davčnimi olajšavami za zaposlovanje in investiranje po zakonu. Finančna uprava RS je odgovorila na okrog 38 vprašanj zavezancev, ki so se nanašala na koriščenje davčnih olajšav po zakonu.
- sodelovala pri pripravi šestega letnega poročila o izvajanju ukrepov ZRPPR za leto 2015;
- analizirala podatke in pripravila informacije o koriščenju davčne olajšave za zaposlovanje in investiranje po ZRPPR, po prejemu davčnih obračunov DDPO in DohDej za leto 2015 in posredovala informacije na MGRT;
- izvajala naknadni nadzor nad upravičenostjo koriščenja navedenih davčnih olajšav pri posameznih zavezancih. Finančna uprava RS je v letu 2016 izvedla 76 naknadnih nadzorov navedenih davčnih olajšav, od tega je bil v večini primerov izveden nadzor obračuna davka po 129. členu Zakona o davčnem postopku – ZdavP-2, v štirih primerih, pa je bil uveden tudi davčni inšpekcijski nadzor. V postopkih nadzora obračuna davka po 129. členu ZDavP-2 je bilo ugotovljeno za 1.216.996 EUR neupravičenega koriščenja davčnih olajšav za investiranje po zakonu, v okviru davčnega inšpekcijskega nadzora pa za 368.133 EUR neupravičenega koriščenja davčnih olajšav za investiranje po zakonu.

V letu 2016 se Finančna uprava RS ni srečevala z večjimi težavami glede izvajanja zakona na področju davčnih olajšav.

V letu 2017 se bodo nadaljevali nadzori davčnih obračunov v zvezi z upravičenostjo koriščenja davčne olajšave za zaposlovanje in investiranje po ZRPPR pri posameznih davčnih zavezancih.

Poleg svetovanja v zvezi z uredbo je Zavod RS za zaposlovanje v letu 2016 izvajal še naslednje aktivnosti:

- Na svoji spletni strani dopolnjeval informacije in pisno promocijsko gradivo za delodajalce in iskalce zaposlitve. V primeru nejasnosti je pri pripravi odgovorov na vprašanja ter drugih pojasnil sodeloval z MF, GFU, ZPIZ, RCMS in MGRT.
- Delodajalce in drugo zainteresirano javnost informiral preko e-medijev, telefonskih in osebnih stikov z delodajalci, med katerimi sta odmevna dogodka »Dan pri malih in mikro podjetjih 2016« ter »Dan odprtih vrat«.
- Informativno zgibanko o spodbudah za zaposlovanje, ki jo je Zavod pripravil v sodelovanju z ZPIZ in FURS, je decembra 2016 zaradi delne spremembe zakonodaje posodobil ter ponatisnil v obsegu 2.200 izvodov in jo razdelil območnim službam Zavoda za potrebe informiranja javnosti.
- Spremljal izvajanje programa in ohranitev zaposlitev pri delodajalcih preko rednih in izrednih poročil, preko (ne)posrednega stika z delodajalci in zaposlenimi prikrajšanimi delavci ter s pomočjo podatkov, razvidnih iz uradnih evidenc ZZZS in FURS.

4.2.1. Spodbude za zaposlovanje

Zavezanci lahko uveljavljajo ukrep povrnitve plačanih prispevkov delodajalca za socialno varnost delavca ob zaposlitvi prikrajšanega delavca najmanj za dve leti. Delodajalci, ki so v letu 2010 zaposlili prikrajšanega delavca, so lahko v 30 dneh po preteku prvega oziroma drugega leta od sklenitve pogodbe o zaposlitvi vložili vlogo pri pristojni Območni službi Zavoda RS za zaposlovanje za povrnitev plačanih prispevkov delodajalca za socialno varnost delavca. Tako so *predmet tega poročila vloge, s katerimi delodajalci pravico uveljavljajo, bodisi v dveh delih bodisi v enem delu.*

Zavod RS za zaposlovanje je v letu 2016 prejel skupaj **275 vlog** dvaindesetih (52) delodajalcev (v obdobju od 1.1.2016 do 31.12.2016).

Izmed vseh prejetih vlog jih je pogoje za priznanje pravice izpolnjevalo 254 (92,4%), 21 vlog ni bilo ustreznih. Med slednjimi je bilo 12 vlog zavrnjenih zaradi neizpolnjevanja pogojev, 9 vlog pa zavrnjenih zaradi zamude roka za njeno predložitev. Razlogi za zavrnitev pravice so neizpolnjevanje kriterija ciljne skupine, zaradi zaposlitve brezposelne osebe na področju primarne kmetijske dejavnosti, neizpolnjevanje pogoja neto povečanja števila zaposlenih, neporavnanih finančnih obveznosti delodajalcev do države ter zaradi zamude prekluzivnega materialnega roka za predložitev vlog.

V obdobju poročanja je bilo izdanih 261 odločb o priznanju pravice 43 delodajalcem. Te se nanašajo na priznanje pravice na podlagi vlog, prejetih tako v obdobju poročanja (v letu 2016), kakor tudi tistih, katerih prejem je ZRSZ evidentiral že v novembru in decembru 2015, a so bile pred 1.1.2016 še v postopku obravnave. Zaradi navedenega število izbranih vlog in izdanih odločb v istem koledarskem letu ni nujno enako.

Večina (tj. 231 ali 88,5%) vseh izdanih odločb o priznanju pravice se nanaša na povračilo prispevkov v dveh delih: 223 po prvem in le 8 odločb po drugem letu zaposlitve prikrajšanega delavca. V enkratnem znesku je bilo po izteku dvoletnega obdobja zaposlitve prikrajšanega delavca vračilo sredstev priznано delodajalcem za zaposlitve 30 oseb (11,5% vseh izdanih odločb). V obdobju poročanja so bila delodajalcem priznana sredstva v **skupni višini 512.596,15 EUR** in izplačana v višini 512.596,15 EUR.

Triinštiridesetim delodajalcev (40 s sedežem v Območni službi ZRSZ Murska Sobota in 3 s sedežem v Območni službi ZRSZ Ptuj) je v letu 2016 na osnovi ZRPPR1017 zaposlilo skupaj **261 brezposelnih oseb – prikrajšanih delavcev**,⁴⁸ od tega 186 žensk (71,3%) in 75 moških (28,7%), v starosti od 17 do 58 let.

⁴⁸ Za prikrajšanega delavca se po 2. odstavku 22. člena Uredbe šteje vsaka brezposelna oseba, ki:

- v preteklih šestih mesecih ni imela redno plačane zaposlitve ali
- ni dosegla stopnje srednjega strokovnega izobraževanja, srednjega poklicnega, tehniškega izobraževanja ali splošnega srednjega izobraževanja ali je v obdobju dveh let po zaključku rednega izobraževanja in še ni pridobila prve redno plačane zaposlitve ali
- je starejša od 50 let ali

Od vseh zaposlenih prikrajšanih delavcev v obdobju poročanja je bilo največ oseb zaposlenih v občinah Murska Sobota (190 oseb), Gornji Petrovci (22 oseb), Puconci in Gornja Radgona (po 8 oseb), Ljutomer (7 oseb), Lendava (4 osebe), Moravske Toplice in Črenšovci (po 3 osebe), Razkrižje, Ormož, Odranci, Križevci in Beltinci (po 2 osebi), po 1 osebo pa so zaposlili delodajalci iz občin Turnišče, Tišina, Sveti Tomaž, Rogašovci, Kuzma in Cankova.

Večina delodajalcev (32 ali 74%) je v obdobju poročanja uveljavljala pravico do finančne spodbude za zaposlitev ene brezposelne osebe, štirje delodajalci za zaposlitev dveh brezposelnih oseb, po en delodajalec za zaposlitev treh, štirih, petih in šestih brezposelnih oseb ter en delodajalec za zaposlitev 22 brezposelnih oseb in en delodajalec za zaposlitev 174 brezposelnih oseb.

V primeru nadaljnjega izpolnjevanja pogojev in ohranjene zaposlitve bo Zavod RS za zaposlovanje delodajalcem na podlagi vloge, prejete po drugem letu zaposlitve, izplačal tudi drugi del sredstev, v nasprotnem primeru pa bo prejemnike že izplačanih sredstev pozval k njihovem vračilu.

Na osnovi zakona, ki je v uporabi od 1. 1. 2010, so bile prve zaposlitve brezposelnih oseb – prikrajšanih delavcev sklenjene že v mesecih januar in februar 2010 in so se povečevale vse do oktobra 2010. Potem je sledil upad zaposlitev, ki se je spet povečal v obdobju od februarja 2011 do septembra 2011. Nadaljnje zaposlitve je Zavod zopet beležil v obdobju od novembra 2011 do vključno oktobra 2012 ter v obdobju od decembra 2012 do septembra 2013. Nove zaposlitve je Zavod beležil v obdobju od oktobra 2012 do vključno septembra 2013 ter v obdobju od decembra 2013 do avgusta 2014. Nove zaposlitve (ki so predmet povračila) je Zavod beležil v obdobju od julija 2013 do oktobra 2015, še posebej pa v mesecu avgustu 2015. Ker je Zavod za zaposlovanje o realiziranih zaposlitvah seznanjen šele z vložitvijo vloge delodajalca (po letu ali dveh od sklenitve pogodbe z osebo), bodo morebitne zaposlitve v teh mesecih tako predmet prihodnjih poročil, po izdanih odločbah o priznanju pravice.

Delodajalcem, ki so z vlogo za povrnitev prispevkov pridobili pravico do povrnitve stroškov zaposlitve osebe, so bila v letu 2016, v obdobju poročanja, od 1.1.2016 do 31.12.2016, odobrena sredstva in izplačana sredstva v skupni **višini 512.596,15 EUR**, od tega največ podjetjema Arum, proizvodnja oblačil d.o.o. (300.648,09 EUR oz. 58,65%) in Moda MI & LAN d.o.o. (37.425,13 EUR oz. 7,30%) za zaposlitev v prvem primeru 174 oseb, v drugem pa 22 oseb.

Primerjava povrnitve prispevkov delodajalcem s preteklimi leti je navedena v prilogi poročila.

Delodajalci, ki so v letu 2015 zaposlili prikrajšanega delavca najmanj za dve leti, bodo v 60 dneh po preteku drugega leta od sklenitve pogodbe o zaposlitvi s prikrajšanim delavcem vložili vlogo pri Zavodu. Glede na določila Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči ter načinu uveljavljanja regionalne spodbude za zaposlovanje ter davčnih olajšav za zaposlovanje in

-
- živi sama ter ima enega ali več vzdrževanih družinskih članov, kar pomeni, da sama skrbi za enega ali več otrok, ki so mlajši od 26 let, če se redno šolajo, ali katerih zakonec je brezposeln ali
  - se bo zaposlila v dejavnosti (gospodarskem sektorju), v kateri je neravnovesje med spoloma za najmanj 25 % višje od povprečnega neravnovesja v vseh gospodarskih sektorjih v RS ali
  - je pripadnik etnične manjšine ali
  - se šteje kot invalid v kvotnem sistemu invalidov.

investiranje⁴⁹ bodo tako podatki o povrnitvi plačanih prispevkov delodajalca na voljo šele na koncu leta 2017.

V letu 2014 je bila za obdobje nove finančne perspektive sprejeta nova evropska uredba, tj. Uredba Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o Evropski uniji (Uredba 651/2014/EU), ki je pričela veljati od 1.7.2014.⁵⁰ Na podlagi nove evropske uredbe je v drugi polovici leta potekalo usklajevanje predloga nove enotne uredbe (po pomurskem zakonu in ZSRR-2) med MGRT, FURS, ZRSZ in RRA Muro, ki je bila sprejeta v mesecu decembru 2014 in je začela veljati 23.12.2014. Nova Uredba je za delodajalce ugodnejša, saj odpravlja nekatere vsebinske napake dotlej veljavne pomurske uredbe, upravičencem podaljšuje rok vložitve vloge ter razširja ciljne skupine brezposelnih oseb, za zaposlitev katerih, lahko delodajalci pridobijo spodbudo za zaposlitev (povračilo prispevkov).

Za povračilo prispevkov delodajalca je bila priglašena shema državnih pomoči št. BE04-2399245-2014.

4.2.2. Davčne olajšave za zaposlovanje

Davčna olajšava za zaposlovanje prikrajšanega delavca v Pomurski regiji se lahko uveljavlja kot zmanjšanje davčne osnove v višini 70 odstotkov stroškov prikrajšanega delavca, vendar največ v višini davčne osnove in do maksimalno dovoljene višine po pravilih državnih pomoči. Zavezanci na podlagi Zakona o razvojni podpori v Pomurski regiji v obdobju 2010-2019 (ZRPPR1019) lahko uveljavljajo davčno olajšavo za zaposlovanje ob zaposlitvi prikrajšanega delavca za najmanj 12 mesecev. Zavezanci za davek od dohodkov pravnih oseb, kot tudi zavezanci za akontacijo dohodnine in dohodnino od dohodkov iz dejavnosti, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov ali (od leta 2013 dalje) na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, morajo predložiti davčni obračun davka od dohodkov pravnih oseb (obračun DDPO) in davčni obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti (obračun DohDej) davčnemu organu najpozneje *do 31. marca tekočega leta za preteklo leto*. Pri obračunu DDPO rok velja v primeru, ko ima zavezanec davčno obdobje enako koledarskemu letu.

Zakonski rok za predložitev davčnih obračunov davka od dohodkov pravnih oseb (obračun DDPO) in davčnega obračuna akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti (obračun DohDej) za koledarsko leto 2015 je bil 31.3.2016. Zavezanci oddajajo obračun DDPO in DohDej na podlagi samoobdavčitve. V tem poročilu so tako navedeni podatki zavezancev iz obračunov DDPO in DohDej za leto 2015.

⁴⁹ Z dnem uveljavitve Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči ter načinu uveljavljanja regionalne spodbude za zaposlovanje ter davčnih olajšav za zaposlovanje in investiranje (tj. 23.12.2014, Uradni list RS, št. 93/14, 77/16, 14/18) je prenehala veljati Uredba o kriterijih in pogojih ter načinu uveljavljanja spodbud za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015.

⁵⁰ Z dnem uveljavitve uredbe je prenehala veljati Uredba Komisije (ES) št. 800/2008 z dne 6. avgusta 2008 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive s skupnim trgom z uporabo členov 87. in 88. Pogodbe (Uredba o splošnih skupinskih izjemah).

Davčne obračune DDPO in DohDej za leto 2015 je oddalo 10.104 zavezancev, ki imajo sedež oziroma naslov opravljanja dejavnosti na območju občin Pomurske regije po ZRPPR1019, od tega je 4.735 zavezancev oddalo obračun DDPO in 5.369 obračun DohDej. Navedeni podatki kažejo na rast števila zavezancev, saj je obračun DDPO in DohDej za leto 2015 oddalo za 1,8 odstotka več zavezancev, kot za leto 2014. Davčno olajšavo za zaposlovanje lahko koristijo le tisti zavezanci, ki v svojem davčnem obračunu izkažejo pozitivno davčno osnovo. Davčne olajšave v primerih, ko bi davčni zavezanec sicer bil upravičen do davčne olajšave, pa nima ali nima dovolj davčne osnove, ni mogoče prenašati in koristiti v naslednjih davčnih obdobjih. Davčne olajšave ne morejo koristiti davčni zavezanci, pravne osebe ali fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, če ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov. Na takšen način lahko zavezanci ugotavljajo davčno osnovo od 1. januarja 2013 dalje, če izpolnjujejo pogoje in so davčnemu organu priglasili takšen način ugotavljanja davčne osnove.

Po podatkih iz obračunov DDPO in DohDej izhaja, da je v davčnem obračunu za leto 2015 davčno olajšavo za zaposlovanje koristilo **28 zavezancev**, v skupni višini **700.838 EUR**.

Iz podatkov obračunov DDPO za leto 2015 izhaja, da je **16 pravnih oseb** koristilo davčno olajšavo za zaposlitev prikrajšanih delavcev, v skupni višini **659.566 EUR**.

Olajšavo za zaposlovanje prikrajšanih delavcev je, na podlagi podatkov iz obračunov DohDej, uveljavljalo **12 fizičnih oseb**, ki opravljajo dejavnost, v skupni višini **41.272 EUR**.

Davčno olajšavo za zaposlovanje so koristili zavezanci iz 15 od 30 občin po ZRPPR1019. Najnižji znesek davčne olajšave za zaposlovanje, za katero je zavezanec znižal davčno osnovo v davčnem obračunu, je bil **85 EUR**, najvišji znesek davčne olajšave za zaposlovanje, ki jo je uveljavil posamezni zavezanec, pa je bil **322.930 EUR**. Zavezanci, ki so uveljavljali davčno olajšavo za zaposlovanje so, zaradi koriščenja navedene olajšave, skupaj izkazali za **121.087 EUR** nižjo davčno obveznost za leto 2015. Davčno olajšavo za zaposlovanje je koristilo le 0,28 odstotkov vseh zavezancev iz območja izvajanja zakona. V obračunih DDPO in DohDej za leto 2015 je tako koristilo davčno olajšavo za zaposlovanje za 22,2 odstotka manjše število zavezancev kot v obračunih za leto 2014, znesek koriščenja davčne olajšave pa je za 44,8 odstotkov višji glede na podatke iz obračunov DDPO in DohDej za leto 2014.

Primerjava koriščenja davčne olajšave za zaposlovanje s preteklimi leti je navedena v prilogi poročila.

Za davčno olajšavo za zaposlovanje je bila priglášena shema državnih pomoči št. BE04-2399245-2014.

4.2.3. Davčne olajšave za investiranje

Davčna olajšava za investiranje v Pomurski regiji se lahko uveljavlja kot zmanjšanje davčne osnove v višini 70 odstotkov investiranega zneska za nove začetne investicije v opremo in neopredmetena sredstva, razen v opremo in neopredmetena sredstva iz drugega in tretjega odstavka 55.a člena Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb in iz drugega in tretjega odstavka 66.a člena Zakona o dohodnini, vendar največ do višine davčne osnove in do maksimalno dovoljene višine po pravilih državnih pomoči. V skladu z Zakonom o davčnem postopku mora davčni zavezanec davčni obračun za preteklo koledarsko leto predložiti davčnemu organu najpozneje do konca meseca marca tekočega leta. Zakonski rok za predložitev davčnih obračunov davka od dohodkov pravnih oseb (obračun DDPO) in davčnega obračuna akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti (obračun DohDej) za koledarsko leto 2015 je bil 31.3.2016. Zavezanci oddajajo obračun DDPO in DohDej na

podlagi samoobdavčitve. V tem poročilu so tako navedeni podatki zavezancev iz obračunov DDPO in DohDej za leto 2015, kar pomeni, da so v poročilu zajeti podatki o uveljavljanju davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji iz naslova investicij v leto 2015.

Davčni zavezanci so za leto 2015 že šesto leto zapored lahko uveljavljali davčno olajšavo v skladu z Zakonom o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2019 (ZRPPR1019).

Davčne obračune DDPO in DohDej za leto 2015 je oddalo 10.104 zavezancev, ki imajo sedež oziroma naslov opravljanja dejavnosti na območju občin Pomurske regije po ZRPPR1019, od tega je 4.735 zavezancev oddalo obračun DDPO in 5.369 obračun DohDej. Navedeni podatki kažejo na rast števila zavezancev, saj je obračun DDPO in DohDej za leto 2015 oddalo za 1,8 odstotka več zavezancev, kot za leto 2014. Davčno olajšavo za investiranje lahko koristijo le tisti zavezanci, ki v svojem davčnem obračunu izkažejo pozitivno davčno osnovo. Davčne olajšave v primerih, ko bi davčni zavezanec sicer bil upravičen do davčne olajšave, pa nima ali nima dovolj davčne osnove, ni mogoče prenašati in koristiti v naslednjih davčnih obdobjih. Davčne olajšave ne morejo koristiti davčni zavezanci, pravne osebe ali fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, če ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov. Na takšen način lahko zavezanci ugotavljajo davčno osnovo od 1. januarja 2013 dalje, če izpolnjujejo pogoje in so davčnemu organu priglasili takšen način ugotavljanja davčne osnove.

Po podatkih iz obračunov DDPO in DohDej izhaja, da je v davčnem obračunu za leto 2015 davčno olajšavo za investiranje koristilo **249 zavezancev**, v skupni višini **11.185.537 EUR**.

Na podlagi podatkov iz obračunov DDPO za leto 2015 je davčno olajšavo za investiranje uveljavljalo **148 pravnih oseb v skupni višini 10.437.190 EUR**.

Iz podatkov iz obračunov DohDej izhaja, da je v letu 2015 olajšavo za investiranje na območju občin, ki so določene v skladu z ZRPPR1019, **uveljavljala 101 fizična oseba, ki opravljajo dejavnost, v skupni višini 748.347 EUR**.

Davčno olajšavo za investiranje so koristili zavezanci iz 24 občin od 30 občin po ZRPPR1019. Najnižji znesek davčne olajšave za investiranje, za katero je zavezanec znižal svojo davčno osnovo v davčnem obračunu za leto 2015 je bil **107 EUR**, najvišji znesek davčne olajšave za investiranje, ki jo je uveljavil posamezni zavezanec, pa je bil **2.101.751 EUR**. Zavezanci, ki so uveljavljali davčno olajšavo za investiranje, so zaradi koriščenja navedene olajšave, skupaj izkazali za **2.045.788 EUR** nižjo davčno obveznost za leto 2015. Davčno olajšavo za investiranje je koristilo le 2,5 odstotka vseh zavezancev iz območja izvajanja Zakona. Iz podatkov iz obračunov DDPO in DohDej za leto 2015 je tako zaznati, da se je število zavezancev, ki koristijo davčno olajšavo, zmanjšalo za 13 odstotkov glede na podatke iz obračuna za leto 2014, znesek koriščenja davčne olajšave pa se je povišal za 4 odstotke. Povečanje pri znesku koriščenja je zaznati predvsem pri zavezancih – fizičnih osebah, ki opravljajo dejavnost, kjer se je znesek koriščenja v obračunu DohDej za leto 2015 glede na leto 2014 povečal za 25 odstotkov.

Primerjava koriščenja davčne olajšave za investiranje s preteklimi leti je navedena v prilogi poročila.

Rok za predložitev davčnih obračunov DDPO in DohDej za leto 2016 je potekel 31.3.2017. Podatki iz davčnih obračunov za 2016 bodo podrobneje predstavljeni v letnem poročilu za leto 2017, v nadaljevanju pa povzemamo pomembnejše podatke.

Po podatkih iz davčnih obračunov DDPO in DohDej za leto 2016 po stanju na dan 2.11.2017 izhaja, da je **davčno olajšavo za zaposlovanje** koristilo 21 pravnih oseb v skupni višini 528.373 EUR in 13 fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost, v skupni višini 67.882 EUR; **davčno olajšavo za investiranje** pa je koristilo 115 pravnih oseb v skupni višini 6.533.333 EUR in 88 fizična oseba, ki opravlja dejavnost, v skupni višini 618.258 EUR.

Za davčno olajšavo za investiranje je bila priglašena shema državnih pomoči št. BE02-2399245-2014.

4.3. Vzpostavitev medpodjetniškega izobraževalnega centra

Zakon v svojem **8. členu** predvideva financiranje vzpostavitve medpodjetniškega izobraževalnega centra (MIC). Projekt se financira iz nacionalnih in kohezijskih sredstev državnega proračuna v okvirni višini **2 mio EUR**. Za izvedbo projekta v obdobju izvajanja zakona je **odgovorno Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, ki je aktivno vključeno v izvajanje zakona**, kot posredniško telo na področju kohezijske politike. Sredstva se zagotavljajo na njegovih proračunskih postavkah.

Vlada RS je na svoji redni seji dne 27. julija 2010 sprejela Sklep o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda »Srednja poklicna in tehniška šola Murska Sobota⁵¹«, s katerim se v okviru šole oblikuje organizacijska enota Medpodjetniški izobraževalni center – MIC. S tem sklepom je Vlada omogočila zavodu, da začne s postopki priprave naložbe iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj in sredstev proračuna Republike Slovenije za nakup opreme za delovanje MIC in njegov zagon.

Dejavnosti MIC opredeljuje 32. člen Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju⁵² (ZPSI-1). MIC v okviru Srednje poklicne in tehniške šole Murska Sobota (SPTŠ Murska Sobota) bo deloval mrežno, v sklopu poklicne izobraževalne vertikale na pomurskih srednjih strokovnih in poklicnih šolah. Zagotavljal bo kakovostno praktično usposabljanje z delom pri delodajalcu. Poleg tega se bodo v MIC pripravljali kandidati za mojstrske, delovodske oziroma poslovodske izpite, izvajali se bodo postopki za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij ter za opravljanje praktičnega dela zaključnih izpitov in poklicne mature. Znotraj MIC-a se bo izvajalo tudi usposabljanje za potrebe tehnoloških sprememb v delovnih procesih, kar bo pripomoglo k zviševanju konkurenčne sposobnosti gospodarstva v regiji.

Na podlagi sklepa o izbiri upravičenca – neposredna potrditev operacije »Medpodjetniški izobraževalni center Pomurje« št. 54451-12/2001-7 z dne 2.3.2012, Odločbe št. ESRR OP RR/2/1/1-0 o dodelitvi sredstev za projekt Medpodjetniški izobraževalni center Pomurje št. 303/-23/2012/6 z dne 29.3.2012, je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport z upravičencem Srednjo poklicno in tehniško šola Murska Sobota, dne 16.5.2012, sklenilo pogodbo o sofinanciranju projekta Medpodjetniški izobraževalni center Pomurje št. C 3311-12-24900. Pogodbena vrednost je znašala **2.000.000,00 EUR**, celotna vrednost projekta pa 2.062.575,99 EUR. Projekt sodi v področje energetike, strojništva in okoljevarstva.

⁵¹ Glej **Sklep Vlade (2010)**.

⁵² Glej **Zakon Uradni list RS št.12/1996**.

Namen MIC Pomurje je vzpostavitev regijskega centra za izvajanje funkcionalnega usposabljanja za potrebe okolja, za izvajanje praktičnega usposabljanja dijakov, študentov in odraslih po programih srednjega in višje strokovnega izobraževanja in za pripravo kandidatov na preverjanje za pridobitev nacionalnih certifikatov: nacionalne poklicne kvalifikacije, specializacije in mojstrski izpit. Pripomogel bo tudi k izobraževanju kadra iz gospodarstva in v prihodnosti razvoju malih podjetij ter predelovalnih obratov.

S to investicijo si bo MIC utrdil vodilni položaj na področju izobraževanja za potrebe gospodarstva v Pomurski regiji. Povezoval se bo z gospodarstvom v luči interakcije med izobraževalnim procesom in prenosom izkušenj iz delovne prakse in zagotavljal kakovostno praktično usposabljanje in izpopolnjevanje v okviru poklicnega izobraževanja po javno veljavnih izobraževalnih programih.

Predmet investicijskega projekta je bila adaptacija obstoječega objekta v izmeri 2.822,60 m² prostorov in nakup tehnološke opreme za potrebe delovanja MIC-a:

- zunanje energetske naprave in laboratorij za obnovljive vire energije,
- tehnološko opremo za mehatroniko,
- tehnološko opremo za varjenje z zunanjim kontejnerjem za pline,
- tehnološko opremo za ročno obdelavo – kovačija,
- CNC tehnološko opremo in CAD/CAM tehnologijo,
- elektroniko
- tehnološko opremo za avtomatizacijo in robotiko,
- tehnološko opremo za priklop električnih strojev,
- tehnološko opremo za avto-servisno dejavnost,
- tehnološko opremo za pnevmatiko – hidravliko,
- tehnološko opremo za mizarsko delavnico,
- laboratorij za tekstil in
- večnamenski prostor.

V letu 2013 so bila zaključena gradbena dela in pričele so se izvajati aktivnosti za nakup opreme.

Tako so bile vse aktivnosti v letu 2014 vezane na izvedbo javnih naročil za nabavo in montažo naslednje opreme:

- dobava in montaža avtoservisne opreme,
- dobava in montaža CNC opreme,
- dobava in montaža tehnološke opreme za učilnice avtomatizacije, robotike, elektrotehnike in mehatronike,
- dobava in montaža opreme za mizarsko delavnico in
- dobava in montaža pohištvene in računalniške opreme.

Projekt se je izvajal v letih 2012, 2013 in se zaključil v jeseni 2014. Izvedene so bile vse predvidene aktivnosti in izveden prevzem objekta in opreme.

Cilji investicije so bili v celoti realizirani, prav tako bodo doseženi kazalniki, kot so bili dogovorjeni s pogodbo o sofinanciranju.

S pogodbo o sofinanciranju je bilo odobrenih 2 mio sredstev, izplačano je bilo 1.952.996,09 EUR, kar predstavlja 97,65% odobrenih sredstev. V okviru izplačanih sredstev znaša prispevek EU sredstev 1.660.046,61 EUR, SLO del pa 292.949,48 EUR.

Po zaključku projekta znaša celotna realizirana vrednost investicije 2.032.126,58 EUR, od tega je upravičenec prispeval 79.130,49 EUR lastnih sredstev.

V letu 2014 je bilo izplačano 538.885,57 EUR, od tega je bilo 458.052,70 EUR evropskih sredstev (85%) in 80.832,87 EUR slovenske udeležbe (15%).

Pravilnost izvajanja projekta je bila potrjena tudi z izvedeno revizijo Urada Republike Slovenije za nadzor proračuna (julij 2014) in izvedeno Kontrolo na kraju samem, ki je bila izvedena s strani Projektne enote Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport (december 2013), saj nepravilnosti niso ugotovljene.

Iz navedenega izhaja, da je bil projekt **fizično, finančno in terminsko uspešno zaključen** in bo s svojim delovanjem tvorno prispeval k razvoju Pomurske regije.

Slavnostna otvoritev »Medpodjetniškega izobraževalnega centra Pomurje«, s katerim se uresničuje povezovanje izobraževalne ponudbe z interesi gospodarstva, je bila izvedena **v mesecu februarju 2015**. Slavnostne otvoritve se je udeležila tudi ministrica za izobraževanje, znanost in šport.

V letu 2016 je MIC Pomurje nadaljeval z delovanjem na področju, za katerega je bil ustanovljen:

- izvajanje izobraževanja in usposabljanja brezposelnih, izvajanje prekvalifikacij, dokvalifikacij, pridobivanje praktičnih znanj, spretnosti in sposobnosti;
- izvajanje formalnih programov izobraževanja odraslih;
- sodelovanje s Pomursko gospodarsko zbornico in Obrtno zbornico;
- mrežno delovanje v sodelovanju z drugimi šolami v regijskem okolju;

V 2016 je okviru razpisa MIZŠ namenjenega MIC-em bil izveden program izpopolnjevanja in usposabljanja ali priprava na potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij znotraj aktivnosti »Zmorem, ker znam« za brezposelne osebe na naslednjih področjih:

- CNC tehnologije (osnovno usposabljanje)
- CNC tehnologije (nadaljevalno usposabljanje)
- Strojne inštalacije – vodovodne inštalacije
- Toplotne črpalke

Usposabljanje je uspešno končalo 48 brezposelnih oseb. Izvedena je bila tudi priprava za Nacionalno poklicno kvalifikacijo za operaterja/operaterko na CNC stroju. V pripravo je bilo vključenih 8 brezposelnih oseb in 1 zaposlen.

MIC je dejaven tudi na drugih vzporednih področjih v regijskem okolju in je že postal priznana in poznana institucija v regijskem okolju, ki nudi storitve, ki jih regija na področju izobraževanja, nujno potrebuje. Poleg izobraževanja brezposelnih in prekvalifikacij se izvaja tudi izobraževanje učiteljev, ki se na ta način seznanjajo s sodobnimi tehnologijami, predvsem na področju strojništva (CNC tehnologija).

4.4. Vzpostavitev regijskega gospodarskega središča (»Razvojni center slovenskega gospodarstva«)

9. člen Zakona o Pomurju predvideva financiranje vzpostavitve regijskega gospodarskega središča v Pomurski regiji, ki se naj sofinancira iz nacionalnih in kohezijskih sredstev državnega proračuna v okvirni višini **30 mio EUR**.

V Drugem letnem poročilu za leto 2011⁵³ so bile predstavljene podlage za spremembo imena Regijskega gospodarskega središča v »Razvojne centre slovenskega gospodarstva«, ter izvedene aktivnosti na podlagi Javnega razpisa za pridobitev sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj – ESRR Razvojni centri slovenskega gospodarstva, ki je bil objavljen v *Uradnem listu RS št. 69/10 dne 30. julija 2010*.

Na podlagi javnega razpisa so bili podprti trije razvojni centri:

1. RC za nove materiale, pogone in tehnologije (RC NMPT, razvojni center za nove materiale, pogone in tehnologije d.o.o., sprememba naziva v Seaway Yachts, razvojni center za nove materiale, pogone in tehnologije d.o.o.),
2. RC za modularne in adaptivne signalno procesne oddajniške sisteme (RC MASPOS⁵⁴, Razvojni center za modularne in adaptivne signalno procesna oddajniške sisteme d.o.o.),
3. RC za pridobivanje energentov iz komunalnih odpadkov (RC PREKO⁵⁵, Razvojni center za pridobivanje energentov iz komunalnih odpadkov d.o.o.).

Sofinancirane aktivnosti razvojnih centrov so se z 31.12.2014 zaključile, zadnji zahtevki in končno poročilo so morali prejemniki sredstev na Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo dostaviti do 30.6.2015.

Skupna izplačana sredstva za vse tri razvojne centre v obdobju 2011 do 2015 so v višini **20.995.727,99⁵⁶ EUR**.

V letu 2015 za projekte razvojnih centrov iz Pomurja ni bilo izplačil.

⁵³ Glej Drugo letno poročilo (2012).

⁵⁴ Spletna povezava <http://www.rcmaspos.eu>.

⁵⁵ Spletna povezava <http://www.rc-preko.eu>.

⁵⁶ Skupni znesek pred izvedbo naknadnih določenih vračil sredstev na podlagi revizij, kontrol na kraju samem, odstopov od pogodb in unovčitev bančnih garancij.

Skladno s pogodbo o sofinanciranju je obveznost prejemnikov sredstev še pet let poročati o izvajanju aktivnosti in doseženih kazalnikih. Medtem ko sta RC Maspos d.o.o. in RC Preko d.o.o. v letu 2015 svoje aktivnosti nadaljevala, je bil nad Seaway Yachts d.o.o. sprožen stečajni postopek.

Na projektu RC Preko je bila v letu 2015 izvedena revizija operacije, kjer so bila izdana priporočila za vračilo dela prejetih sredstev v višini 126.687,58 EUR.

RC Preko letnega poročila v letu 2015 ni posredoval, podatki za RC Maspos pa se nahajajo v poročilu za leto 2015.

RC Preko in RC Maspos sta v letu 2016 izvajala aktivnosti glede na svoj poslovni načrt.

RC Preko je tako v letu 2016 izvajal dva RR projekta in sicer:

- preprečevanje emisij toplogrednih plinov iz že zaprtih odlagališč komunalnih odpadkov z uporabo biofiltrov,
- optimizacija oskrbe JV Evrope z utekočinjenim zemeljskim plinom.

Svoje aktivnosti RC Preko prav tako izvaja v okviru raziskovalno razvojne skupne RECOVER, ki je evidentirana v evidenci izvajalcev raziskovalne in razvojne dejavnosti pri Javni agenciji za raziskovalno dejavnost R Slovenije.

RC MASPOS zaradi finančnih težav v letu 2016 ni izvajal nobenih konkretnih aktivnosti.

4.5. Vlaganje v prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva ter živilsko predelovalne industrije in diverzifikacije v nekmetijske dejavnost

Zakon o Pomurju, v svojem **10. členu**, govori o vlaganjih v prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva ter živilsko-predelovalne industrije in diverzifikacije v nekmetijske dejavnosti. **Ministrstvo RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano** (v nadaljevanju: MKGP) je bilo v okviru izvajanja Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji odgovorno za uresničevanje razvojnega ukrepa *»vlaganja v prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva ter živilsko-predelovalne industrije ter diverzifikacijo v nekmetijske dejavnosti«*. Sredstva za izvajanje tega razvojnega ukrepa so se zagotavljala iz **Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2007–2013** (v nadaljevanju: PRP 2007–2013), ki se je sofinanciral iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (v nadaljevanju: EKSRP) in državnega proračuna RS.

Izvajanje PRP 2007-2013 se je zaključilo 31.12.2015 in v letu 2016 tako ni bilo več izplačil iz PRP 2007-2013. V okviru »neposrednih ukrepov« (to so tisti ukrepi, pri katerih so prijavitelji prejeli avtomatično 10 dodatnih točk), je bilo tako do konca leta 2015 odobrenih 49,5 mio EUR, izplačanih pa 37,3 mio EUR sredstev iz PRP 2007-2013. Ne glede na določila izvajanja Zakona, pa je bilo v celotnem programskem obdobju (od 1.1.2007 do 31.12.2015) na vseh ukrepih 1., 2., 3. in 4. osi PRP 2007-2013 vlagateljem iz Pomurske regije izplačanih 171.686.507,33 EUR oz. 15,40% vseh izplačanih sredstev.

Program se je izvajal preko 4-ih osi (nadalje razčlenjenih v ukrepe), usmerjenih v izboljšanje konkurenčnosti kmetijskega, gozdarskega sektorja in živilskega sektorja (os 1), izboljšanje okolja in podeželja (os 2), izboljšanje kakovosti življenja na podeželju in diverzifikacija podeželskega gospodarstva (os 3) ter lokalne razvojne pobude - LEADER (os 4).

V nadaljevanju sledi pregled izplačil v obdobju od 1.1.2007 do 31.12.2015 po posameznih ukrepih PRP 2007-2013:

Tabela 5: Izplačila iz EKS RP (SLO+EU del) za 1., 2., 3. in 4. os PRP 2007-2013 v Pomursko statistično regijo od **1. 1. 2007 do 31.12.2015 (v EUR)**.

UKREP	Izplačila Pomurje	Ostala Slovenija	Celotna Slovenija	Delež Pomurja
111	249.049,84 €	1.748.173,32 €	1.997.223,16 €	12,47%
112	7.640.099,69 €	47.719.185,56 €	55.359.285,25 €	13,80%
113	4.034.409,63 €	13.914.126,18 €	17.948.535,81 €	22,48%
121	29.398.365,08 €	98.135.874,03 €	127.534.239,11 €	23,05%
122	1.156.470,11 €	21.966.497,81 €	23.122.967,92 €	5,00%
123	12.622.260,53 €	70.637.753,96 €	83.260.014,49 €	15,16%
125	3.421.755,57 €	13.203.584,06 €	16.625.339,63 €	20,58%
132	44.328,59 €	515.136,08 €	559.464,67 €	7,92%
133	920.569,32 €	8.955.256,03 €	9.875.825,35 €	9,32%
142	0,00 €	637.309,38 €	637.309,38 €	0,00%
211	597.549,18 €	271.368.792,18 €	271.966.341,36 €	0,22%
212	15.803.363,46 €	63.543.601,89 €	79.346.965,35 €	19,92%
214	73.778.020,42 €	200.771.288,91 €	274.549.309,33 €	26,87%
311	3.273.255,59 €	25.180.387,52 €	28.453.643,11 €	11,50%
312	3.856.999,60 €	44.095.553,17 €	47.952.552,77 €	8,04%
321	3.312.733,70 €	0,00 €	3.312.733,70 €	100,00%
322	6.959.203,06 €	26.687.699,93 €	33.646.902,99 €	20,68%
323	1.727.318,25 €	6.537.469,74 €	8.264.787,99 €	20,90%
LEADER	2.890.755,71 €	27.840.678,57 €	30.731.434,28 €	9,41%
Skupna vsota	171.686.507,33 €	943.458.368,32 €	1.115.144.875,65 €	15,40%

Vir: MKGP (2016).

4.5.1. Izvajanje Programa razvoja podeželja 2014-2020

Z letom 2015 se je začel izvajati Program razvoja podeželja za obdobje 2014-2020 (PRP 2014-2020), v okviru katerega je do konca leta 2023 na voljo 1,1 mrd EUR.

Do 31.12.2016 je bilo že objavljenih 18 javnih razpisov v vrednosti skoraj 180 mio EUR za investicije na področju kmetijstva, gozdarstva in živilsko-predelovalne industrije, za zagon dejavnosti za mlade kmete, sanacijo gozdov, vključevanje v sheme kakovosti hrane ter za sodelovanje med lokalnimi akcijskimi skupinami.

Prav tako se je v letu 2016 po več kot dveletnem premoru zagnal težko pričakovani investicijski cikel, ki se bo z 20 novimi javnimi razpisi nadaljeval tudi v letu 2017.

Pomurski statistični regiji je bilo izplačanih **37.299.476 EUR**, kar predstavlja največji **delež izplačanih sredstev (20,8%)** po posameznih statističnih regijah.

Največ sredstev (63,6%) je bilo izplačanih v okviru ukrepa **M10 Kmetijsko-okoljska-podnebna plačila**, ki je namenjen spodbujanju nadstandardnih sonaravnih kmetijskih praks. V okviru ukrepa **M4 Naložbe v osnovna sredstva**, ki je namenjen razvoju kmetijstva, predelave in trženja kmetijskih in živilskih proizvodov ter kmetijske in gozdarske infrastrukture, je bilo izplačanih skoraj 16%, 10% sredstev pa je bilo izplačanih za ohranitev in nadaljno obdelanost kmetijskih zemljišč na območjih z naravnimi ali drugimi posebnimi omejitvami v okviru ukrepa **M13 Plačila območjem z naravnimi ali drugimi posebnimi omejitvami**.

4.5.1.1. Lokalne akcijske skupine

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je po prejemu večih pobud glede vključitve pomurskih lokalnih akcijskih skupin med problemska območja, predlagalo spremembo Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSRR-2), v delu, ki opredeljuje dodatne začasne ukrepe razvojne podpore za problemska območja z visoko brezposelnostjo. Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (u. l. RS, št. 46/16), ki je bil sprejet junija 2016, je bilo določeno, da se območja, ki prejemajo dodatna sredstva na podlagi Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v okviru politike razvoja podeželja, obravnavajo enako kot ostala problemska območja z visoko brezposelnostjo (ki so določena s Sklepom o dodatnih začasnih ukrepih razvojne podpore za problemska območja z visoko brezposelnostjo, U. l. RS, št. 36/16 in 64/16).

Na podlagi spremembe ZSRR-2 je bila spremenjena tudi definicija problemskega območja v Uredbi o izvajanju lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, v programskem obdobju 2014-2020 (U. l. RS, št. 42/15, 28/16 in 73/16). S tem je bila pomurskim akcijskim skupinam dana možnost črpanja dodatnih sredstev iz naslova problemskih območij iz sklada EKSRRP.

Na območju Zakona delujejo štiri lokalne akcijske skupine:

- Pomurje: LAS Goričko, LAS Pri dobrih ljudeh in LAS Prlekija
- Območje Ormoža: LAS Upravne enote Ormož

V nadaljevanju sledi pregled sredstev po posamezni LAS v obdobju 2014-2020:

Tabela 6: Sredstva za LAS, obdobje 2014-2020

LAS	Odobrena sredstva EKSRRP (v EUR)	Dodatna sredstva za problemska območja (15%) (v EUR)
LAS Goričko	1.650.255	247.538
LAS Pri dobrih ljudeh	1.132.470	169.870
LAS Prlekija	1.214.915	182.237
LAS Upravne enote Ormož	512.420	76.863
Skupna vsota	4.510.060	676.509

Vir: MKGP (2017)

Skupno je za LAS na območju Zakona namenjenih 676.509 EUR dodatnih sredstev iz naslova problemskih območij, od skupno 3 mio EUR sredstev namenjenih za vsa problemska območja v Sloveniji. Za odobritev teh sredstev imajo LAS možnost vložiti spremembo strategije lokalnega razvoja, z odločbo o potrditvi spremembe strategije lokalnega razvoja, pa bodo LAS-om ta sredstva odobrena in jih bodo lahko črpali preko operacij.

LAS-om na območju Zakona je bilo v okviru PRP 2014-2020 v letu 2016 izplačanih 55.210 EUR.

4.6 Vlaganje v infrastrukturo za oskrbo s pitno vodo

Projekt vodooskrbe Pomurja je vključen v Pomurski **Zakon. 11. člen nalaga, da se** vlaganja v infrastrukturo za oskrbo Pomurske regije s pitno vodo izvedejo iz nacionalnih in kohezijskih sredstev državnega proračuna v okvirni višini 98 mio EUR. Vrednost in letna dinamika financiranja projekta se določi s sprejetim projektom po postopku njegove potrditve s strani organa upravljanja v skladu s pravili državnih pomoči in kohezijske politike Evropske unije. Za izvedbo projekta v času trajanja zakona je odgovorno Ministrstvo za okolje in prostor, kot posredniško telo na področju kohezijske politike. Sredstva se zagotovijo na njegovih proračunskih postavkah.

Pomurske občine, razen občine Apače, ki je takrat še ni bilo, so **maja 2003** podpisale Pismo o nameri, s katerim so potrdile svoj interes in voljo za izvedbo projekta skupne izgradnje ter skupnega upravljanja regionalnega sistema oskrbe prebivalstva s pitno vodo Pomurja vključno z vzpostavitvijo sistema odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode. Dne **21. 1. 2005** so te občine z Republiko Slovenijo, Ministrstvom za okolje in prostor, sklenile pogodbo o izgradnji in obratovanju ter skupnem upravljanju regionalnega sistema oskrbe prebivalstva s pitno vodo Pomurja.

Ministrstvo za okolje in prostor je dne 8. 4. 2008 posredovalo na Službo Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (SVLR) dopis, v katerem predlaga razdelitev celovitega projekta Vodooskrbe Pomurja na tri samostojne in funkcionalno neodvisne celote. Dne 04.07.2008 je SVLR podala **načelno soglasje k predlagani členitvi, ki je bila dokončno potrjena dne 31.03.2009** na sestanku v Pomurju tako s strani SVLR kakor tudi s strani predstavnikov **JASPERS**.

V fazi izdelave idejnih zasnov se je **projekt torej razdelil na tri sisteme** – A (Lendavski), B (Mursko Soboški) in C (Prleški). Pomurske občine so v okviru posameznih sistemov sklenile pogodbe o skupnem sodelovanju in sovlaganju v izgradnjo vodovodnega omrežja.

Projekt vodooskrbe Pomurja je bil vključen v indikativni seznam velikih projektov osnovne različice **Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007-2013 (OP ROPI 2007-2013)**, v katerem je bila prvotno ocenjena **vrednost celotne investicije z DDV v višini 30 mio EUR**. V to vrednost so bili zajeti v glavnem le stroški primarnih cevovodov.

Z namenom zagotovitve celovitosti projekta je bilo potrebno projekt razširiti z vključitvijo sekundarnih cevovodov. Tako je po izdelavi idejnih zasnov in Dokumentov identifikacije investicijskega projekta, skupna vrednost projekta narasla na **123 mio EUR**.

Vlada Republike Slovenije je s sklepom dne **03.06.2010** potrdila spremembe Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007–2013 (OP RR) in Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007–2013 (OP ROPI). V spremenjenem Operativnem programu razvoja okoljske in prometne infrastrukture 2007–2013 so vsi trije sistemi: A, B in C opredeljeni kot **prioritetni projekti**.

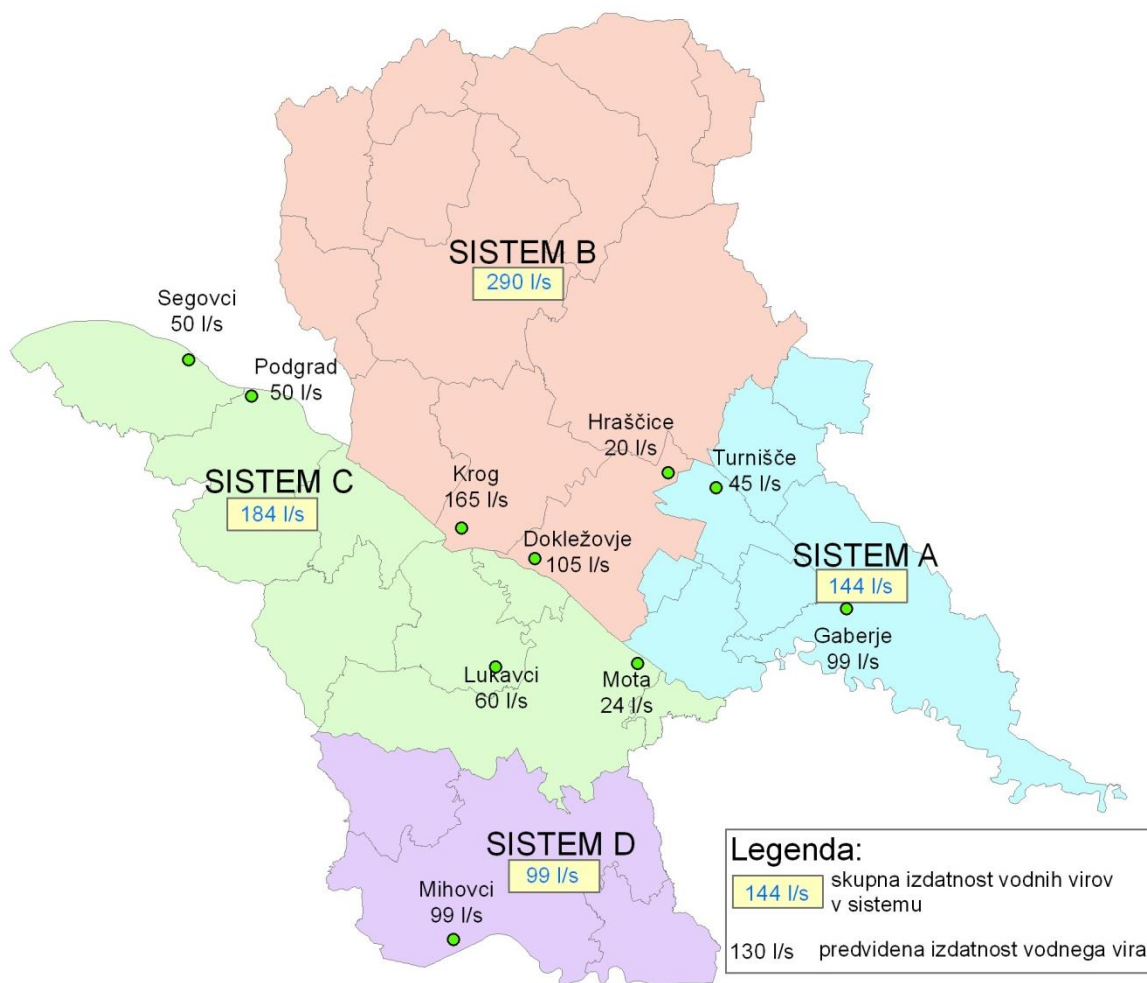
Ocenjene vrednosti celotnih investicij z DDV po spremembi OP ROPI so naslednje (podatki december 2012):

- Oskrba s pitno vodo Pomurja - Sistem A (lendavsko območje): **43 mio EUR**
- Oskrba s pitno vodo Pomurja - Sistem B (Goričko): **48 mio EUR (I. faza) + 32 mio EUR (II. faza)**

- Oskrba s pitno vodo Pomurja - Sistem C (Prlekija): **48 mio EUR**

V Pomurski zakon so tudi vključene občine Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž, ki so pripravile projekt Oskrba s pitno vodo v porečju Drave - ormoško območje, ocenjen na vrednost **12 mio EUR**. S tem je bilo potrebno zagotoviti enake pogoje obravnave tudi za to območje.

Prikaz 1: Shema sistemov in vodna bilanca.

Vir: Ministrstvo za kmetijstvo in okolje (december 2012).

Izgradnja vodovodnih omrežij se financira **v okviru sredstev Kohezijskega sklada**. V sklopu posameznih sistemov se iz Kohezijskega sklada financira tudi novogradnja ter rekonstrukcija vodnih virov in transportnih vodovodov. Financiranje vodnih virov in transportnih vodovodov ne bremeni občinskih virov, z izjemo DDV-ja. Po osnovni finančni razdelitvi stroškov je bilo predvideno, da bodo cca. 25% vrednosti projekta pokrile občine, 55% Kohezijski sklad, 10% Vodni sklad in 10% lastna udeležba državnega proračuna.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti pri izvajanju predvsem zemeljskih del s strani Inšpektorata RS za promet, energetiko in prostor (IRSPEP), po odločitvi organa upravljanja v začetku letošnjega leta, Ministrstvo za okolje in prostor v vlogi posredniškega telesa, izvaja popravilne ukrepe, da bi lahko izplačila iz proračuna RS spet stekla. Tečejo tudi postopki pri organih pregona.

Oskrba s pitno vodo Pomurja - sistem A (Lendavski sistem)

Vključene občine: Lendava, Turnišče, Odranci, Kobilje, Črenšovci, Dobrovnik in Velika Polana.

Dne, 13. 6. 2013, je MGRT, organ upravljanja izdalo odločbo št.: KS OP ROPI/5/2/Pomurje – Sistem A/0 o dodelitvi sredstev za projekt »Oskrba s pitno vodo Pomurja – Sistem A«. Organ upravljanja je dne 26.10.2015 izdal odločbo št. KS OP ROPI/5/2/Pomurje-sistem A/1 o spremembi odločbe št. KS OP ROPI/5/2/Pomurje-sistem A/0. Višina skupnih stroškov projekta znaša po odločbi 31.978.970,12 EUR, realizirano pa je bilo 31.892.854,88 EUR. Prispevek Skupnosti znaša po odločbi 19.087.644,37 EUR, realizirano pa je bilo 19.036.243,32 EUR. Nacionalni viri znašajo po odločbi 6.437.344,67 EUR, realizirano pa je bilo 5.548.720,07 EUR, občinski viri pa 12.699.559,76 EUR, realizirano pa je bilo 7.307.891,49 EUR. Z izvedbo projekta je zagotovljena zanesljiva oskrba z neoporečno pitno vodo za 23.100 prebivalcev, 8.615 prebivalcev pa je na novo oskrbovanih iz vodovodnih sistemov z zagotovljenim monitoringom. V okviru projekta je bilo izgrajeno in hidravlično izboljšano 165 km cevovodov, od tega 39 km transportnih, 67 km primarnih in 59 km sekundarnih cevovodov. Zgrajeni so bili 3 vodohrani in povečana 2 vodohrana, na novo je bilo zgrajenih 9 merilnih oz. regulacijskih jaškov in vzpostavljen center vodenja za daljinski nadzor. Nadgrajena sta bila 2 vodna vira. Gradnja je bila končana oktobra 2015, projekt se je zaključil 31.12.2015.

V letu 2016 je bilo pripravljeno Končno poročilo upravičenca o izvedbi projekta.

Oskrba s pitno vodo Pomurja - sistem B (Goričko)

Vključene občine: Beltinci, Cankova, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kuzma, Moravske Toplice, Murska Sobota, Puconci, Rogašovci, Šalovci, Tišina.

Dne, 25. 7. 2013, je MGRT, organ upravljanja izdalo odločbo št. KS OP ROPI/5/2/Pomurje – Sistem B/0 o dodelitvi sredstev za projekt »Oskrba s pitno vodo Pomurja – Sistem B«. Višina skupnih stroškov projekta znaša po odločbi 49.549.480,00 EUR, realizirano pa je bilo 47.729.704,71 EUR. Prispevek Skupnosti znaša po odločbi 28.529.128,56 EUR, realizirano pa je bilo 27.481.355,21 EUR. Nacionalni viri znašajo po odločbi 5.034.552,10 EUR, realizirano pa je bilo 4.849.651,36 EUR, občinski viri pa 15.985.799,34 EUR, realizirano pa je bilo 15.398.698,14 EUR. V okviru projekta je bila zagotovljena zanesljiva oskrba z neoporečno pitno vodo za 47.336 obstoječih prebivalcev in povečanje števila prebivalcev, oskrbovanih iz vodovodnih sistemov z zagotovljenim monitoringom za 10.018. Projekt poleg novogradnje obsega tudi hidravlične izboljšave posameznih delov vodooskrbnega sistema in zagotovitev ustreznih vodnih virov. V okviru projekta je bilo tako na novo zgrajenega 255.810 m vodovodnega omrežja s pripadajočimi objekti, od tega 140.816 m sekundarnih vodovodov, 60.453 m primarnih vodovodov, 54.541 transportnih vodovodov in nadgrajena dva vodna vira. Projekt se je zaključil 31.12.2015.

V letu 2016 je bilo pripravljeno Končno poročilo upravičenca o izvedbi projekta.

Oskrba s pitno vodo Pomurja - sistem C (Prlekija)

Vključene občine: Apače, Gornja Radgona, Križevci, Radenci, Razkrižje, Sveti Jurij ob Ščavnici, Veržej, Ljutomer.

Dne, 19. 7. 2013, je MGRT, organ upravljanja izdalo odločbo št. KS OP ROPI/5/2/Pomurje – Sistem C/0 o dodelitvi sredstev za projekt »Oskrba s pitno vodo Pomurja – Sistem C«. Višina skupnih stroškov projekta znaša po odločbi 49.375.566,00 EUR, od tega je bilo realiziranih 49.337.103,45 EUR. Prispevek Skupnosti znaša po odločbi 32.063.133,56 EUR, od tega je bilo realiziranih 30.615.473,75 EUR. Nacionalni viri znašajo 5.658.200,04 EUR, od tega je bilo realizirano 5.402.731,53 EUR, občinski viri pa 11.654.232,40 EUR, realizirano pa je bilo 11.219.672,58 EUR. Z izvedbo projekta se bo

zagotovila ustrezna infrastruktura za 33.068 obstoječih priključenih prebivalcev in 4.193 novih prebivalcev. Izvedenih je 66,818 km transportnih, 75,074 km primarnih in 41,634 km sekundarnih cevovodov s pripadajočimi objekti (črpališča, vodohrani, raztežilniki,...) ter ureditev vodnih virov Mota, Lukavci, Podgrad in Segovci. Prav tako je v okviru projekta izvedena zaščita vodnih virov (kanalizacijsko omrežje) v dolžini 20.127 m. Gradnja je zaključena.

V letu 2016 je bilo pripravljeno Končno poročilo upravičenca o izvedbi projekta.

Oskrba s pitno vodo v porečju Drave (2. sklop) Ormoško območje (sistem D)

Vključene občine Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž

Dne, 23. 4. 2012, je MGRT, organ upravljanja izdalo odločbo št. KS OP ROPI/5/2/Ormoško območje/0 o dodelitvi sredstev za projekt »Oskrba s pitno vodo v porečju Drave (2. Sklop) – ormoško območje«. Višina skupnih stroškov projekta znaša po odločbi 12.183.869,00 EUR. Prispevek Skupnosti znaša po odločbi 7.539.989,20 EUR. Nacionalni viri znašajo po odločbi 1.330.586,34 EUR, občinski viri pa 3.313.293,46 EUR.

Dne, 27.11.2015 je Organ upravljanja izdal spremembo Odločbe št. KS OP ROPI/5/2/Ormoško območje/1 o dodelitvi sredstev za projekt »Oskrba s pitno vodo v porečju Drave (2. sklop) – Ormoško območje« št. 303-23/2010/25. Višina skupnih stroškov projekta znaša 10.561.103,45 EUR. Prispevek skupnosti znaša 6.363.855,59 EUR. Nacionalni viri znašajo 1.123.033,35 EUR, občinski viri pa 3.074.214,51 EUR.

Realizirana višina skupnih stroškov projekta znaša 9.587.771,40 EUR. Prispevek Skupnosti znaša 6.218.256,42 EUR. Nacionalni viri znašajo 1.097.339,59 EUR, občinski viri pa 2.732.697,20 EUR. Projekt je bil sestavljen iz več sklopov (cevovodi, vodohrani, prečrpalne postaje in čistilna naprava). Tako je bilo v sklopu projekta zamenjanih 42.739 km cevovodov, izgrajeni so bili 4 vodohrani, izgrajene 4 prečrpalne postaje, 2 hidropostaji, vodohran bazen z nabiro s črpališčem in povečana čistilna naprava. Gradnja je zaključena.

V letu 2016 je bilo pripravljeno Končno poročilo upravičenca o izvedbi projekta.

5. Koordinacija drugih ukrepov Vlade RS za Pomursko regijo

4. ukrep Zakona o Pomurju določa prednostno obravnavo programov in projektov iz Pomurske regije pri kandidiranju za sredstva iz nacionalnih programov, programov evropske kohezijske politike in politike razvoja podeželja na določenih področjih. Poročilo o izvedenih aktivnostih na področju ukrepov, ki jih pokrivajo posamezna ministrstva, je bilo predstavljeno v predhodnih poglavjih. V nadaljevanju želimo predstaviti dosegljive podatke o sredstvih, ki jih posamezna ministrstva vlagajo v Pomurje oziroma, ki so bila v letu 2012 tako ali drugače v okviru razpisov namenjena in/ali porabljena Pomurju⁵⁷.

5.1. Poročanje ministrstev o ukrepih v širšem smislu zakona

5.1.1. Poročilo Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Trg dela v Pomurju

Decembra 2016 je bilo na območju Pomurja **prijavljenih 8.263 brezposelnih oseb**, kar je za 1.241 oseb oz. 13,1% manj kot decembra 2015 (v celotni Sloveniji za 11,9%). Hkrati se je v Pomurju povečalo število **delovno aktivnih prebivalcev** in sicer jih je bilo v oktobru 2016 za 0,7% več kot v enakem obdobju 2015. Kljub temu pa je bil ob koncu decembra 2016 v Pomurju **povprečni čas brezposelnosti** 36,0 mesecev, v Sloveniji pa 27,5 mesecev.

V letu 2016 se je v **Pomurski regiji** v evidenco brezposelnih prijavilo 6.731 oseb, kar je za 933 oseb oz. za 12,2% manj kot v predhodnem letu (v Sloveniji za 7,4% manj). Odjavilo se je 7.979 oseb, kar je za 129 oseb oz. 1,6% manj kot v letu 2015 (v Sloveniji 0,2% manj).

Med novoprijavljenimi je bilo:

- 967 iskalcev prve zaposlitve (91 oseb oz. 8,6% manj kot v enakem obdobju predhodnega leta),
- 97 oseb, ki so delo izgubile zaradi stečaja oz. likvidacije podjetja (22 oseb oz. 18,5% manj kot v enakem obdobju predhodnega leta),
- 756 oseb, ki so bile opredeljene kot trajno presežni delavci (61 oseb oz. 7,5% manj kot v enakem obdobju predhodnega leta),
- 4.094 oseb, ki jim je izteklo delovno razmerje za določen čas (811 oseb oz. 16,5% manj kot v enakem obdobju predhodnega leta).

Zaradi **zaposlitve** se je iz evidence brezposelnih v letu 2016 **odjavilo 6.102 oseb**, kar je za 4,4% manj kot v preteklem letu (v celotni RS se je število odjav zaradi zaposlitve znižalo za 5,5% v primerjavi z letom 2015).

⁵⁷ Izračuni veljajo za občine: Beltinci, Tišina, Črenšovci, Gornja Radgona, Gornji Petrovci, Šalovci, Kobilje, Kuzma, Lendava, Ljutomer, Moravske Toplice, Murska Sobota, Odranci, Puconci, Radenci, Rogašovci, Sveti Jurij, Turnišče, Cankova, Dobrovnik, Grad, Hodoš, Križevci, Razkrižje, Velika Polana, Veržej.

Ob koncu **novembra 2016 je 1.263 oz. 16,3% brezposelnih oseb** prejelo denarno nadomestilo (v Sloveniji 21,2%). Povprečna višina bruto izplačanega denarnega nadomestila je znašala 684,41 EUR (v Sloveniji 702,50 EUR).

Delodajalci so v letu 2016 objavili **4.985 prostih delovnih mest**. Ta podatek ne predstavlja vseh prostih delovnih mest v regiji, ampak samo tista, objavljena na Zavodu RS za zaposlovanje. Največ prostih delovnih mest je v predelovalnih dejavnostih (1.350), gradbeništvu (731), zdravstvu in socialnem varstvu (485), trgovini in vzdrževanju in popravilu motornih vozil (448), izobraževanju (445) ter gostinstvu (384).

Največ so delodajalci povpraševali po naslednjih poklicih: delavci za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih, d. n. (314), natakarji (301), vozniki težkih tovornjakov in vlačilcev (173), prodajalci (171), delavci za preprosta dela pri nizkih gradnjah (159), strokovni sodelavci za zdravstveno nego (125), čistilci, strežniki in gospodinjski pomočniki ipd. v uradih, hotelih in drugih ustanovah (124), drugi delavci za preprosta dela, d. n. (100), izvajalci suhomontažne gradnje, štukaterji ipd. (90), predmetni učitelji v osnovni šoli (89), krojači, šiviljci, izdelovalci, usnjenih in krznenih oblačil, klobučarji ipd. (86), elektromehaniki (86), mizarji ipd. (85), elektroinštalaterji (83), kuharji (83).

Stopnja registrirane brezposelnosti 2016 v RS znaša 11,2%, v Pomurski regiji pa 17,4%, kar je največja stopnja brezposelnosti v državi, sledita ji Zasavje z 13,9% in Posavje z 12,8% stopnjo brezposelnosti. Najnižjo stopnjo brezposelnosti v 2016 je zabeležila Gorenjska (7,6%).

Na območju, ki ga pokriva OS Murska Sobota, med brezposelnimi osebami izstopajo predvsem dolgotrajno brezposelni (brezposelni več kot 1 leto). Teh je v strukturi brezposelnih 55,2% in brezposelnih več kot dve leti 39,2%. Poleg tega med brezposelnimi predstavljajo starejši od 50 let 39,5% ter z nižjo izobrazbo – 1 in 2 raven izobrazbe 37,6% ter s priznano invalidnostjo 25,1%.

Podrobnejši pregled strukture brezposelnih v Pomurju, v primerjavi s podatki za Slovenijo, se nahaja v prilogi tega poročila.

Vključevanje v ukrepe aktivne politike zaposlovanja v Pomurju

V letu 2016 je bilo v Pomurju v programe aktivne politike zaposlovanja v Območni službi Zavod RS za zaposlovanje Murska Sobota na novo vključenih **2.466 brezposelnih oseb**, kar je 265 vključitev **manj kot v letu 2015**, ko je bilo na novo vključenih 2.731 brezposelnih oseb.

Podrobnejši finančni pregled izvajanja ukrepov aktivne politike zaposlovanja se nahaja v prilogi tega poročila.

Izvajanje projektov v Pomurski regiji, financiranih iz Evropskega socialnega sklada

Projekt »Spodbujanje pripravištev«

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in Socialna zbornica Slovenije od leta 2010 sodelujeta v okviru Evropskega socialnega sklada na področju spodbujanja zaposlovanja iskalcev prve zaposlitve na področju socialnega varstva. V tekočem programskem obdobju Operativnega

programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 se izvaja operacija Spodbujanje pripravnštva v okviru:

- 8. prednostne osi: »Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile«,
- prednostne naložbe 8.2: »Trajnostno vključevanje mladih na trg dela, predvsem tistih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposabljaajo, vključno z mladimi, ki so izpostavljeni socialni izključenosti, in mladimi iz marginaliziranih skupnosti, vključno prek izvajanja Jamstva za mlade«,
- specifičnega cilja 8.2.1: »Znižanje brezposelnosti mladih«.

Namen operacije je večja zaposljivost oseb s stopnjo in vrsto izobrazbe, ki je določena za strokovne delavce v Zakonu o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS in 57/12, v nadaljevanju: ZSV) ter krepitev socialno varstvenega sektorja za izvajanje posameznih socialnovarstvenih programov in s tem zagotavljanje kakovostnejših storitev za uporabnike socialnovarstvenih programov.

Cilj je zaposliti največ 100 iskalcev prve zaposlitve - pripravnikov na področju socialnega varstva, skladno z ZSV, in sicer za obdobje največ 12 mesecev, z namenom pridobivanja in krepitve njihovih sposobnosti, znanj, veščin in spretnosti, s ciljem, da opravijo pripravništvo in strokovni izpit, ki predstavlja zakonski pogoj za zaposlitev na področju socialnega varstva.

V letu 2016 je bil tako objavljen **javni razpis za projekt Spodbujanje pripravništva**, v katerega se je vključilo 82 pripravnikov, od tega jih je v okviru kohezijske regije Vzhodna Slovenija vključenih 43. Glede na organizacijsko strukturo organizacije se je vključilo: 42 pripravnikov na centrih za socialno delo, 4 pripravniki na centrih za usposabljanje delo in varstvo, 14 pripravnikov v domovih za starejše, 5 pripravnikov v varstveno delovnih centrih, 2 pripravnika v javnem zavodu za pomoč na domu, 15 pripravnikov v nevladnih organizacijah.

Projekt traja od 1.10.2015 do 30.9.2017 v vrednosti 1,676.443 EUR; od tega je največ 942.881,48 EUR namenjenih za vključitev pripravnikov s stalnim prebivališčem v zahodni regiji in največ 733.561,52 EUR za vključitev pripravnikov s stalnim prebivališčem v vzhodni regiji. Upravičenec (Socialna zbornica Slovenije) je v letu 2016 oddal zahteve v skupni višini 713.354,22 EUR in sicer za projektno pisarno v višini 78.942,10 EUR, za zaposlovanje pripravnikov za zahodno regijo v višini 323.950,94 EUR in za vzhodno regijo v višini 310.461,18 EUR.

Podeljevanje štipendij

Ocenjujemo, da je za razvoj regije pomembno tudi spodbujanje mladih pri izobraževanju, tudi s podeljevanjem štipendij.

Število dodeljenih štipendij v Pomurju v letu 2016, je ponazorjeno v tabelah, v prilogi tega poročila.

5.1.2. Poročilo Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo

Direktorat za podjetništvo, konkurenčnost in tehnologijo

Na podlagi podatkov o odobrenih pomočeh v letu 2016 je na javnih razpisih/ukrepih Direktorata za podjetništvo, konkurenčnost in tehnologijo na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo (v nadaljevanju: MGRT-DPKT), ki jih je izvedel MGRT-DPKT sam ali preko izvajalskih institucij (Slovenskega podjetniškega sklada, SPIRIT Slovenija ali Slovenske investicijske banke), **iz Pomurske regije prejelo pomoč 75 podjetij** (48 gospodarskih družb in 27 samostojnih podjetnikov posameznikov). **V letu 2016 je bilo Pomurski regiji odobreno za 904 tisoč EUR subvencij, 200 tisoč EUR lastniških virov, 7,5 mio EUR kreditov ter 1,9 mio EUR garancij.**

Na podlagi navedenih podatkov je bilo Pomurski regiji v letu 2016 s strani MGRT-DPKT skupaj dodeljeno nekaj več kot **10,3 mio EUR oz. 3,99 % vseh dodeljenih sredstev.**

5.1.2.1. Slovenski podjetniški sklad

Aktivnosti Slovenskega podjetniškega sklada so v skladu s Sedmo spremembo Programa Pomurje z dne 21.7.2016 prenesene v Instrument 1, pod Spodbude za zagon novoustanovljenih podjetij.

5.1.3. Slovenski regionalno razvojni sklad

Regijska garancijska shema za Pomurje

V letu 2016 je Slovenski regionalni razvojni sklad sam objavil **Javni razpis za dodeljevanje garancij za bančne kredite za mikro, mala in srednje velika podjetja v okviru Regijske garancijske sheme za Pomurje** (Ur. l. RS št. 24/2016). Podlaga za javni razpis je bila Garancijska shema sklada za območje Republike Slovenije – de minimis (št. priglasitve: M001-5940117-2014).

V letu 2017 je Sklad izvedel Javni poziv za izbiro izvajalcev regijske garancijske sheme za Zasavje in Pomurje, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS št. 13/2017 z dne 17.3.2017. Po javnem pozivu je bila za izvajanje regijske garancijske sheme v Pomurju izbrana Razvojna agencija Sinergija d.o.o., sodelujoča RRA.

5.1.4. Poročilo Ministrstva za kulturo

Na področju **nepremične kulturne dediščine** je ministrstvo je v letu 2016 financiralo projektno dokumentacijo in sanacijska dela na gradu Negova v skupni višini 58.261 EUR.

Na področju **knjižnične dejavnosti** je ministrstvo sofinanciralo Pokrajinsko in študijsko knjižnico Murska Sobota v skupni višini 146.890 EUR (nakup knjižničnega gradiva, program osrednje območne knjižnice, program za pripadnike madžarske narodne skupnosti, program splošne knjižnice na obmejnem območju), Knjižnico – Kulturni center Lendava v višini 75.990 EUR (nakup knjižničnega gradiva, program za pripadnike madžarske narodne skupnosti), Splošno knjižnico Ljutomer v višini 15.170 EUR (nakup knjižničnega gradiva) ter Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona v višini 17.620 EUR (nakup knjižničnega gradiva).

Na področju **izvajanja državne javne službe v pooblaščenih muzejih** je ministrstvo sofinanciralo delovanje in program Pomurskega muzeja Murska Sobota v višini 384.295,43 EUR, Galerijo Murska Sobota v višini 161.895,14 EUR ter Galerijo-muzej Lendava v višini 30.827,00 EUR.

Ministrstvo za kulturo v okviru posebnega programa financira kulturni program narodnih skupnosti na podlagi neposrednega poziva. **Tako je za madžarsko narodno skupnost bilo v letu 2016 namenjenih v skupni višini 413.652,00 EUR, od tega je bilo realiziranih 412.369,90 EUR.** Od tega je za redno financiranje Zavoda za kulturo madžarske narodnosti (programsko materialni stroški, stroški delovanja in stroški za plače) bilo namenjenih 389.458,00 EUR (to je za dejavnosti: založniška in izdajateljska, dejavnosti kulturnih skupin, stiki z matičnim narodom, prireditve, dejavnosti za ohranjanje maternega jezika, predavanja in seminarji ter drugo: sodelovanje v znanstveno-kulturnih projektih), za druge izvajalce, ki jih je izbrala osrednja organizacija narodne skupnosti (Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost) pa 24.194,00 EUR izvedeno po programu v višini 22.911,90 EUR.

Na področju **romske skupnosti** se vsako leto izvede **javni razpis za izbor kulturnih projektov**. Iz Pomurja je bilo v letu 2016 (so)financiranih **37 projektov**, skupaj v višini **44.681,63 EUR**.

Ministrstvo za kulturo je na osnovi **Javnega razpisa za izbor operacij za večjo socialno vključenost pripadnikov ranljivih družbenih skupin na področju kulture** v okviru Evropskega socialnega sklada v letih 2016 – 2017, ki je bil objavljen 4.3.2016 v višini 1.200.000,00 EUR, izbralo za sofinanciranje štiri projekte v Pomurski regiji (Hrvaško kulturno društvo Pomurje/Hrvatsko kulturno društvo Pomurje 78.220,75 EUR, »ROMANO PEJTAUŠAGO« Romsko društvo Kamenci, so.p. 119.850,25 EUR, Društvo za promocijo in zaščito prekmurskih dobrot 119.914,24 EUR in ZSR – zavod za socialni razvoj Murska Sobota 114.606,00 EUR) od 12 izbranih projektov. Izvajanje projektov se bo zaključilo 31.8.2017.

Prihodnje izvajanje ukrepov

Ministrstvo za kulturo v letu 2017 načrtuje nadaljevanje izvajanja muzejske in knjižnične dejavnosti v Pomurski regiji ter financiranje vzdrževalnih in obnovitvenih del na kulturnih spomenikih v regiji. Na področju knjižnične in muzejske dejavnosti je ministrstvo na podlagi neposrednih pozivov že izvedlo postopke sofinanciranja omenjenih splošnih knjižnic in muzejev v Pomurju tudi v letu 2017.

Na področju madžarske narodne skupnosti je bil v oktobru 2016 izveden neposredni poziv osrednji organizaciji madžarske narodne skupnosti, ki je na ministrstvo posredoval predlog programa za leto 2017, pogodbe so že podpisane in program se že izvaja, v skupni višini 417.757,00 EUR.

Na področju romske skupnosti je bil v septembru 2016 izveden javni razpis na področju romske skupnosti za leto 2017. Pogodbe so že podpisane, odobrenih je bilo 24 projektov iz Pomurja v skupni višini 35.950 EUR.

Ministrstvo za kulturo v letu 2017 načrtuje objavo Javnega razpisa za izbor operacij za večjo socialno vključenost pripadnikov ranljivih družbenih skupin na področju kulture v okviru Evropskega socialnega sklada v letih 2018-2019.

Podrobnejši podatki financiranja po posameznih dejavnostih oz. projektih se nahajajo v prilogi tega poročila.

5.1.5. Poročilo Ministrstva za obrambo

Ministrstvo za obrambo v letu 2016 ni izvajalo aktivnosti v zvezi z ukrepi Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010 - 2019.

5.1.6. Poročilo Ministrstva za zdravje

V letu 2016 so bile v okviru Ministrstva za zdravje izvedene sledeče investicije:

A) Investicije v javne zdravstvene zavode, katerih ustanovitelj je Republika Slovenija

Splošna bolnišnica Murska Sobota

V letu 2013 je bil v načrt razvojnih programov vključen projekt Urgentni center Murska Sobota, ki ga delno financira Evropska unija, in sicer iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Projekt se je izvajal v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete Gospodarsko razvojna infrastruktura, prednostne usmeritve Mreža urgentnih centrov. S strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo je bila dne 16.5.2013 izdana odločba o dodelitvi sredstev, dne 19.6.2016 pa še Sprememba odločbe o dodelitvi sredstev za projekt »Urgentni center Murska Sobota«.

Projekt je bil zaključen z zadnjimi izplačili v letu 2016. Realizirana vrednost projekta znaša 6.456.402 EUR, od tega upravičeni stroški 4.229.666 EUR. Prispevek EU skupnosti za upravičene stroške je znašal 3.595.216 EUR (85% upravičenih stroškov), nacionalni vir udeležbe pa 634.450 EUR. Neupravičene stroške projekta v višini v 2.226.736 EUR je krilo Ministrstvo za zdravje (1.120.618 EUR) in Splošna bolnišnica Murska Sobota (1.106.118 EUR).

B) Investicije na primarni ravni zdravstvene dejavnosti

Na javni razpis za prijavo predlogov investicijskih projektov za sofinanciranje investicij na primarni ravni zdravstvene dejavnosti v Republiki Sloveniji za leto 2016 – nakup terminalov za reševalne postaje, za uporabo v nujni medicinski pomoči, so se uspešno prijavile tudi občine iz Pomurske regije.

Nabava terminalov za reševalne postaje, za uporabo v nujni medicinski pomoči, je bila s strani Ministrstva za zdravje v letu 2016 sofinancirana naslednjim prijavljenim občinam iz območja izvajanja Zakona:

- Občina Ljutomer v višini 9.570,97 EUR,
- Občina Ormož v višini 10.932,13 EUR,
- Občina Rogašovci v višini 13.387,00 EUR.

5.1.7. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport je v okviru finančne perspektive 2014-2020 na področju raziskovalne in razvojne dejavnosti začelo z objavo prvih javnih razpisov v januarju 2016. Na podlagi »Javnega razpisa RRI v verigah in mrežah vrednosti« so bili potrjeni prvi projekti na 1.

prednostni osi: Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnost in ozelenitev gospodarstva.

Javni razpis v višini 55 mio EUR je bil namenjen spodbujanju izvajanja raziskovalno-razvojnih programov konzorcijev, ki povezujejo akademsko sfero in gospodarstvo ter združujejo znanja in kompetence za razvoj novih produktov, storitev in procesov ter za uporabo novih tehnologij. Na razpisu so lahko sodelovali konzorciji raziskovalnih organizacij in gospodarskih družb, ki so prijavili svoje programe na izbranih prednostnih področjih. Izbranih je bilo 9 projektov v skupni višini 53,5 mio EUR.

V okviru potrjenega projekta Inteligentni dom nove generacije, zasnovan na pametnih napravah in lesu (IQ DOM), sodeluje tudi podjetje Roto d.o.o. iz Murske Sobote, ki je pridobilo sredstva v višini 52.381,25 EUR.

V okviru sredstev, ki jih je ministrstvo razpisalo za »Izobraževanje brezposelnih oseb v letu 2016« (po Sklepu - Financiranje izvajanja programov usposabljanja in izpopolnjevanja ter programov priprav za potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij za brezposelne osebe v letu 2016) je Srednja poklicna in tehniška šola Murska Sobota - MIC Pomurje izvajala v letu 2016 naslednje programe usposabljanja in izpopolnjevanja: CNC tehnologije - osnovno usposabljanje, CNC tehnologije - nadaljevalno usposabljanje, Toplotne črpalke, Strojne inštalacije - vodovodne inštalacije. V programe se je vključilo 48 brezposelnih oseb.

5.1.8. Eko sklad

Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad (Eko sklad), je največja javna finančna institucija, ustanovljena z namenom spodbujanja okoljskih naložb z merljivimi okoljskimi učinki v Republiki Sloveniji, in sicer predvsem z ugodnim kreditiranjem, od leta 2008 pa tudi z nepovratnimi sredstvi za različne ukrepe učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije, ki se dodeljujejo na podlagi javnih pozivov. Ukrepi, spodbujeni z instrumenti Eko sklada, imajo poleg okoljskih učinkov tudi številne multiplikativne učinke na gospodarstvo in družbo.

V nadaljevanju navajamo podatke o vseh izplačanih nepovratnih sredstvih občanom v letu 2016 po posameznih ukrepih rabe obnovljivih virov energije in učinkovite rabe energije v stanovanjskih stavbah v Pomurski regiji. Podatki kažejo, da je bil občanom v tem delu Slovenije od 17,6 mio EUR skupaj izplačanih nepovratnih sredstev za naložbe v stanovanjskih stavbah, izplačan slab mio EUR oz. 5,6% vseh v letu 2016 izplačanih nepovratnih finančnih spodbud.

Struktura naložb po višini izplačanih nepovratnih sredstev v Pomurju kaže, da je bilo največ sredstev izplačanih za naložbe v vgradnjo toplotnih črpalk, sledijo pa naložbe v toplotno izolacijo fasad in vgradnjo kotlov na lesno biomaso.

V nadaljevanju sledi tabelarni prikaz financiranja naložb občanov v letu 2016:

Tabela 8: Financiranje naložb občanov s strani Eko-sklada v Pomurju v letu 2016

Ukrep	Št. naložb	Izplačana nepovratna sredstva v 1.000 EUR
Sončni kolektorji	41	35,2
Kotli na lesno biomaso	74	130,0
Toplotne črpalke	199	348,3
Toplotna izolacija fasade	126	344,2
Toplotna izolacija strehe	22	26,6
Zamenjava zunanjega stavbnega pohištva	34	48,3
Energijsko učinkovito prezračevanje	24	25,9
Gradnja in nakup nizkoenergijskih in pasivnih stanovanjskih stavb	2	28,7
SKUPAJ	522	987,2

Vir: Eko sklad, 2017.

5.2. Črpanje EU sredstev

Četrty ukrep Zakona o Pomurju določa prednostno obravnavo programov in projektov iz Pomurske regije pri kandidiranju za sredstva iz nacionalnih programov, programov evropske kohezijske politike in politike razvoja podeželja na določenih področjih.

Po podatkih Službe Vlade R Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, organa upravljanja za strukturne sklade in Kohezijski sklad, se je Pomurska regija v programskem obdobju 2007–2013 intenzivno vključuje v izvajanje evropske kohezijske politike s sofinanciranjem projektov v okviru **vseh treh operativnih programov v okviru Cilja 1 (Konvergenca)**:

- *Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov (OP RR),*
- *Operativnega programa razvoja človeških virov (OP RČV) in*
- *Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture (OP ROPI) za obdobje 2007-2013.*

Hkrati se Pomurska regija vključuje v **Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)** za cilj **Naložbe za rast in delovna mesta**.

5.2.1. Evropska kohezijska politika v programskem obdobju 2007-2013 za cilj »Konvergenca«

Izvajanje v obdobju 2007–2013

Slovenija je bila v obdobju 2007–2013 v okviru vseh treh operativnih programov:

- Operativni program krepitve regionalnih razvojnih potencialov (v nadaljevanju OP RR), sredstva ESRR,
- Operativni program razvoja človeških virov (v nadaljevanju OP RČV), sredstva ESS in
- Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture (v nadaljevanju OP ROPI), sredstva KS in delno ESRR,

upravičena do sredstev evropske kohezijske politike iz naslova cilja Konvergenca in je imela do konca leta 2015 (gre za skrajne roke, ko je bilo potrebno Evropski komisiji posredovati dokazila o nastanku upravičenih javnih izdatkov) na voljo 4.101.048.636 EUR (EU del) sredstev/pravic porabe.

Do 31.12.2015 smo izstavili Evropski komisiji zahtevkov za povračilo v višini 3.982.934.777 EUR (EU del) oziroma 97,12% razpoložljivih sredstev. Evropska komisija pa je lahko povrnila le do 95 % pravic porabe, preostalih 5% (nekaj več kot 200 mio EUR) pa bomo prejeli, ko bomo iz Bruslja prejeli potrjena Končna poročila o izvajanju vseh treh operativnih programov za obdobje 2007–2013. Pričakujemo, da bo to v začetku leta 2018. Če bi teh 5% prišteli povračilom v letu 2015, bi bil to najboljši in verjetno neponovljiv rezultat.

Tako je bilo leto 2016 ključno za pripravo Končnih poročil o izvajanju vseh treh operativnih programov 2007–2013. Končna poročila so proizvod »projekta«, v katerem so sodelovali vsi akterji v okviru izvajanja evropske kohezijske politike: organ upravljanja, posredniška telesa, organ za potrjevanje in revizijski organ, predstavljati pa morajo usklajene zbrane podatke in informacije za celotno obdobje izvajanja. Končna poročila morajo biti posredovana Evropski komisiji najkasneje do 31. marca 2017.

Evropska sredstva iz vseh treh Operativnih programov so imela ključno vlogo pri premagovanju krize v letih 2009–2013 in so tudi bistveno pripomogla k ponovni rasti BDP v letih 2014 in 2015. Kljub temu, da govorimo o Operativnih programih obdobja 2007–2013, so bila sredstva na voljo tudi v letih 2014 in 2015, v skladu s pravili EU, in ravno v omenjenih letih se je izvajanje projektov tako pospešilo, da lahko poročamo o treh uspešno zaključenih programih.

V **okviru OP RR**, ki predstavlja podlago za črpanje iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, je bilo na razpolago dobre 1,783 mlrd EUR, s katerimi se je zasledoval cilj »inovativna, dinamična in odprta Slovenija, z razvitimi regijami in konkurenčnim, na znanju temelječim gospodarstvu«. Sredstva so bila namenjena projektu, ki povečujejo konkurenčnost, gospodarsko in teritorialno kohezijo oziroma zmanjšujejo regionalne razlike, vse v skladu z načeli trajnostnega razvoja. Podprtih je bilo več kot 2.500 projektov, s katerimi se je omogočilo nove širokopasovne priključke, povečalo število nočitvenih kapacitet, prijavilo številne patente in inovacije in ustvarilo številna delovna mesta. Z različnimi ukrepi se je podprlo preko 4.200 podjetij, sofinanciralo pa se je tudi projekte javne infrastrukture, vključno s projekti regionalnih razvojnih programov, kjer so bile do sredstev upravičene lokalne samoupravne skupnosti.

V **okviru OP RČV** je bilo potrjenih skoraj 760 mio EUR kar Sloveniji zagotavlja 100% izkoristek razpoložljivih sredstev. Njegov osrednji cilj je vlagati v ljudi, katerih človeški kapital bo zagotavljal večjo stopnjo inovativnosti, zaposljivosti in gospodarske rasti. Prav slednje namreč pozitivno prispeva k večji zaposlenosti, socialni vključenosti, zmanjševanju regionalnih razlik in visokemu življenjskemu standardu. V celotnem obdobju se je podprlo preko 2.500 projektov, vključilo 850.000 oseb, od tega skoraj 60 odstotkov žensk, skupaj pa je bilo ustvarjenih več kot 42.000 bruto delovnih mest. Podprti so bili številni projekti krepitve institucionalne in administrativne usposobljenosti (eZdravje, ePravosodje, eUprava, eVem,...), spodbujalo se je raziskave in podjetništvo (več kot 500 podprtih mladih raziskovalcev, razvoj kompetenčnih centrov v gospodarstvu, spodbujanja mentorstva mladim v projektu Podjetno v svet podjetništva), vlagalo se je v izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja (razvoj kadrov v izobraževanju, razvoj sistemov ipd.) in spodbujalo enakost možnosti in socialno vključenost različnih ranljivih skupin skozi projekte socialnega podjetništva, program PUM, Info točko za tujce,...

V **okviru OP ROPI** je bilo za projekte s področja razvoja okoljske in prometne infrastrukture na razpolago dobre 1,6 mlrd EUR, od tega 1,41 mlrd EUR iz Kohezijskega sklada in 150,4 mio EUR iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Izpeljani projekti so pomembno prispevali k pogojem za rast in sicer z zagotavljanjem interoperabilnosti slovenskega železniškega omrežja, izboljšanjem stanja na področju trajnostne mobilnosti, izboljšanjem dostopnosti med kraji, izboljšanjem kakovosti okolja, izboljšanje stanja poplavne varnosti in z zagotavljanjem ustreznih ukrepov za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov.

Na spletnem portalu evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji www.eu-skladi.si, so navedene aktivnosti v okviru kohezijske politike, v okviru vseh treh operativnih programov 2007-2013, podrobnosti o posameznih razpisih ter potrjenih projektih/prejemnikih sredstev.

5.2.1.1. Izvajanje kohezijske politike 2007-2013 v Pomurski regiji

Občine v Pomurski regiji so se v programskem obdobju 2007–2013 intenzivno vključevale v izvajanje evropske kohezijske politike s sofinanciranjem projektov v okviru vseh treh operativnih programov v okviru cilja Konvergenca. Kandidirale so na javnih razpisih iz različnih vsebinskih področij v okviru vseh treh operativnih programov.

Tako je bilo v okviru javnih razpisov in neposrednih potrditev operacij v okviru vseh treh operativnih programov za obdobje 2007–2013 regiji dodeljeno več kot 500 mio EUR (EU del) in sofinancirano cca. 300 projektov.

V okviru OP RR so bili v Pomurski regiji iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj sofinancirani:

- razvojno raziskovalni projekti;
- projekti za nakup nove tehnološke opreme;
- medpodjetniški izobraževalni center Pomurje;
- urgentni center Murska Sobota;
- projekti s področja turistične infrastrukture in promocije turizma;
- projekti s področja regionalnih razvojnih programov.

V okviru OP RČV so bili iz sredstev Evropskega socialnega sklada sofinancirani projekti v okviru:

- spodbujanja podjetništva in prilagodljivosti;
- razvoja človeških virov in vseživljenjskega učenja;
- enakosti možnosti in socialne vključenosti;
- institucionalne in administrativne usposobljenosti.

Poleg tega so se v okviru OP RČV izvajale tudi operacije, ki imajo posreden učinek v vseh slovenskih regijah. Namenjene so predvsem učinkovitejši in uspešnejši javni upravi (e-vem, e-uprava, e-pravosodje...), reformam institucij na trgu dela, informatizaciji zdravja (e-zdravje).

V okviru OP ROPI so bili iz sredstev Kohezijskega sklada/Evropskega sklada za regionalni razvoj sofinancirani projekti:

- na področju prometne infrastrukture;
- na področju okolja;
- na področju ravnanja s komunalnimi odpadki;
- na področju varstva okolja:
  - *področje voda;*
  - *področje oskrbe prebivalstva s pitno vodo;*
  - *področje zmanjševanja škodljivega delovanja voda;*
  - *področje trajnostne rabe energije.*

5.2.1.2. Operativni programi Cilja 3

Operativni program Slovenija-Avstrija 2007-2013

V okviru Operativnega programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Avstrija 2007-2013, so se v letu 2016 uspešno zaključile vse operacije v okviru 2. javnih razpisov, 4. razpisnih rokov, Javnega poziva za predložitev projektnih idej OP Slovenija-Avstrija 2007-2013 in strateškimi projektom. Skupaj je v 27 potrjenih projektih sodelovalo 42* projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije.

*Nekateri projektni partnerji so nastopali v več projektih hkrati.

Operativni program Slovenija-Madžarska 2007-2013

V okviru Operativnega programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Madžarska 2007-2013, so se do leta 2016 uspešno zaključile vse operacije potrjene v okviru 2. javnih razpisov in 3 dodatno potrjenih

projektov (2 »strateških projektov in 1 projekt iz rezervne lestvice 2. javnega razpisa). Skupaj je v 39 potrjenih projektih sodelovalo 97* projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije.

*Nekateri projektni partnerji so nastopali v več projektih hkrati.

Operativni program Slovenija-Hrvaška 2007-2013

V okviru Operativnega programa čezmejnega Slovenija-Hrvaška 2007-2013, so se do konca leta 2016 uspešno zaključile vse operacije v okviru 3. javnih razpisov. Skupaj je v 17 potrjenih projektih sodelovalo 33* projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije.

Do konca leta 2016 je bilo realiziranih 924.988,81 EUR za projekte iz 3. javnega razpisa (izplačila so se v letu 2016 tudi zaključila).

*Nekateri projektni partnerji so nastopali v več projektih hkrati.

Povzetek stanja na vseh treh čezmejnih programih

V okviru vseh treh čezmejnih programov v programskem obdobju 2007-2013 je bilo izvedenih skupaj 83 različnih projektov, v katerih je sodelovalo 174* projektnih partnerjev iz Pomurske regije. Skupna vrednost odobrenih projektov, v katere so bili vključeni projektnimi partnerji iz Pomurske statistične regije na OP SI-AT in OP SI-HU ter skupna vrednost za vse slovenske partnerje na OP SI-HR, je znašala **72.898.337,99 EUR**, od tega je pripadal delež projektnim partnerjem iz Pomurske regije v višini **26.238.523,68 EUR** vseh odobrenih sredstev za projekte, ki so se izvajali v Pomurski regiji.

Do konca leta 2016 je bilo projektnim partnerjem iz Pomurske regije v okviru vseh treh čezmejnih programih izplačano **22.718.456,01 EUR**.

*Nekateri projektni partnerji so nastopali v več projektih hkrati.

5.2.2. Evropska kohezijska politika v programskem obdobju 2014-2020 za cilj »Naložbe za rast in delovna mesta«

Vlada Republike Slovenije je novembra 2014 sprejela, Evropska Komisija pa decembra 2014 potrdila enoten **Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020** (v nadaljevanju OP EKP), izvedbeni dokument, ki je podlaga za izvedbo okvirno 3,012 mldr EUR EU sredstev iz evropskih strukturnih skladov in Kohezijskega sklada cilja »Naložbe za rast in delovna mesta«.

Operativni program določa, da so v programskem obdobju 2014–2020 sredstva prednostno usmerjena v štiri ključna področja za gospodarsko rast ter ustvarjanje delovnih mest:

- raziskave in inovacije,
- informacijske in komunikacijske tehnologije,
- povečanje konkurenčnosti malih in srednje velikih podjetij,
- podpora za prehod na gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika.

Vlaganja so prednostno usmerjena v podporo t.i. mehkim vsebinam in zagotavljajo ustrezno kombinacijo ukrepov, ki združujejo investicije v človeške vire in njihovo aktivacijo, v mobilnost, raziskave, razvoj in inovacije ter v večjo energetske in snovno učinkovitost. V obdobju 2014–2020 tako ne govorimo več o regijskih in/ali sektorskih projektih, temveč o celovitih in dobrih projektih, ki prispevajo k doseganju ciljev/rezultatov. Regijske projekte je mogoče financirati v okviru opredeljenih vsebinskih prednostnih osi in na podlagi razdelitve na kohezijsko regijo Vzhodna in Zahodna Slovenija. Ker pa je obseg razpoložljivih finančnih sredstev v tej perspektivi manjši, bo treba na vseh področjih v največji možni meri uporabiti povratne vire financiranja.

Tako v programskem obdobju 2014–2020 sofinanciramo predvsem tiste projekte, ki povečujejo konkurenčnost slovenskega gospodarstva ter zagotavljajo kakovostna in dolgoročna delovna mesta. Pri tem pa na ravni izvajanja predvidevamo tudi nekaj novosti. Med drugim načrtujemo možnost odprtih razpisov, e-razpise, kombiniranje nepovratnih sredstev s povratnimi viri financiranja, nekoliko pa želimo spremeniti tudi filozofijo razmišljanja ter spodbuditi uspešno sodelovanje med deležniki. Za izvajanje finančnih instrumentov bo namenjenih več sredstev, poleg tega pa se bodo uporabili na novih področjih. Tako bodo sredstva v obliki finančnih instrumentov, poleg spodbujanja MSP, na voljo tudi za energetske učinkovitost in razvoj urbanih območij. Cilj ne bo več zgolj porabiti sredstva, kot je bilo to mnogokrat doslej, temveč bo naš cilj ustvarjanje dolgoročnih koristi in učinkov za Slovenijo, v kontekstu doseganja ciljev Strategije EU 2020.

Novost v izvajanju evropske kohezijske politike 2014–2020 je tudi obveznost izpolnjevanja t.i. predhodnih pogojenosti. Predhodna pogojenost pomeni konkreten in natančno vnaprej opredeljen ključni dejavnik, ki je pogoj za uspešno in učinkovito doseganje ciljev prednostnih osi oziroma naložb OP, kar je potrebno predhodno izpolniti za izvedbo povračil evropskih kohezijskih sredstev.

Za OP je relevantnih 7 splošnih predhodnih pogojenosti in 21 tematskih predhodnih pogojenosti, ki vplivajo na dejansko izvajanje na terenu, pri čemer pa je bilo potrebno za predhodne pogojenosti, ki do trenutka oddaje programskega dokumenta niso bile izpolnjene ali so bile delno izpolnjene, pripraviti akcijske načrte z jasno opredeljenimi ukrepi za izpolnitev predhodne pogojenosti, rokom za izpolnitev in odgovornimi organi. Skrajni rok za izpolnitev kriterijev po akcijskem načrtu je bil 31. december 2016, v primeru neizpolnitve bi lahko sledila začasna ustavitev povračil s strani Evropske komisije. Slovenija je v predvidenem roku izpolnila vse relevantne splošne in tematske predhodne pogojenosti.

V sistem izvajanja je bil z Uredbo EKP vpeljan institut priprave izvedbenega načrta OP (v nadaljevanju INOP) z namenom, da se že v fazi načrtovanja zagotovi usklajevanje in dopolnjevanje ukrepov (med resorji ter med resorji in drugimi deležniki) in posledično osredotočanje na rezultate.

INOP določa način doseganja specifičnih ciljev OP in je podlaga za pripravo državnega proračuna. INOP se sprejme za programsko obdobje 2014–2020 in se dopolnjuje oziroma spreminja najmanj pred vsakokratnim sprejetjem ali spremembo državnega proračuna oziroma po vsakokratnem rebalansu državnega proračuna. INOP je vsebinska in finančna razčlenitev operativnega programa. Prikaz INOP, ki je razčlenjen po prednostnih oseh in neposrednih proračunskih uporabnikih, sprejme

Vlada RS z odlokom. Vlada RS je INOP sprejela julija 2015, to je v času priprave proračuna za leto 2016, in ga je do sedaj petkrat nadgradila. INOP je objavljen na spletni strani: www.eu-skladi.si.

Vlada RS je decembra 2016 obravnavala gradivo, ki se nanaša na akreditacijo sistema izvajanja evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2014–2020 za cilj »Naložbe za rast in delovna mesta«. Na podlagi poročila in mnenja neodvisnega revizijskega organa (Ministrstvo za finance, Urad RS za nadzor proračuna) je ugotovila, da so izpolnjena merila za imenovanje organov v Sloveniji, odgovornih za notranji nadzor, obvladovanje tveganj, dejavnosti upravljanja in nadzora dejavnosti ter spremljanja s strani Evropske komisije. SVRK je o zaključku postopkov obvestila Evropsko komisijo, s tem je lahko Slovenija na Evropsko komisijo še 2016 poslala prvi vmesni zahtevek za plačilo EU sredstev. To pomeni, da je država iz bruselske blagajne začela povračati sredstva za projekte, sofinancirane z evropskimi sredstvi (v okviru ESRR, ESS, KS in Pobude za zaposlovanje mladih-YEI), za katere je sredstva že predhodno založil državni proračun.

Slovenija je v obdobju 2014–2020 upravičena do sredstev evropske kohezijske politike iz naslova cilja »Naložbe za rast in delovna mesta« in ima do konca leta 2023 na voljo 3.011.899.768 EUR (EU del) vseh razpoložljivih sredstev.

Do konca decembra 2016 znašajo:

- *dodeljena sredstva* 841.059.060 EUR (EU del), kar predstavlja 28 % razpoložljivih sredstev;
- *pogodbeno vezana sredstva* 768.181.443 EUR (EU del), kar znaša 26 % razpoložljivih sredstev;
- *izplačila iz državnega proračuna* 117.086.753 EUR (EU del), kar predstavlja 4 % razpoložljivih sredstev;
- *povračila* pa 42.398.494 EUR (EU del), kar predstavlja 1 % razpoložljivih sredstev.

SVRK kot organ upravljanja je v avgustu 2015 začela s potrjevanjem ukrepov v okviru OP EKP 2014–2020. Do 31. 12. 2016 je tako z odločitvijo o podpori podprtih 162 načinov izbora operacij v skupni vrednosti 841 mio EUR EU sredstev, od tega 46 javnih razpisov v vrednosti 234,4 mio EUR EU sredstev, 18 NPO-programov v vrednosti 120,2 mio EUR EU sredstev in 61 NPO-operacij v vrednosti 462,1 mio EUR EU sredstev. Poleg tega je bilo izdanih 37 odločitev o podpori za strategije lokalnega razvoja za posamezne lokalne akcijske skupine v skupni višini 24,3 mio EUR EU sredstev.

5.2.2.1. Izvajanje kohezijske politike 2014–2020 v Pomurski regiji

Za programsko obdobje 2014–2020 so pripravljene in potrjene Regionalni razvojni programi. Kar se tiče možnosti za sofinanciranje projektov v prihodnje, se moramo zavedati, da je sredstev v tem programskem obdobju za približno četrtno manj kot v preteklem. Zato bo potrebno biti posebno skrbni, da se bodo izbrali tisti projekti, ki bodo največ doprinesli k ciljem zapisanimi v OP EKP, hkrati pa bo tudi več povratnih virov financiranja.

Ob pripravi Partnerskega sporazuma in OP EKP so predstavniki lokalnih skupnosti pričakovali veliko podpore, saj lokalnim skupnostim vse bolj primanjkuje lastnih virov za financiranje razvojnih projektov. Ključna težava, ki se s strani lokalnih skupnosti neprestano izpostavlja je, da v finančni

perspektivi 2014–2020 za regijske projekte, med katere prištevamo tudi projekte lokalnih skupnosti, ni več posebne prednostne osi, kot v preteklem programskem obdobju.

Ne glede na to dejstvo se lokalne skupnosti, kot tudi drugi subjekti spodbujanja razvoja na regionalni ravni, kot možni upravičenci, pojavljajo na več prednostnih naložbah OP EKP.

V izvajanje kohezijske politike sta bila kot novost v obdobju 2014–2020 vpeljana tudi posebna pristopa, ki sta namenjena lokalnim skupnostim in tudi drugim deležnikom lokalnega razvoja: Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost in Celostne teritorialne naložbe.

Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost (CLLD) je za področje kohezijske politike nov mehanizem, ki se v obdobju 2014–2020 poleg sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP, 41,8 mio EUR) in Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo (ESPR, 5 mio EUR) izvaja tudi s sredstvi Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR, 30 mio EUR). Sredstva navedenih treh skladov se bodo pri izvajanju Strategije lokalnega razvoja (SLR) uporabljala na način, da bodo lokalna partnerstva v okviru priprave in izvajanja SLR za vsak sklad zagotovila prispevek k ciljem posameznega operativnega programa.

Pomembno je poudariti, da gre za kompleksen mehanizem, ki obsega tri sklade, tri operative programe in mehanizem, v katerega so vključeni številni akterji tako na lokalni, kot nacionalni ravni. Na nacionalni ravni sta v proces izvajanja vključena dva organa upravljanja SVRK (za sklad ESRR) in MKGP (za sklada EKSRP in ESPR) ter dva izvajalska organa MGRT (za ESRR) ter AKTRP (za EKSRP in ESPR).

Za usklajevanje in koordinacijo med vključenimi akterji je bil na nacionalni ravni imenovan Koordinacijski odbor CLLD, ki ga sestavljajo predstavniki MKGP, MGRT, SVRK in AKTRP in se redno sestaja. Ena izmed temeljnih nalog Koordinacijskega odbora CLLD je tudi pregled in izdaja mnenj o potrditvi SLR in izboru lokalnih akcijskih skupin (LAS) in jih posredovati vključenim organom, odgovornim za posamezni sklad. Koordinacijski odbor CLLD je obravnaval SLR v treh časovnih obdobjih. Na naslov Koordinacijskega odbora CLLD so v rokih, opredeljenih v uredbi CLLD, prispele vse SLR za vseh 37 območij LAS. Do konca oktobra 2016 pa so bile izdane odločitve o podpori za vseh 37 *Strategij lokalnega razvoja*. Lokalne akcijske skupine so na podlagi potrjenih SLR pričele s pripravo in izvedbo javnih pozivov za predložitev projektnih predlogov na posameznih območjih, ki jih SLR pokrivajo.

Celostne teritorialne naložbe (CTN) predstavljajo nov mehanizem v sistemu izvajanja evropske kohezijske politike. V okviru CTN sodeluje več deležnikov: trije PO (MOP, MZI in ZMOS). Zadnji kot PO predvsem sodeluje pri pripravi navodila OU glede vsebin, ki jih mora vsebovati povabilo za predložitev vlog za operacije mestnih občin, pripravi in objavi povabilo za predložitev vlog, oceni vsebino operacij in opravi izbor ter o tem obvesti mestne občine in posredniška organa, pristojna za izvajanje celostnih teritorialnih naložb.

SVRK je prilagodila izvedbeni okvir mehanizma CTN s spremembo Uredbe EKP, ki je bila potrjena na Vladi RS v maju in septembru 2016, in ureja relacije med PO in OU kot tudi ZMOS in občinami. V zadnjem tromesečju leta 2016 je bila izvedena posodobitev Meril za izbor operacij, ki jih je potrdil Odbor za spremljanje OP EKP 2014–2020. Spremenjena oz. posodobljena so bila tudi zadnja navodila OU glede CTN. V okviru akreditacije sistema ima ZMOS vlogo posredniškega organa, ki je odgovoren

za izbor operacij CTN in v obsegu določenem z uredbo sodeluje v postopkih izvajanja CTN. Ministrska posredniška organa, organ upravljanja in ZMOS sodelujejo pri pripravi vsebinskih izhodišč po prednostnih naložbah. Napor vseh deležnikov je usmerjen v cilj, da se prvo povabilo za izbor projektov CTN v okviru posamezne prednostne naložbe objavi v prvem tromesečju leta 2017.

Poleg omenjenih mehanizmov je bil v izvajanje kohezijske politike v obdobju 2014–2020 vpeljan tudi nov instrument regionalne politike na podlagi Zakona o spodbujanju regionalnega razvoja, t.i. **Dogovor za razvoj regij**, ki predstavlja **načelo »od spodaj navzgor«**, ki lokalnim skupnostim omogoča vključevanje projektov, ki bodo omogočili izkoriščanje najpomembnejših razvojnih potencialov in prednosti regij, v okviru izvajanja kohezijske politike v Republiki Sloveniji.

Dogovori za razvoj regij so nov instrument regionalne politike po Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja in v povezavi z evropsko kohezijsko politiko. Posebna razvojna sredstva v 2014–2020 regionalni politiki niso več na voljo neposredno, ampak bo potrebno v teritorialnem razvojnem dialogu med državo (ministrstvi) in regijami, doreči obseg sredstev za sofinanciranje projektov v dogovoru za razvoj regij in na ta način uskladiti regijsko specifične cilje znotraj ciljev resornih politik.

MGRT je novembra 2015 objavilo povabilo razvojnim svetom regij (tripartitni organ: občine, gospodarstvo, nevladne organizacije) za pripravo dogovorov. Vlada RS je marca 2016 obravnavala informacijo o pripravi Dogovorov za razvoj regij. V juniju 2016 je bil izveden prvi krog teritorialnega dialoga. SVRK je v vmesnem času skupaj z MGRT pozvala ministrstva k vključevanju regionalnih meril v ustrezne instrumente (javni razpisi, javni pozivi, javna povabila) z namenom zagotavljanja spodbud v smeri zagotavljanja skladnega regionalnega razvoja. MGRT je pripravilo dopolnitve prvotnega vladnega gradiva. Teritorialni dialog se v letu 2016 s podpisi dogovorov za razvoj regij ni končal in se nadaljuje v letu 2017.

Več informacij oziroma tekoče informacije o izvajanje evropske kohezijske politike 2014–2020 so na voljo na spletni strani www.eu-skladi.si in sicer:

- informacije o izvajanju evropske kohezijske politike 2014–2020,
- pregled projektov, ki so sofinancirani iz EU sredstev,
- predvideni in odprti javni razpisi,
- potrjeni INOP,
- shematski prikaz vseh pravnih podlag in programskih dokumentov,
- vzpostavljen je sistem objav, tolmačenj in ključnih informacij z namenom čim bolj poenotenega izvajanja evropske kohezijske politike.

V okviru spletne strani pa deluje tudi **Fina EU točka** (financiranje, EU sredstva, podpora) katere glavni namen je na enostaven, pregleden in uporabnikom prijazen način posredovati vse ključne informacije, ki jih morajo poznati tako potencialni prijavitelji kot sami izvajalci projektov.

5.2.2.2. Operativni programi Cilja 2

Program sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Avstrija 2014-2020

Za celotno programsko obdobje 2014-2020 je za projekte, na celotnem upravičenem območju programa sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Avstrija, na razpolago 44,9 mio EUR sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR).

V okviru Programa sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Avstrija je bilo v okviru 2. zasedanja Odbora za spremljanje (2. in 3. junija 2016) odobrenih 13 projektov, ki so bili predloženi v okviru 1. roka za oddajo projektnih vlog. V sklopu potrjenih projektov sodeluje 13* partnerjev iz Pomurske statistične regije, ki sodelujejo v 9 različnih projektih.

Skupna vrednost sofinanciranih sredstev projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije je ob podpisu pogodbe o sofinanciranju znašala **1.715.978,63 EUR** sredstev ESRR.

V letu 2017 bodo podpisane pogodbe o sofinanciranju z nadaljnjimi projekti, ki bodo v sklopu odprtega javnega razpisa potrjeni s strani Odbora za spremljanje programa. Prav tako se bo v letu 2017 na podlagi implementacije projektnih aktivnosti realiziralo izplačevanje pogodbeno dodeljenih in s strani prvostopenjske finančne kontrole potrjenih ESRR sredstev.

*Nekateri projektni partnerji nastopajo v več projektih hkrati.

Program sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Madžarska 2014-2020

Za celotno programsko obdobje 2014-2020 je za projekte v sklopu Programa sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Madžarska, na razpolago 13,3 mio EUR Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR).

V okviru Programa sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Madžarska je bil v okviru 2. zasedanja Odbora za spremljanje (25. in 26. maja 2016) odobren 1 projekt, predložen v okviru 1. roka za oddajo vlog, v katerem sodelujejo 4 partnerji iz Pomurske statistične regije

Skupna vrednost sofinanciranih sredstev projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije je ob podpisu pogodbe o sofinanciranju znašala **472.683,34 EUR** sredstev ESRR.

V letu 2017 bodo podpisane pogodbe o sofinanciranju z nadaljnjimi projekti, ki bodo v sklopu odprtega javnega razpisa potrjeni s strani Odbora za spremljanje programa. Prav tako se bo v letu 2017 na podlagi implementacije projektnih aktivnosti realiziralo izplačevanje pogodbeno dodeljenih in s strani prvostopenjske finančne kontrole potrjenih ESRR sredstev.

Program sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Hrvaška 2014-2020

Za celotno programsko obdobje 2014-2020 je za projekte v sklopu Programa sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Hrvaška, na razpolago 46,1 mio EUR Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR).

V letu 2016 je bil objavljen 1. rok za oddajo vlog v višini 33,08 mio ESRR sredstev, kjer je bilo potrjenih 5 projektov, med katerimi ni nobenega projektnega partnerja iz Pomurja.

5.3. Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu in uveljavljanje skupnega slovenskega gospodarskega prostora

Zakon o razvojni podpori Pomurski regiji in Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije dosegata svoje cilje tudi s pripravo vsebin operativnih programov čezmejnega sodelovanja Republike Slovenije s sosednjimi državami v obdobju 2014-2020, pri katerih je Urad v preteklem letu tvorno sodeloval. Operativni programi čezmejnega sodelovanja so pomemben dejavnik uveljavljanja skupnih gospodarskih interesov v obmejnem prostoru. Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu je v letu 2016 v sodelovanju z Službo Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko pomagal zamejskim gospodarskim organizacijam na Madžarskem, v Avstriji, na Hrvaškem in v Italiji s pravočasnim obveščanjem o razpisih EU ter s pravočasnim objavljajanjem vsebinsko ustreznih lastnih razpisov. Projekti, ki jih na ta način podpira Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, imajo posredne pozitivne učinke na razvoj Pomurja.

Strategija gospodarskega sodelovanja do 2020

Urad je v letu 2016 nadaljeval z izvajanjem Strategije sodelovanja med Republiko Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah na področju gospodarstva do leta 2020.

Namen strategije in izvedbenega dokumenta je doseganje usklajenega, sinergijskega in strateškega pristopa vseh pomembnejših gospodarskih dejavnikov iz Republike Slovenije ter sosednjih držav (državni organi, podjetja, zbornice, manjšinska združenja, diplomatsko – konzularna predstavništva, drugi gospodarski dejavniki, pa tudi posamezniki na obeh straneh meja) – združitev oziroma uskladitev kapitala, znanja, izkušenj, človeških virov in obstoječih dejavnosti. Takšen način se je izkazal za učinkovito sredstvo za krepitev obstoječih in ustvarjanju novih gospodarskih tokov na območju poselitvenega območja slovenske narodne skupnosti in Republike Slovenije ter spodbujal večjo konkurenčnost na trgih tretjih držav v smeri bolj homogene vizije gospodarskega sodelovanja med manjšinskim prostorom in matično državo, ki pa ga bo treba v prihajajočem obdobju tudi nadgraditi. S tem pristopom se je povečala implementacija ukrepov, določenih s posameznimi področnimi zakoni, npr. Zakonom o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010 – 2019 ter programi, ki imajo učinke tudi za poglobitev sodelovanja s slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah na področju gospodarstva.

Medresorska delovna skupina

Za izvajanje strategije je pristojna medresorska delovna skupina, ki je stalna delovna skupina. V njeno delo so enakovredno vključeni tudi predstavniki slovenskih gospodarskih organizacij v sosednjih državah. Svoje dejavnosti pa delovna skupina s konkretnimi projekti uokviri v letnih vsebinskih načrtih.

Urad je v letu 2016 sofinanciral tudi aktivnosti Radia Murski Val (Panonski odmevi), Podjetja za promocijo kulture Franc-Franc d.o.o. (med Rabo in Muro) ter Pokrajinsko in študijsko knjižnico Murska Sobota (redno delovanje Bibliusa, digitalizacija časopisa Porabje, Porabje na starih slikah in Razstava o življenju un delu Jožefa Košiča) v skupni višini 10.700,00 EUR.

5.4. Urad Vlade RS za narodnosti

Urad Vlade RS za narodnosti v okviru svojega delovnega področja opravlja naloge na področju uresničevanja ustavnih in zakonskih določil, ki zadevajo posebne pravice pripadnikov italijanske in madžarske narodne skupnosti ter spremljanja in skrbi za zaščito posebnih pravic v Sloveniji živeče romske skupnosti. Naloge vključujejo tudi sofinanciranje, tako se je v letu 2016 med drugim:

- sofinanciralo delovanje Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti (PMSNS) Lendava, krovne organizacije madžarske narodne skupnosti v Sloveniji;
- sofinanciralo radijske in televizijske oddaje za madžarsko narodno skupnost v okviru javne Radiotelevizije Slovenija. RTV Slovenija se zagotavlja skupni znesek za RTV programe za italijansko in madžarsko narodno skupnost, v tabeli naveden znesek je ocena, koliko od teh sredstev je namenjenih za RTV programe za madžarsko narodno skupnost, izračunana na podlagi okvirnih odstotkov oziroma razmerij, ki izhajajo iz poročil RTV Slovenija;
- sofinanciralo pripravo in izdajo tednika madžarske narodne skupnosti *Nepujság* v okviru Zavoda za informativno dejavnosti madžarske narodne skupnosti Lendava;
- sofinanciralo delovanje Sveta romske skupnosti RS, krovne organizacije romske skupnosti v Sloveniji. Poleg tega so se na podlagi izvedenega javnega razpisa na tem območju sofinancirale aktivnosti Zveze Romov Slovenije in Zveze za razvoj romske manjšine – Preporod ter Romske športne zveze. Sredstva, zagotovljena Svetu in romskim zvezam se uporabljajo za njuno delovanje na področju **celotne Slovenije** in ne le Pomurja;
- sofinanciralo dvojezičnost in druge ustavne pravice v dvojezičnih občinah Lendava, Moravske Toplice, Dobrovnik, Šalovci, Hodoš.

Gre za sofinanciranje subjektov na tem območju, ki pa ni neposredno vezano na navedeni zakon.

V nadaljevanju sledi finančni pregled po prejemnikih sredstev.

Tabela 9: Prejemniki sredstev Urada Vlade RS za narodnosti v Pomurju v letu 2016

Prejemnik	Znesek v EUR
PMSNS	176.700,00
RTV (studio Lendava)	348.059,00
Nepujsag	292.400,00
Svet romske skupnosti	86.000,00
Zveza Romov Slovenije	66.363,44
Preporod	55.070,73
Romska športna zveza	22.824,81
Občina Lendava	293.200,00
Občina Moravske Toplice	148.900,00
Občina Dobrovnik	152.200,00
Občina Šalovci	67.100,00
Občina Hodoš	66.700,00
SKUPAJ:	1.775.517,98

Vir: Urad Vlade RS za narodnosti, 2017.

5.5. Območne razvojne agencije

Na območju Zakona deluje pet območnih razvojnih agencij. Štiri območne razvojne agencije se nahajajo na območju Pomurja, ena pa na območju Ormoža.

Območne razvojne agencije na območju Pomurja so:

- **Razvojna agencija Sinergija d.o.o.**, v Moravskih Toplicah, ki pokriva enajst pomurskih občin (Beltinci, Cankova, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kuzma, Moravske Toplice, Puconci, Rogašovci, Šalovci in Tišina);
- **Razvojni center Murska Sobota**, ki pokriva MO M. Sobota z lokalnim okoljem;
- **PORA, razvojna agencija G. Radgona**, ki pokriva Občino G. Radgona, v okviru Območnega razvojnega partnerstva za območje Prlekije pa celotno območje UE G. Radgona;
- **Prleška razvojna agencija giz**, v Ljutomeru, ki pokriva štiri pomurske občine (Križevci, Ljutomer, Razkrižje in Veržej).

Območna razvojna agencija na območju Ormoža je:

- **Javna razvojna agencija Občine Ormož, JARA**, ki pokriva Občino Ormož.

Aktivnosti, ki so jih območne razvojne agencije v Pomurju izvajale v letu 2016 so bile sledeče:

- informiranje in obveščanje ter animiranje ciljnih skupin in ostalih zainteresiranih o aktualnih javnih razpisih, dogodkih, itd. v okviru izvajanja Zakona;
- priprava projektne in investicijske dokumentacije za prijavo podjetij na javne razpise;
- svetovanje pri pripravi projektov podjetij na javne razpise;
- administrativna podpora podjetjem pri pripravi in izvedbi ter poročanju v okviru projektov;
- sodelovanje z regijskimi institucijami v okviru izvajanja Zakona;
- druge naloge.

Javna razvojna agencija Občine Ormož je v letu 2016 izvajala sledeče dejavnosti:

- dajanje informacij iz naslova razpisov Zakona,
- sodelovanje v strateškem razvojnem partnerstvu.

Območne razvojne agencije so prav tako vključene v »*Strateško razvojno partnerstvo v Pomurju*«, v okviru katerega se obravnavajo posamezne aktualne tematike oz. problematika izvajanja Zakona.

6. Kazalniki za spremljanje učinkovitosti izvajanja zakona

Zaradi preglednosti izvajanja in spremljanja delovanja Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2019 so bili v Programu spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010–2019 predvideni kazalniki za spremljanje izvajanja ukrepov razvojne politike. **Kazalniki omogočajo tako Vladi Republike Slovenije kot tudi Državnemu zboru Republike Slovenije preglednost in možnost spremljanja ter usmerjanja razvojne politike na regijo.**

Nekateri kazalniki so postavljeni dolgoročno. Za te kazalnike je eno leto prekratko časovno razdobje, da bi lahko bili doseženi. Lahko pa se v obdobju posameznega leta pokažejo trendi, ki jih določeni kazalniki nakazujejo ter se na podlagi tega lahko sklepa, kako bo posamezen ukrep dosežen. Ukrepi, ki dosegajo slabše kazalnike, so za izvajalce zakona pomembna usmeritev za delo naprej. Prav ti ukrepi bodo zahtevali še bolj zavzeto in še dodatno usklajevanje in izvajanje politike.

Tabela 10: Pregled kazalnikov stanja v regiji, vpliv Zakona

Kazalnik	Stanje pred začetkom izvajanja zakona	Stanje v letu 2015	Stanje v letu 2016
Število brezposelnih	11.137 (na dan 31. 12. 2009)	9.504 (na dan 31. 12. 2015)	8.263 (na dan 31. 12. 2016)
Število zaposlenih	39.227 (na dan 31. 12. 2009)	39.171 (na dan 31.12.2015)	39.570 (na dan 31.12.2016)
Predvideno število ustvarjenih delovnih mest po pogodbah	/	27 (podatek za 7. JR)	93 (podatek za 8. JR)
Število vseh projektov podprtih v regiji	/	594*	716**
Število mladih, ki je prejelo štipendije	165 (šolsko leto 2009/2010)	778* (šolsko leto 2015/2016)	830* (šolsko leto 2016/2017)
Število izdanih gradbenih dovoljenj	413 (v letu 2009)	616	762
Število OPN v izdelavi	28 (v letu 2009)	10	9
Število OPN potrjenih	2 (v letu 2009)	20	21

Vir: Urad za makroekonomske analize in razvoj (2011); Statistični urad Republike Slovenije, MGRT, RC M. Sobota (2017).

Opombe:

*Podatek o številu vseh podprtih projektov v regiji v letu 2015 vključuje: projekti iz Instrumenta 1 (12) + projekt iz Instrumenta 3 (1) + javni razpis JAPTI/SPIRIT Slovenija (0) + MIC (1) + Razvojni centri slovenskega gospodarstva (3)⁵⁸ + Prva, tretja in četrta os razvoja podeželja (0) + MGRT (7+44) + Slovenski podjetniški sklad (20) + Eko Sklad (438) + Urad Vlade RS za narodnosti (12) + Slovenski regionalno razvojni sklad (2+1+1) + Ministrstvo za zdravje (5) + MK (47, romska skupnost).

**Podatek o številu vseh podprtih projektov v regiji v letu 2016 vključuje: projekti iz Instrumenta 1 (27) + projekt iz Instrumenta 3 (0) + javni razpis JAPTI/SPIRIT Slovenija (0) + MIC (1) + Razvojni centri slovenskega gospodarstva (3)⁵⁹ + Program razvoja podeželja 2014-2020 (projekti) + MGRT (75) + Slovenski podjetniški sklad

⁵⁸ Nad Seaway Yachts je bil v letu 2015 sprožen stečajni postopek.

⁵⁹ Nad Seaway Yachts je bil v letu 2015 sprožen stečajni postopek.

(22) + Eko Sklad (522) + Urad Vlade RS za narodnosti (12) + Slovenski regionalno razvojni sklad (1+3+8) + Ministrstvo za zdravje (4) + MK (37, romska skupnost) + Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (1).

*Pri podatku o štipendijah se podatek nanaša na štipendije na območju Pomurske regije (Ad Futura, deficitarne, kadrovske, občinske, ZOIS-ove in druge štipendije).

6.1. Kazalniki Programa POMURJE 2019

Tabela 11: Kazalniki za spremljanje Programa POMURJE 2019

Kazalniki (U) učinka, (R) rezultata, (V) vpliva	Kazalniki	Cilj 2019	Stanje konec leta 2015	Stanje konec leta 2016	Obrazložitev stanja
(U) število gospodarskih subjektov, vključenih v sofinancirane projekte	0	150	230	257	Podatek za 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. in 8. JR in za JR GRNPS
(R) število na novo ustvarjenih delovnih mest v podjetjih, v katera so bila vložena javna sredstva	0	430	774+52*	867+52*	Vpisan podatek o št. predvidenih novih delovnih mestih (za 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. in 8. JR ter za JR GRNPS)
(V) zmanjšanje zaostanka neto dodane vrednosti na zaposlenega za slovenskim povprečjem	30,2% (2008) 24,96% (2009)	zmanjšanje	23%	23%	Podatek za leto 2016.
(U) število oseb, vključenih v razvojne projekte podjetij	0*	25	0	/	Razpis objavljen v novembru 2016.
(U) število novih podjetij (2015)	0*	55	20	20+22	Subvencije za novoustanovljena podjetja (razpis SPS)
(U) število mladih, vključenih v projektno delo (U) število podjetniških projektov	0** 0**	120 20	/ /	15 13	Aktivacija mladih talentov v letu 2016.
(V) zmanjšanje zaostanka bruto plače glede na slovensko povprečje na zaposlenega	20,2 % (2008) 14,91% (2009)	zmanjšanje	14%	13%	Podatek za leto 2016.
(U) povečanje števila podjetij, vključenih v programe socialnega podjetništva na podlagi programa	0	povečanje	1	/	Sredstev v letu 2016 ni bilo na razpolago.
(R) povečanje števila zaposlenih v programih socialnega podjetništva na podlagi programa	0	15	1	/	Predvideno št. novih zaposlitev v okviru odobrenega projekta.
(R) število novih naložb v regijo	0	10	0*	0	V letu 2016 je bil objavljen razpis za TNI – TNI 2016/2017, prvi kapitalski vstopi.
(V) število ustvarjenih zaposlitev	0	550	1.309*	1.402*	Kumulativni podatek za osem JR (321+66+56+120+91 + 93 + 27 + 93) + JR GRNPS (52) + JR soc. podj. (1+3+1) + tuje investicije (110+10+125+25 +56+20+25+80+27+0 +0)

(U) število pripravljenih projektov	0	1	0	1	Zagotovitev infrastrukturnih pogojev za uspešno srednje in dolgoročno promocijo regije za privabljanje tujin in domačih investicij: Vrata v Pomurje .
-------------------------------------	---	---	---	---	---

Vir: Program Pomurje 2015 in 2017 (2017).

Opombe za zgoraj navedene kazalnike**:

1. Podatek za kazalnik **število na novo ustvarjenih delovnih mest v podjetjih**, v katera so bila vložena javna sredstva, prikazuje podatke za tista delovna mesta, ustvarjena na podlagi razpisov iz Instrumenta 1 in iz Instrumenta 3. Podatek 867 pove, da so se podjetja v času od začetka izvajanja zakona do konca leta 2016, pogodbeno zavezala, da bodo delovna mesta ustvarila v času 3 do 5 let po končanju investicije (razen pri delovnem mestu iz 8. JR v okviru Instrumenta 1, kjer mora biti zaposlitev realizirana najkasneje do zaključka investicije, pri delovnem mestu iz razpisa v okviru Instrumenta 3, kjer je bila zaposlitev takojšnja in pri delovnem mestu iz drugega razpisa v okviru Instrumenta 3, kjer mora zaposlitev biti realizirana v času 1 leta). Podatek 52 pove, da bodo v okviru novega instrumenta JR GRNPS (2012), podjetja ustvarila predvidena nova delovna mesta. Podatek prikazuje načrtovana nova delovna mesta po razpisih, ki bodo predvidoma do konca izvajanja zakona, tj. konec leta 2019, tudi realizirana.

2. Podatek za stanje v letu 2015 pri kazalniku **število novih naložb v regijo** (7) pomeni število novih naložb v regijo v času od začetka izvajanja zakona do konca leta 2016. V te naložbe sta všteti 2 naložbi iz leta 2010 (Carthago AG in Lukos Agro Group s 120 novimi zaposlitvami), 2 novi naložbi iz leta 2011 (Wolford in XAL Lighting z 150 novimi zaposlitvami) in 2 novi naložbi iz leta 2012 (Carthago in Xal Svetila z 105 novimi zaposlitvami) ter 1 nova naložba v letu 2013 (Elrad International z 27 novimi zaposlitvami). Pri vseh naložbah je aktivno participirala RRA Mura in so rezultat aktivnosti v okviru Programa. V letih 2014 in 2015 javni razpis za TNI ni bil objavljen. V letu 2016 je bil objavljen javni razpis za spodbujanje tujih neposrednih investicij v Republiki Sloveniji v letih 2016 in 2017 - prvi kapitalski vstopi (TNI 16/17), investicije v Pomurju ni bilo. V kazalnik sta všteti tudi 2 naložbi (Biogen in Uba s 76 novimi zaposlitvami v letu 2011), ki sta na aktivnosti zakona vezani posredno in sta posledica neposrednega financiranja s strani Javne agencije RS za podjetništvo in tuje investicije.

3. Podatek za kazalnik **število ustvarjenih zaposlitev** (1.402) vključuje vse, po pogodbah predvidene zaposlitve, ki se nanašajo na razpise iz Instrumenta 1 (867 + 52 JR GRNSP delovnih mest), tri razpise iz Instrumenta 3 (1+3+1) in aktivnosti v okviru Instrumenta 4, ki so pripeljale do novih investicij, se nanašajo na določeno obdobje (120 delovnih mest iz 2 novih investicij v letu 2010, 226 delovnih mest iz 4 novih investicij v letu 2011 in 105 delovnih mest iz 2 novih investicij v letu 2012 ter 27 delovnih mest iz 1 nove investicije v letu 2013). Podjetja so se zavezala, da bodo delovna mesta ustvarila v času 3 do 5 let po končanju investicije, tuji investitorji pa v času 3 let po zaključku investicije. Podatek prikazuje načrtovana nova delovna mesta po razpisih, ki bodo predvidoma do konca izvajanja zakona, tj. konec leta 2019, tudi realizirana.

4. Vsebinska tistih Instrumentov, ki ne izkazujejo aktivnosti, se bo s spremembo Programa predvidoma spremenila, s tem pa se bodo spremenili tudi nekateri kazalniki. V skladu s 6. Spremembo Programa v mesecu aprilu 2014 so se spremenili nekateri kazalniki (označeni z *). V skladu s 7. Spremembo Programa v mesecu juliju 2016 so se spremenili nekateri kazalniki (označeni z **).

7. Finančni prikaz izvajanja zakona

Prvi finančni program za izvajanje Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 je predvideval, da **bo država iz različnih virov v regijo namenila 264 milijonov evrov**, od tega v letu 2010 28,5 milijona evrov, kasneje pa med 40 in 53 milijoni evrov letno. Samo za izvajanje Programa spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010 - 2015 pa je bilo predvideno, da bo država v regijo vložila 33 milijonov evrov.

Tabela 12: Finančni prikaz načrta izvajanja Zakona (v EUR)

UKREPI ZAKONA	FINANCE PO LETIH (v '000.000 €)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	skupaj
Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije	6	6	6	5	5	5	33
Povrnitev plačanih prispevkov delodajalca za socialno varnost	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	69
Medpodjetniški izobraževalni center	1	1					2
Projekti regijskega gospodarskega središča v Pomurski regiji (Razvojni centri slovenskega gospodarstva)	2	3	4	7	7	7	30
Prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva ter živilsko-predelovalne industrije	5	8	10	9	4	4	40
Vlaganja v infrastrukturo za oskrbo Pomurske regije s pitno vodo	3	11	20	21	20	15	90
SKUPAJ	28,5	40,5	51,5	53,5	47,5	42,5	264

Vir: Projektna pisarna Vlade RS v Pomurju, (2010)

Tabela 13: Finančni prikaz izvajanja programa in po dejanskih izplačilih v letu 2016 (v EUR)

INSTRUMENTI PROGRAMA 2019	FINANCE PO LETIH (v '000.000 €)								Skupaj	Izplačila 2015 (v €)	Odstotek realizacije v letu 2015 ⁶⁰	Izplačila 2016 (v €)	Odstotek realizacije v letu 2016
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017					
1. Spodbujanje investicij podjetij in ustvarjanje novih del. mest	3,563	3,19	4,138	2,669	3,921	3,395	4,000	3,400	28,279	3.395.249,50	66,09%	2.248.278,75	56,21%
2. Spodbujanje razvoja človeških virov	0,16	0,091	0,142	0	0	0	0,148	0,303	0,844	0,00	0	100.000,00	67,55%
3. Spodbujanje socialnega podjetništva	0,051	0,021	0	0	0	0,038	0	0,300	0,410	37.385,73	6,73%	0	0%
4. Promocija regije, da bi privabili tuje in domače investicije	0	0,12	0,146	0	0,166	0,201	0,950	0	1,583	200.782,00	95,78%	170.000,00	17,89%
5. Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov	0,019	0,199	0	0,238	0,149	0,159	0,150	0,150	1,064	159.576,20	22,06%	58.169,76	38,78%
Skupaj	3,793	3,624	4,426	2,907	4,236	3.793	5,248	4,153	32,180	3.792.993,42		2.576.448,51	

Vir: MGRT, RC M. Sobota (2017).

⁶⁰ Glej Letno poročilo 2015 (2016).

Tabela 14: Finančna preglednica izvajanja Zakona po ukrepih razvojne podpore (v 1000 €) po spremembah Programa Pomurje v juliju 2016⁶¹

INSTRUMENT PROGRAMA	Leto								Skupaj	%
	Izplačila 2010	Izplačila 2011	Izplačila 2012	Izplačila 2013	Izplačila 2014	Izplačila 2015	Plan 2016	Plan 2017		
1. Spodbujanje investicij podjetij in ustvarjanje novih del. mest	3.563	3.193	4.138	2.669	3.921	3.395	4.000	3.400	28.279	87,9%
2. Spodbujanje razvoja človeških virov	160	91	142	0	0	0	148	303	844	2,6%
3. Spodbujanje socialnega podjetništva	51	21	0	0	0	38	0	300	410	1,3%
4. Promocija regije, da bi privabili tuje in domače investicije	0	120	146	0	166	201	950	0	1.583	4,9%
5. Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov	19	199	0	238	149	159	150	150	1.064	3,3%
Skupaj	3.793	3.624	4.426	2.907	4.236	3.793	5.248	4.153	32.180	100%

Vir: Sprememba Programa Pomurje, 2016.

Zgornja tabela prikazuje izplačila do konca leta 2015 in plan za leti 2016 in 2017, v skladu s Sedmo spremembo Programa Pomurje v mesecu juliju 2016.

Izplačila v letu 2015 in 2016 so prikazana v tabeli 13 (na strani 78).

⁶¹ Glej Sklep Vlade (2016).